

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

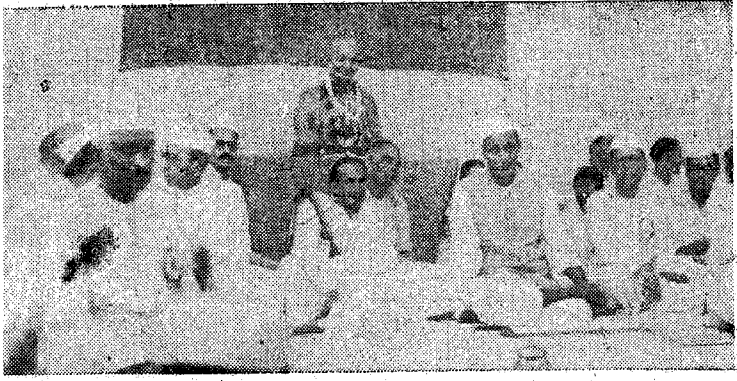
Saranyala N'ketanam,
BETAPALEM.

ప్రచురముగా ఉన్న దీనిని పాఠకులు పొందవలయును. ఇది ప్రచురముగా ఉన్న దీనిని పాఠకులు పొందవలయును.

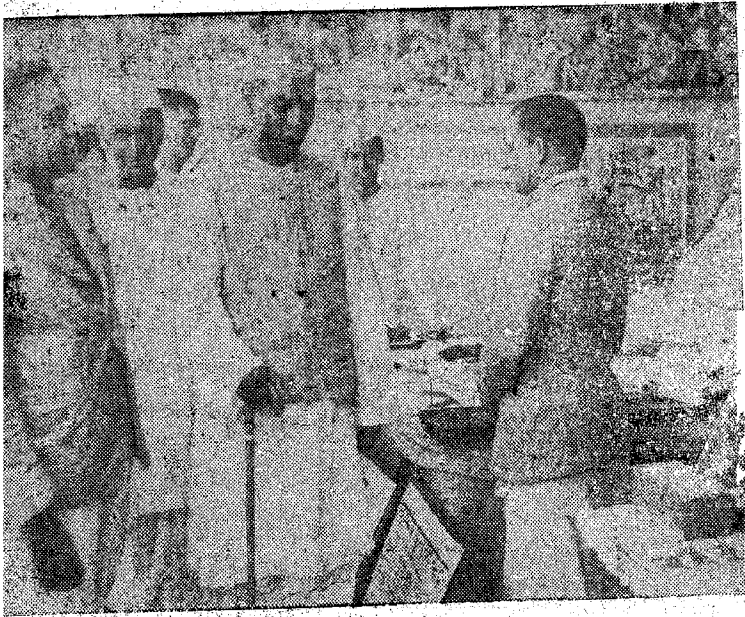

కృష్ణ నది

వార్తలు

బొంబాయిలో జాతీయ ప్రేక్షానియంకు సంఘ ప్రభుత్వ సమావేశానికి
సారంభమైన రాజేంద్రబాబు అసిస్టెంట్ జ్యూరీగా సంఘం తరఫున
స్వాగతమిస్తున్నారు.

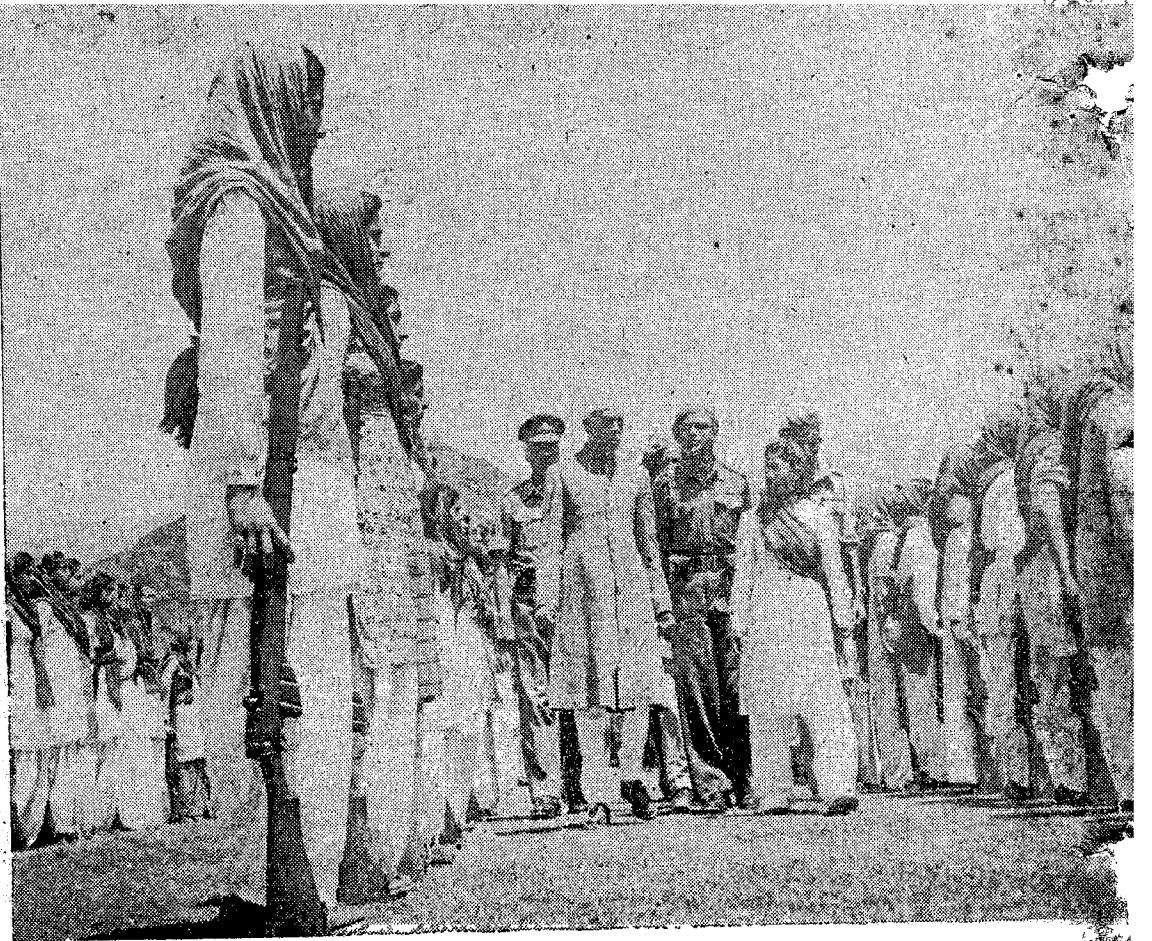
రాజేంద్రబాబు ప్రదర్శనాన్ని పరిశీలించు దృశ్యం

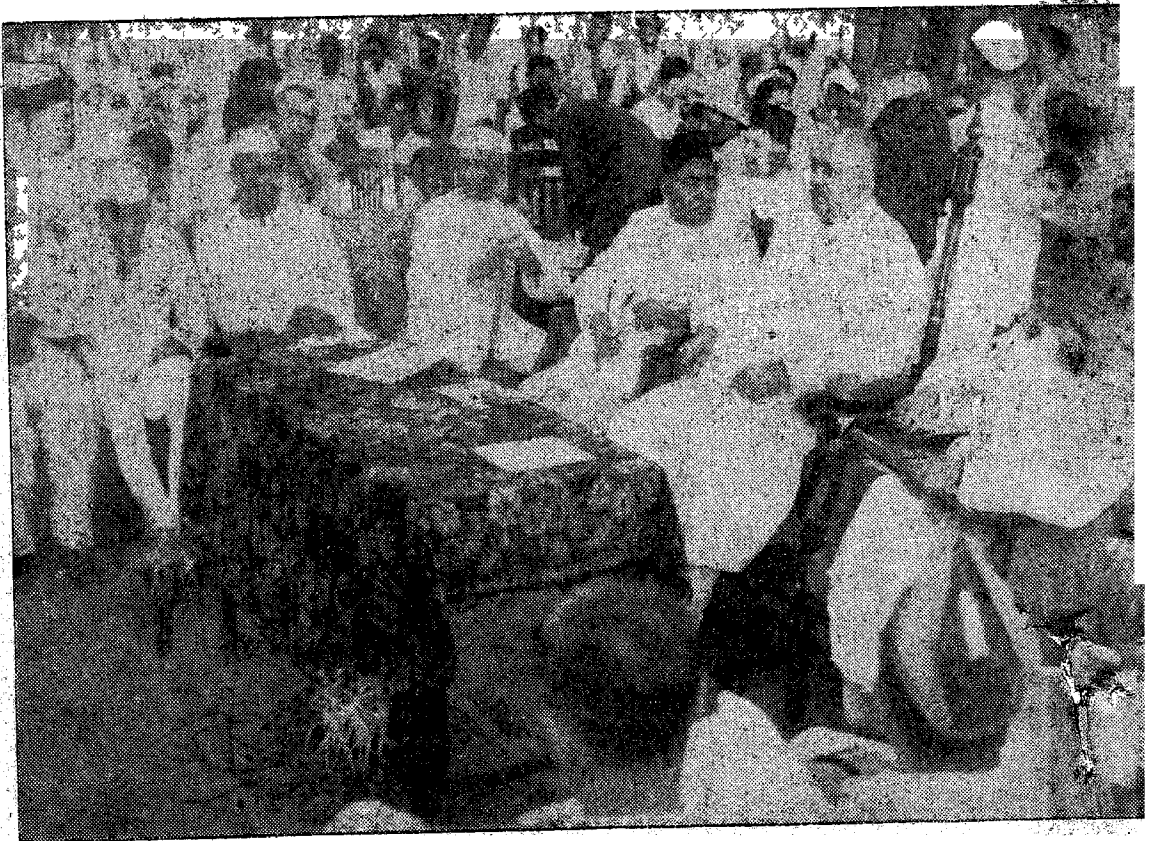
పాక్ వ్యాపార రాయబారకర్తవారికి, బొంబై ప్రధాని బి. జి. థేర్,
ప్రభుత్వ భవనంలో ఆతిథ్యమిచ్చినపుడు తీసిన చిత్రం

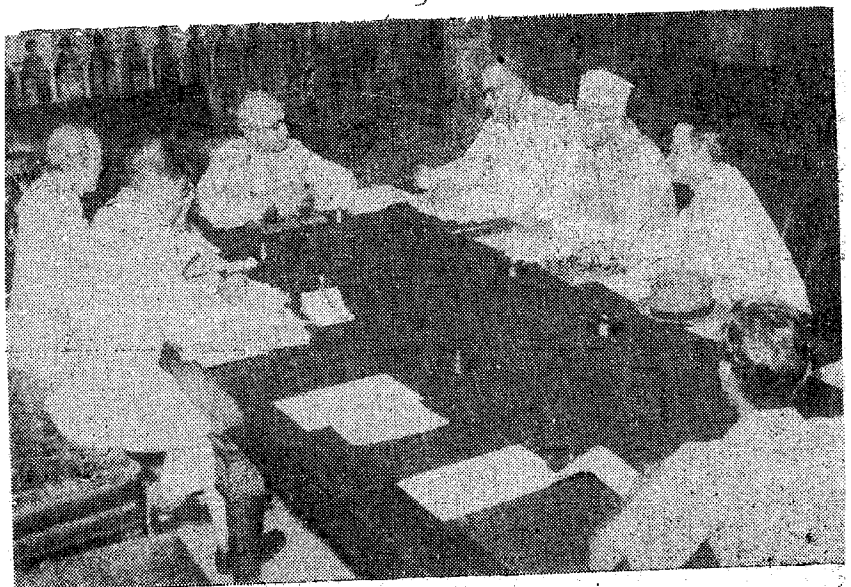
విశ్వవిద్యాలయ విరాళచర్చా సమావేశానికి వచ్చిన బి. జి. థేర్, డాక్టర్
బి. సి. రాయ్, యస్. యస్. భట్నగర్ గారు.

కాశ్మీర్ స్వాతంత్ర్యదినోత్సవసందర్భమున, భారత ప్రధాని జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, సైన్ గోల్డ్ వారిల్, కాశ్మీర్, మహిళారక్షణ సైన్యదళాలను పర్యవేక్షిస్తున్నదృశ్యం.

భారత పరిశ్రమ ప్రదర్శనము. బొంబై అజిడ్ మైదానంలో సభ్యుల వారి కోత్తవ పరిశ్రమల ప్రదర్శనం జరిగింది.
రాజప్రముఖ నానగర్ జాం సాహెబ్ గారు ఈ ప్రదర్శనాన్ని ప్రారంభించారు

విశ్వవిద్యాలయ విరాళాల చర్చాసమావేశము బొంబాయిలో సభ, యం. ఆర్. జయకర్ గారి
అధ్యక్షతన జరిగింది. సభకు పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రధాని బి. సి. రాయ్ గారు హాజరయ్యారు

సంవత్సర చందా రూ. 12-0-0

విడిపత్రిక అకౌంట్లు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఒరు శేయవి యొనరించిన నరవర! యస్మియము తన మనంబున కగు దా

నొరులకు నవి నేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లఁగ. (మహాభారతము)

సంపుటము 40

సంచిక 37

Founder: K. NAGESWARA RAO.

సర్వధారి సంవత్సర వైశాఖ బహుళ తదియ బుధవారము

మధ్యాహ్నస్నానము

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1948-వ సం॥ నెల మే 26-వ తేది బుధవారము

సమీచితమైన నిర్ణయం

ఉత్తరహిందూస్థానమంతటను మత కల్లోలప్రజ్వలన కారణముగ తీవ్ర అశాంతి, అరాచకము ప్రబలియున్న సమయమున దక్షిణ భారతదేశము మతోన్మాదమున కవకాశమివ్వక అఖిల భారతదేశమునకును ఆదర్శ ప్రాయముగ నుండు విధానమున సంపూర్ణ శాంతిని అనుభవించినందులకు గవర్నర్ జనరల్ లార్డు మాంట్ బాట్ ల్ ఆభినందించియుండెను. వాస్తవమునకు దక్షిణాదిన ఎన్నడు మతసంఘోభము ప్రజ్వరిల్లి యుండలేదు. దాక్షిణాత్యులెదుర్కొనవలసిన సంఘోభము, అరాచకము కుల, వర్గ వైషమ్యజనితము. ఇటీవల రాష్ట్రరాజకీయములు కుల వివక్షతావిధానమువలన కలుపితమైనవి. గాంధీమహాత్ముని మాతాన్వంతరము దక్షిణాదిన ఒక కులమునకు చెందినవారు ఇతరకులముల ఉన్నత చర్యలకు గురి కావలసినవారైరి. అదృష్టవశాత్తు స్వార్థపరులు కొందరు విషప్రచారమును సాగించిన ను సామాన్యప్రజలమాత్రము తమ సహనమును, సుహృద్భావమును విసర్జింపలేదు. కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము మాత్రము ఇట్టి కులవివక్షతా విధానమును అనుసరించి కుల విద్వేషముల ప్రోత్సహించుచుండెను. ఈ విషయములో మీరు ముస్లింలీగ్ వారికి సరి తూగుచుండి రని చెప్పక తప్పదు.

విద్యాసంస్థలలో విద్యార్థులకు ప్రవేశ మిచ్చుట మొదలు విద్య పూర్తి అయినపిమ్మట ఉద్యోగము లిచ్చువరకును చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఈ కులములకే ప్రాధాన్య మిచ్చుచుండెను. విద్యాసంస్థలందు కుల వివక్షతకు ప్రాధాన్య మిచ్చుట వాంఛనీయము గాదని, అట్టి విధానమును వెంటనే విరమింపవలసిన దని కేంద్రప్రభుత్వము చేసిన హెచ్చరికను రాష్ట్ర ప్రభుత్వము లక్ష్యము చేయకపోవుటగాక, ఈ విధానమును విరమించిన ప్రభుత్వమున తీవ్ర అరాచకము ప్రబలునని ఏ పరిస్థితులలోను ఈ వివక్షతావిధానమును విరమింప సాధ్యము గాదని తెలిపిరి.

ఇంక ఉద్యోగముల విషయమున కూడ ప్రస్తుతవిధానమును విరమించు

ఉద్దేశము ప్రభుత్వమునకు లేదని రాష్ట్రమంత్రులు పదేపదే స్పష్టము చేసియుండిరి. హరిజనోద్ధరణ శాఖామంత్రి వేముల కూర్మయ్యగారు ఇటీవల విజయవాడయందు జరిగిన అఖిల భారత నిమ్నజాతుల సభలో కమ్యూనలు 'జి. ఓ.'ను రద్దుచేయ వీలులేదని ప్రకటించిరి. ఈ 'జి. ఓ.'ను రద్దుచేయవలసినదని కోరుచు తెన్నేటి విశ్వనాథముగారు ప్రతిపాదించ దలచిన బిల్లును కాంగ్రెస్ శాసనసభ పక్షము అణచివేసినది. వీటన్నింటివలన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ప్రతిప, కులవివక్షతావిధానమును అనుసరించుటకే తీర్మానించుకొనినట్లు స్పష్ట మగుచున్నది.

కాని ఉద్యోగుల నియమించుటలో ఈ కులవివక్షతను పాటించ రాదని హిందువులందరికీ ఒక్క హరిజనులు వినా, సమానావకాశములే ఉండవలెనని వెంటనే ఈ పద్ధతిని రద్దుచేయవలసినదని కేంద్రప్రభుత్వము రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల నాదేశించినది. దీనిపై చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఏమి చర్య తీసికొనునో చూడవలసియున్నది.

నూత్న రాజ్యాంగము అమలులోనికి వచ్చిన అనంతరము రాష్ట్ర ప్రభుత్వము గాని కేంద్రప్రభుత్వముగాని ఇట్టి విధానమును అనుసరింప వీలుగాదు. ప్రాథమిక హక్కులను వివరించుచు ప్రభుత్వమున ఉద్యోగముల పొందుటకు యూనియను పౌరులందరికిని సమానహక్కులుండవలెను అనియు, కేవలము కుల, మత, జాతి, మున్నగువాటిని బట్టి ఎవరిని ప్రభుత్వోద్యోగమున కనర్హు టని ఉత్తరువు చేయరాదనియు నూత్న రాజ్యాంగ ముసాయిదా యందు స్పష్టము చేయబడెను. భారత దేశమున సంపూర్ణ ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగవ్యవస్థను ఏర్పరచుటే లక్ష్యమైనట్లు రాజ్యాంగపరిషత్తు తీర్మానించి యుండెను. నూత్న రాజ్యాంగము అమలునకు వచ్చుటకు పూర్వమే ఆ రాజ్యాంగతత్వ ఆశయములకు విరుద్ధముగ నున్న నిబంధనలను రద్దుచేయటవసరము. భారత అధినివేశ ప్రభుత్వము ఈ తరుణమున ఈ ఉత్తరువును జారీచేయుట ఎంతయు సమంజసముగ

నిజాం-భారతయూనియన్ సంరంభాలు

నైజాంలో రాజీ అసంభవమును పూర్తిగా తేలిపైపోయినదని రాజకీయ వర్తమాలవారు తెలుపుచున్నారు. నైజాం ప్రభువు వాస్తవిక పరిస్థితుల విస్మరించి తా నొక స్వతంత్ర అధిపతి ననియు, భారతయూనియన్ లో సమాన అధిపత్యము తనకు కావలె ననియు ఒక దుర్బ్రతుతో రాజీమాటలు నడుపుచున్నాడు. అంతేగాక, కాలపరిణామమును గుర్తించలేక ప్రాజాపత్యమునకు, బాధ్యతాయుత పరిపాలనాస్థాపనకుగూడ సుముఖత్వమును గూడ చూపలేకున్నాడు. ఎంతసేపూ రాయబారములందు, తన సర్వ స్వతంత్రత సిద్ధిని గుర్తించి తనకు సమానముగా పీటవేయవలెననుటచేత భారతప్రభుత్వము రాజీకి ఎంత అనుకూలముగా నన్ననూ అన్యాయమైన ఇతని కోర్కెలను మన్నించలేకున్నది. యుద్ధము వచ్చినచో తన వంతులపాలనను ఇంతటితో అంతము కాగలదనియు, హైదరాబాద్ పరిపాలన ఇక ప్రజలపరము గానున్నదని తెలిసిననూ, తన బలమునే అమితముగా నమ్మియు, పాకిస్తాన్ అండనున్న దను విశ్వాసముతోను, బ్రిటన్ తన బాసనుండునను ధైర్యము అడియాసలు గొల్పగా, నైజాం సర్వము తెలిసియు తమనిగత వర్తించుచున్నాడు.

గత నవంబరులోనే నిజాం సంస్థాన ప్రతిపత్తిని తేల్చివేయవలసి ఉండియు అట్లు చేయక దారికి వచ్చుటకు వీలైనంత ఆవకాశము ఇవ్వరలెనని భారత ప్రభుత్వము చూచినది. అటు మాంట్ బాట్ ల్, ఇటు మాంట్ కలసి ఒక యథాతథపు బాడంబడికను సమకూర్చిరి. దాని చాటున నైజాం 12 వేలగా ఉన్న తన సేనను 25 వేలకు పెంచినాడు. రజ్వీ నొకనిని సృష్టించి అతనిచే ఒక సేనను నిర్మించి, స్వైరవిహార మొనరింప జేయుచున్నాడు. లియాకాత్ నీ ప్రధానిగా చేసినిజాం దేశమందలి అల్పసంఖ్యాకులైన ముస్లిం పారిశ్రామికవేత్తల, ధనస్వాముల మద్దతును సంపాదించినాడు. విదేశములనుంచి భారతయూనియన్ గుండా ఆయుధములను, విమానములను, రహస్యముగా రవాణా చేయించినాడు. మైనారిటీ గూండాలను మెజారిటీ కులములవారిపై దౌర్జన్యములకు పురికొల్పి భీతి పుట్టించినాడు. ఇంత చేసినా అతని మనోరథ మిడారలేదు.

100 కి 85 గా ఉన్న హిందువులకు 100 కి 15 గా ఉన్న ముస్లింలకు సమానఅంతస్తు, సమానప్రాతిఢ్యము అను పేరున రాయబారములు జరిపి హిందువులలో వీలొకలు కల్పించయత్నించి నైజాం ప్రభువు విఫలయత్నుడయినాడు. ఆక ఎంత చూసిననూ ప్రజాభిప్రాయము, ప్రజల అతని కంఠకు దూరమగుచునే ఉన్నది. రజ్వీ నున్నది. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు తన ఆదేశములను గౌరవించి అమలు చేయునట్లు చూచుటకూడ యవసరమే.

అసలు భారత యూనియన్ పౌరులందరికిని, సమానాభివృద్ధి యవకాశములు కల్పించుటగాక, వారే వర్గమునకు చెందినవారైనను, ఏ కులమునకు చెందినవారైనను జీవనోపాధిని, వ్యాపకమును కల్పింపవలసి యున్నది. ఏ ఒక్క వ్యక్తి జీవనాధారము లేకుండ నుండరాదన్నదే నవ్యభారతాశయము. ఆ ఆశయసిద్ధికి విఘాతముల కల్పించు విధానముల ఏవిధముగను సమర్థింప వీలులేదు.

ఇట్టి వివక్షత, విభజన పద్ధతులే ఉత్తరాదిన ప్రజ్వరిల్లిన మతసంఘోభమునకు కారణము. ఆ చరిత్ర వేరొక రూపమున ఇ చట పునరావృత్తము కాకుండ యుండవలెనన్న క్రమేపి అదృశ్యమగుచున్న కులవిభేదముల వృద్ధిగాక, వాటిని తొలగించుటకే ఉపయోగపడవలెను.

నైజాము, పోలీసులు మరీకై చేయుచున్న దుండగములతో నైజాంలో కొంతమంది జనం బయటకు పోయిరి. కొంతమంది ఎదురుతిరిగి తగ సమాధాన మిచ్చుచున్నారు. కాంగ్రెసు వారికై కమ్యూనిస్టులను పురికొల్పి వారిని చెరవిముక్తుః చేసినందువలన కొ రి వి తో తల గోకి కొన్నట్లే అయ్యెను.

నైజాంలో రాజీవిషయమున మాంట్ క్లౌ మాంట్ బాట్ ల్ నూటిదనము లేదనియు, వీరో తిరుగుడు ఉన్నదనియు, ఇర్దుగర్, విషయమును తేల్చుకుండా క్లిష్టమైన రుచ్చుచున్నారనియు, వీరిచెనుక బ్రిటిషు ప్రభుత్వ తాంత్రిక బలము ఉన్నదనియు అనుమానము లేక ములో ప్రబలముగా నున్నది. మాంట్ బాట్ మాంట్ క్లౌ వింతమాటమి లేనిచో హైదరాబాద్ సమస్య అమోఘమో తేలిపోయేది దని నమ్ముచున్నారు. మాంట్ బాట్ తాను సర్వవిధముల సమాధానమారమునే ఆవలంబించెదనయ్య, అది ఫలించనిచో తాను గవర్నర్ జనరల్ గా ఉండగా నైజాంపై ఇండియాను యుద్ధమునకు ఉరికించననియు ఒక అభిప్రాయమును కల్పించెనని రాజకీయ వ్యములలో అభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. ఆరు వారములలో మాంట్ బాట్ భారతదేశమున ఉద్యోగమును విరమించి పోనున్నాడు సమాధానమునకై అతను చేసిన ఆఖరు యత్నము గూడ విఫలమైనది. సమాన అంతస్తు ముస్లిం తరులకు ఇచ్చుటకు నైజాం ఎవరనియు, హిందవులే మైనారిటీ జాతివారికి మరతులను విధించవలసిన స్థితిలో నున్నారనియు భారత సంస్థాన శాఖామంత్రుడు దృఢముగా రాయబారవాదులకు చెప్పిన చెప్పచున్నారు. అందువల్ల యుద్ధము అనివార్యము కాగా ఇరుపక్షములవారు సన్నద్ధులగుచున్నారు.

యథాతథపు ఒడంబడికను ఆశేక నార్డు నైజాం ప్రభుత్వము భగ్న మొనర్చినది. అందువల్ల తత్ప్రతికారముగా భారత యూనియన్ ఆరిక ద్వింధమునకు దిగియు, ఆయుధముల రహితాను ఆపుచేసియు క్రిందటి మాసము చర్య గైకొన్నది. కాలప్రవాహము ఉద్బృతముగా తిరిగితిరిగములుగా వెల్లువలైవచ్చి పడిపోవుచున్నప్పుడు రజ్వీలు, లియాకాత్ లు నైజాం పవని రక్షించలేరు. బంగళాఖాతజలములచే నైజాం పాదముల పావము చేసెదని తెలిపిన రజ్వీగూడా నైజాంలోపాటు, ప్రజాగ్రహోసల తిరిగములలో ఊలితముగాక తప్పుదు. తాము చేయు అక్రమ చర్యలకు ఒకనాడు భారత సమితి తమపై వచ్చి పడక తప్పదని నైజాం, అతని భృత్యులు, వండి ముగధులు గుర్తించకపోలేదు. అందువల్లనే వారు న్యాయుడు మాసముల పోరాటమునకు, ఆత్మరక్షణకు సంసిద్ధపడుచున్నారు. భారత యూనియన్ కేసలు భారత ప్రజారక్షణకు నైజాం రాజ్యముపైన జూలై నెలనుండి దండెత్తినచో మహా అయితే న్యాయవారములలో విజయము నందుకోగలమని తలంచుచున్నారు. లియాకాత్ కమ్యూనిస్టుల చింక నెక్కించుకొనుట కెంతయత్నించినా ప్రజాగ్రహమునకు ఆరెండు వర్గముల వింత చెలిమి శాశనముగాక తప్పదని రాజకీయ వర్తమాలవారు ఊహించుచున్నారు.

కొలది కోశాలలోనే నైజామునందలి భారత ప్రజలను రజ్వీనైజాము, నైజాం పోలీసుల బారి నుండి రక్షించుటకు భారతసేనల పంపక తప్పదని భారతప్రభుత్వము తుది నిర్ణయమునకు రానున్నదని తెలియుచున్నది. రాష్ట్ర కేంద్రప్రభుత్వములు నైజాంప్రాంతమున కన్ని నైపున బందోబస్తు చేయుచున్నారు. నైజాం తోపాటు పీరుగూడా చుట్టుప్రక్కల విమానాాయుల మరమ్మతు చేయించిరి. భారతసేనల తమ సేనాపతి ఆజ్ఞకు ఎదురుమాచుచున్నవి. ఆ ఆజ్ఞ వచ్చిన మరుక్షణములో భారత సేనలు నైజాం సేనల నూడ్చిపెట్టుటకు సిద్ధముగా నున్నవి.

ఆగస్టు 15 వ తేది తర్వాత తనూ స్వతంత్రుడేననే యూహతో నైజాం 12 వేలగానున్న తన సేనల కట్టెపు పెంచివేసినాడు. డబ్బు విచ్చుల విడిగా కురిపించి రజ్వీనైజామును పురికొల్పినాడు. పాకిస్తాన్ తోడువచ్చిననూ నైజామునకు స్వస్వరూపజ్ఞానము కల్పించుటకు భారతప్రభుత్వము సమాధుత్తమే ఉన్నది.

నేటి ప్రపంచం:

పాలస్తీనాలో యుద్ధ దీర్ఘ తి బ్రిటన్ ఆమెరికాల తీవ్ర విభేదాలు

బ్రిటిష్ వారి ప్రాజాపత్యం అంతమై సరిగా పది రోజులై నాగడిచినవో తేనేలేదో పాలస్తీనా ఈ నాడు భయంకరమైన యుద్ధరంగంగా పరిణమించింది. సిరియా, లెబనాన్, ట్రాన్స్ జోర్డాన్, ఈజిప్టు, ఇరాక్ దేశాలకు చెందిన ఆరబ్ సేనలకు, సానిక్ యూదు పటాలకు యుద్ధం మిన్నముట్టి సాగుతున్నది. మొదట పూర్వపు సాదీ అరేబియా సేనలు సైతం మిగతా ఆరబ్ దళాల సరసన చేరి యూదు రాజ్యాన్ని ప్రతిఘటిస్తున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నవి. సంఖ్యా బలంలో, సాధనసంపదలో కిందిచేయిగా వున్న పుటికి వివిధరంగాలలో యూదులు సాగిస్తున్న బ్రహ్మాండమైన ప్రతిఘటనను, పాలస్తీనాలో ప్రత్యేక యూదురాజ్యానికి స్థాపనలేదనీ, వుండ కూడదనీ తీవ్ర సంకల్పంతో పోరాడుతున్న ఆరబ్ రాజ్యాల పట్టుదలను బట్టి చూస్తే ఈ యుద్ధాగ్ని ఇంతలో సమసిపోయే అవకాశమేమీ కనిపించడంలేదు. వైగా పాలస్తీనాను దహిస్తున్న యుద్ధాగ్నిజ్వాలలు ఒక్క పాలస్తీనాకు మాత్రమే పరిమితమై వుండే అవకాశం కూడా కనిపించదు.

పాలస్తీనా యూదురాజ్య విదేశకాఖామంత్రి మోసే షెర్వాక్ చేసిన ప్రత్యేక విజ్ఞప్తి అనుసరించి సోవియట్ రష్యాకూడా ఆమెరికాతో పాటు 'ఇబ్రాయిల్'ను గుర్తించింది. ఈ విషయంలో రష్యా మొదటిసారి అందరూ అనుకున్నట్లే ప్రవరించింది. యూదురాజ్యాన్ని గుర్తించడంలో ఆమెరికాకంటే తామే ముందంజ వేసినట్లు రష్యాను చెప్పుకుంటున్నారు. ఏది ఏమైనప్పటికీ అగ్రరాజ్యాలైన ఆమెరికా రష్యాలు గొండు స్వతంత్ర యూదురాజ్యాన్ని పోటాపోటీలూ ద గుర్తించడం జరిగింది. కేవలం స్వార్థకాంతతో జరిగిన ఈ గుర్తింపునకు ఉత్తర కోల్తరావర్షడే విషమఫలితాలేమిటో, యూదు రాజ్యానికి జరిగే ప్రత్యేక సహాయమేమిటో, పక్షపాదానంగా పాలస్తీనా సమస్య ఏవిధంగా పరిష్కరింపవలెనో ఇప్పుడప్పుడే చెప్పలేము. ఏదోవిధంగా మధ్యప్రాచ్యరాజ్యాలలో స్థావరం సాధించి కమ్యూనిజమును వ్యాప్తిచేయడమే రష్యా వేస్తున్న ఎత్తుల ఆంశర్యం. రష్యా ఎత్తులను అరికట్టడమే ఆమెరికా సంకల్పం.

ఆమెరికా రష్యాల ఎత్తుల, ఎదురెత్తుతున్న ప్రపంచానికి మరొక ఘోరసంక్షోభం ఏక పోవచ్చు; ఇటీవల సంక్షోభం ఈ సారి మధ్య ప్రాచ్యంలోనే ప్రారంభం కావచ్చు; దానికి నేటి పాలస్తీనా యూదు ఆరబ్ అంత క్రూరమే నాందిప్రాయం కావచ్చు. అన్నియుగాలకంటే మానవజాతిపాటికి ఈపరమాణుయుగం చాలా గొప్పయుగం కాబోతున్నదని ప్రెసిడెంట్ ట్రూమన్ ఆభిప్రాయపడుతున్నాడు. అగ్రరాజ్యాల వైఖరినీ, నేటి ప్రపంచ ఆకాంతినినూ ఈ పరమాణుయుగం మానవ జాతిపాటికి హాద్యాగ్రంగా పరిణమించడంకంటే సర్వవివాశకరంగానే పరిణమించక తప్పదేమననిపిస్తున్నది.

అజాం పాషా

ఆమెరికా రష్యాలతో పాటు గాటిమాలా, పెరాగ్వే దేశాలు, పోలెండుకూడా స్వతంత్ర యూదు రాజ్యమైన 'ఇబ్రాయిల్'ను గుర్తించినవి. యుగోస్లావియా, జెకోస్లావకియా మొదలైన తూర్పు యూరప్ రాజ్యాలు (రష్యా ఉపగ్రహాలు) కూడా గుర్తించడానికి ఆలోచించి నిర్ణయపడుతున్నవి. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం విదేశమంత్రి జార్జి బి డా త్తకు, ఆ ఆదను రాగానే అవకాశం చూసుకొని గుర్తించడానికి విస్తృతాధికారాలను ప్రపాదించింది. పాలస్తీనాలో ప్రస్తుతం ఏర్పడిన అయోమయ పరిస్థితి తేటతెల్లమయే వరకూ యూదు ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించకూడదని వైగా ఆభిప్రాయపడుతున్నది. భారతప్రభుత్వంకూడా అనేక కారణాలవల్ల ఇప్పుడప్పుడే గుర్తించబోవడంలేదని ఢిల్లీవార్తలను బట్టి తెలుస్తున్నది.

బెనిక్

బ్రిటనుకూడా ఒక విజ్ఞప్తి పంపింది. ఏదైనా ఒక కొత్తరాజ్యాన్ని గుర్తించే ముందు దు అది అనేక అంతర్జాతీయ పరతును నెరవేర్చడం అవసరమనీ, ఆ కొత్త రాజ్యానికి ఇదమితమని స్పష్టమైన సరిహద్దులు వుండాలనీ, అవి లేనంతవరకూ గుర్తించడం సాధ్యపడదనీ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అభిప్రాయపడుతున్నది. ఐతే నూత్న యూదురాజ్య విదేశమంత్రి షెర్వాక్ పంపిన విజ్ఞప్తిని బ్రిటన్ శ్రద్ధగా పరిశీలిస్తూ, పాలస్తీనాలో అనుక్షణం ఏర్పడుతున్న పరిస్థితిని పరిశీలన చేస్తున్నది. అదనపు బాధ్యతలను వేటిని నెత్తిన వేసుకోవలసిన బ్రిటన్ ఈ వైఖరి అవలంబించడంలో అ సహజమేమీ లేదు.

అగ్రరాజ్యాల వైఖరి ఇలావుండగా స్వతంత్ర యూదురాజ్యమైన 'ఇబ్రాయిల్' ఐక్యరాజ్య సమితిలో సభ్యత్వం కోసం సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి ట్రెగ్యీ లీకి దరఖాస్తుపైతం పంపుతున్నది. పాలస్తీనా వ్యవహారాలలో జోక్యం కలిగించుకుంటున్న ఈజిప్టును అరికట్టగలనీ దాని కూడా యూదు రాజ్య విదేశాంగ మంత్రి షెర్వాక్ సమితిని కోరాడు. తమ ప్రభుత్వాన్ని అధికార పూర్వకంగా గుర్తించవలసిందని సమితిలో సభ్యత్వం వున్న ఐరి రాజ్యాలనూ కోరుతున్నట్లు తెలియజేశాడు.

యూదురాజ్యాన్ని పాలస్తీనా యుద్ధరంగం లోనేగాక, భద్రతామండలి చర్చలలో కూడా

హోరాహోరిగా ఆరబ్ జాతి ప్రతిఘటిస్తున్నది. సమితిలో సభ్యత్వం ఇప్పించవలసిందని యూదు రాజ్య విజ్ఞప్తితో పాటు, ఆరబ్ రాజ్యసమితి కూడా పాలస్తీనాలో తమ లక్ష్యాలను నిర్వచిస్తూ ఒక దీర్ఘ ప్రకటనను అందజేసింది. పాలస్తీనా అంతటినీ ఏక ఆరబ్ రాజ్యంగా వుండడమే తమ సంకల్పమనీ సమ స్థాపరిష్కారానికి ఆ దొక తే భర్తసమ్మతమైన మార్గమనీ ఆరబ్ రాజ్యాలు ఈ ప్రకటనలో మరొకసారి స్పష్టపరిచినవి. కాంతిభద్రతల సంస్థాపనకోసమే తమ సేనలు పాలస్తీనాపై దండయాత్రకు ఉపక్రమించినవని కూడా ఆరబ్ రాజ్యాలు వ్యక్తపరచినవి.

తూర్పు, ఉత్తర, దక్షిణదిశలగా సాగుతున్న ఆరబ్ రాజ్యాల దండయాత్రను ఎదుర్కొంటూన్న యూదు స్వతంత్రరాజ్య ప్రభుత్వం విపరీతమైన వేగంతో, చాకచక్యంతో కార్యక్రమాలన్నిటినీ నిర్వహిస్తున్నది. ప్రధాని డేవిడ్ బెన్ గురియోకు అత్యవసరాధికారాలను ఇచ్చింది. ప్రముఖ యూదు నాయకుడు డా|| వైమ్ వైజ్మన్ యూదురాజ్య అధ్యక్షుడుగా నియమించింది.

వైజ్మన్ ప్రెసిడెంట్ ట్రూమన్ తో సంప్రదింపులు జరపడానికి న్యూయార్క్ నగరంనుంచి వాషింగ్టన్ వెళ్లాడు. ఇంతేగాక ఆమెరికా, ఇబ్రాయిల్ రాజ్యాలు రెండూ రాయబారులను నియమించుకోవడం అవసరమని కూడా ప్రతిపాదనను ఆమెరికాకు అందజేసింది. ట్రూమన్ ప్రభుత్వం మధ్య ప్రాచ్యాలకు ఆయుధాల సప్లయపై ఇదివరలో ప్రయోగించిన ఆంక్షను రద్దు చేయడాన్ని గురించి కూడా ఆలోచిస్తున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నవి.

జెరూసలెం నగరంలో యూదుప్రాంత పరిపాలనాధికారిగా పనిచేస్తున్న గొల్డా మెర్నెక్ సతి ఈవారంలోనే హైఫా నగరం నుంచి న్యూ యార్క్ కు యూదు రాజ్య వ్యవహారంపై వెళ్లి అక్కడ "ఆయుధాల సప్లయపై ఆమెరికా ప్రభుత్వం ఆంక్షను రద్దుచేసేవరకూ యూదు పటాలాలు పాలస్తీనా అంతటానుంచి ఆరబ్ సైనికులను కొన్ని వారాలలోనే సుళువుగా తరిమివేయగలము." అని ధైర్యంగా చెప్పగలిగింది.

పాలస్తీనా భస్మీభవమై పోతుంటే పైకి తలపెట్టాలనీ అనుసరిస్తున్న బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ భోరణి మొత్తంమీద చిత్రంగానే వున్నది. పాత ఒడంబడికల ప్రకారం ట్రాన్స్ జోర్డాన్ నైన్యానికి అధికారమేమీ, ఇరాక్, ఈజిప్టు సేనలకు ఆయుధాల సప్లయ యథాప్రకారం సాగించవలసిందేనంటున్నది. ట్రాన్స్ జోర్డాన్ సేనలకు 1949 ఏప్రిల్ లోపుగా 20 లక్షల పానుల సహాయాన్ని అందచేయవలసివస్తుందని. ఈ సహాయాన్ని ఐక్యరాజ్య సమితి ఆదేశిస్తే తప్పనిలినీవేయడానికి వీలేదట.

యూరప్ పునరుద్ధరణకార్యక్రమం నిమిత్తం మార్చిపథకం కింద ఆమెరికా ఇస్తున్న ఆర్థిక సహాయంలో ఏదైనా ఆరబ్ రాజ్యాలకు బ్రిటన్ అందజేస్తున్నదేమో విచారణ జరపడానికి ఆమెరికా ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది. బ్రిటిష్ విదేశమంత్రి ఎర్నెస్ట్ బెన్ థెలమసుంటే పాలస్తీనాపై ఆరబ్ రాజ్యాల దండయాత్రను చిటికలో నిలిపివేయగలదనీ, ఆమెరికా ఈ విషయంలో బ్రటన్ను ఒత్తిడిచేయాలనీ ఆమెరికా హెచ్చరికను పాటించకపోతే, మార్చి పథకంకింద బ్రిటనుకు సహాయాన్నే ఆమెరికా ఇవ్వకూడదనీ, ఇందుకోసం ఆమెరికా కోసన సభలో తానొక బిల్లును సైతం ప్రతిపాదించబోతున్నాననీ సెనేటర్ ఇమాన్యుల్ సెల్వర్ ప్రజాప్రతినిధుల సభ (ఆమెరికా కానససభలో) ఈమధ్య హెచ్చరిక చేశాడు. దీన్నిబట్టి బ్రిటన్ ఆమెరికాలమధ్య

ట్రూమన్

పాలస్తీనా సమస్య కారణంగా తీవ్రవిభేదాలు ఏర్పడి వ్యవహారం బెడిస్తే ప్రమాదంకూడా వున్నదేమో ననిపిస్తున్నది.

ఆరబ్ రాజ్యాల నాళ్ళ నడుమయూదురాజ్యం ఒకటి వుండడానికి ఏమాత్రం వీలేదనీ, దీన్ని సమూలంగా నాశనంచేయక ఊరుకున్నట్లయితే త్వరలోనే యూదులు ట్రాన్స్ జోర్డాన్ మొదలైన ఆరబ్ భూభాగాలలోనే ప్రత్యక్షంగా యుద్ధానికి తలపడతారనీ, రష్యా ఆమెరికాల ప్రోద్బల ప్రోత్సాహాలు సైతం యూదులకు లభ్యం కాగలవనీ ఆరబ్ రాజ్యసమితి ప్రధాన కార్యదర్శి అజాం పాషా హెచ్చరిక చేస్తున్నాడు. పాలస్తీనా సమస్యకు సంబంధించినంతవరకు ఆమెరికా వైఖరి ఉమ్మడిమాదిరిగా ఆటు ఇటు ఊగుతున్నదనీ, అగ్రరాజ్యమైన ఆమెరికా ఈ పద్ధతిని అనుసరించడం ఏమాత్రం యోగ్యత అనిపించుకోదనీ పాషా ఈసడించాడు. ఈ విషయంలో తన చర్యకు తిరుగు లేదనీ, అడిగేహక్కు ఎవరికీ లేదనీ ఆమెరికాజవాబు ఇచ్చింది.

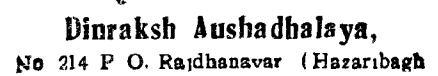
వివిధ ఆరబ్ రాజ్యాధిపతుల నాయకత్వాన దాదాపు లక్షన్నరమంది ఆరబ్ సైనికులు ఒక్కమృతిగా విజృంభించి యూదు స్వతంత్ర రాజ్యాన్ని హతమార్చడానికి పురోగమిస్తున్నారు. దాదాపు 80 వేలమంది యూదుసైనికులు సాహసోపేతంగా ప్రతిఘటన సాగిస్తూ తమరాజ్యాన్ని కాపాడుకొంటున్నారు.

జెరూసలెం నగరంలో ఇప్పటివరకు హోరాహోరి యుద్ధం సాగించిన యూదులు ఆరబ్ దళాలకు లోంగిపోయే ప్రమాదం ఏర్పడింది. అయినప్పటికీ విమానబలాలతో సైతం విజృంభించి ఆరబ్బలపై ఎదురుదాడులు సాగిస్తున్న యూదులు సిరియన్ బలాలను పెనుకకు తరిమివేసి, రైల్వేపట్టణం సహాఖను పునరాక్రమించుకున్నారు. ఇరాక్ ఈజిప్టుసేనలు యూదు రాజధానిబెల్ అబీల్ పైకి కమ్ముకొని ముందుకు పోతున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

ఈ పరిస్థితులలో భద్రతామండలిలో పాలస్తీనా సమస్య ప్రపంచవారికి తీవ్రప్రమాద హేతువని సత్యరమే యుద్ధవిరమణ అవసరమనీ ఆమెరికా ప్రతిపాదించిన తీర్మానంలో తొలి భాగం రష్యా బలపరచినా, వీగిపోవడమూ, సత్యరమే యుద్ధవిరమణ (మే 24-వ తేదీరాత్రి) అవసరమనీ భాగము మాత్రమే నెగ్గి తడనుగుణంగా ఒక ఆడేశాన్ని ఆరబ్ రాజ్యాలకు అందజేయడమూ జరిగింది. పాలస్తీనాపై దండయాత్ర ప్రారంభించిన ఆరబ్ రాజ్యాల తమ సైనిక చర్యను ఏ విధంగా సమర్పించుకోగలవని తెలియజేయవలసిందని ఆమెరికా ప్రతిపాదించిన ప్రశ్నాపలి భాగం భద్రతామండలిలో తగిన సంఖ్యాబలం చేతురక ఓడిపోయింది.

సామర్యసాధనకై ఇదివరలో భద్రతామండలి నియమించిన కన్సుల్స్ సంఘం పరిస్థితిని పరిశీలించి బలప్రయోగం సాగించడే ఆరబ్ సేనలను పాలస్తీనానుంచి పంపివేయడం అసంభవమని నిశ్చయించింది.

ఈ పరిస్థితులలో సత్యరమే యుద్ధవిరమణ అవసరమని భద్రతామండలి చేసిన తీర్మానాన్ని తాదా, బొంగరమూలేని ఐక్యరాజ్యసమితి ఏవిధంగా అణులు చేయగలదో చూడాలి.

నీలాపనిందలు

బ్రహ్మశ్రీ శతావధాని చెల్లవిల్ల వేంకటస్వామిగారు

శాస్త్రములలో అత్యంత ప్రసిద్ధులైన వారైన వేంకటాద్రిలోని శ్రీనివాస విఠ్ఠల స్వామిగారి వలన ప్రపంచములో అనేక మంది ముగ్ధులు అయ్యారు.

ఈ కథలను సాధువైన వారి కౌశల్యమునా నేర్పరచుకొని అపాదించే అపవాదలను యీ కథలతోనే పండితులూ, పామరులూ వాడతారు. దీన్ని దిద్దేయడం నిరపనిందలు అని దిద్దవలసి వస్తుంది. యెన్నో కథలు యీలా మాటిపోయిన వున్నాయి. యీ కథల యెంతో అపభ్రంశంగా మారినా సంగత్యం కథల మేమో? అనే భ్రమను కలిగిస్తూ వుంది. నీలాపనింద= నీలాపనింద అన్న పుస్తకాన్ని చెప్పి వొకప్పుడు వొక పద్యంలాగా చాలాకాలం క్రిందు చెప్పబడింది—

“నీలాపనింద యనగా.
భూలోకమునం దబద్ధపుం బలుకునీ,
నీలాపనింద ప్రకృతము,
నీలవలనఁ గలుగుకలన నిజమై తోచెకా.”

ప్రస్తుతం మన క్కావలసింది నిశ్చయకావ వాదలకు అంకంలో యీ పదం పర్యాయపదంగా అందలూ వాడుకుంటూ వున్నారన్నది. యీ అపవాదలు వేసి జనులు కొందలు ప్రతీకారంలోనూ వుంటారన్నందుకు ప్రత్యాఘాతం వాటి వొక చాకలాయన మనకు పుద్బోధకుడుగా కనపడతాడు. కాని పవిత్రమర్మంగా ఆ లోచిస్తే ఆరజమడు సీతాపాత్రత్యం దురుద్దేశంతో అపవదించినట్లు కనపడదు. యేమంటారా? రాములవారి యందుగాని, సీతామహాదేవియందుగాని వాడికి యేవిధమైన దురుద్దేశమున్నూ వుందని యెవ్వరూ యింతవఱకు చెప్పగా యెవరేనా విన్నారా? లేదు. నిజానికి వాడు “తెల్లనివెల్ల పాలూ. నల్లనివెల్ల నీళ్లు” అనుకొనే వాళ్లలోవాడు, పెళ్ళామేమో తన యిల్లు విడిచి అన్యత్ర వుండడమే దోషంగా వాని కన్నబడదు. ఆ పట్లాన్ని “వెల్లి రాముణ్ణి కాన, యేలుకోవడానికి నేను” అంటూ ఉపమానవిధయా ప్రసంగించాడు. రాములవారి నాకరు విన్నాడు. మనవి చేయడం తప్పక మనవి చేశాడు. దానితో కొంపమీదికే వచ్చింది. ప్రస్తుతం మన కది యావత్తూ విచారించవలసిన అగత్యం లేదు. లోకంలో వుండే అపవాదకులు అపవదించబడేవారిమీద యేదో వైరం వుంటే దాన్ని పురస్కరించుకొని యేవో అపవాదలు వేసి కనితీర్చుకుంటూ వుండడం వుందిగాని ప్రస్తుతపు రజుడియందు అట్టి దోషం లేకమా లేకపోవడం చేత యితణ్ణి యీ అపవాదకావడకోటిలో చేర్చవలసి వుండదని

వుంది. సుమారు ముప్పైయేళ్ల నాడు కాకిలో వెలువడే సప్తశ్రీ పత్రికలో—“అపవాదరంగిణి” అనే కీర్తితో చక గడ్డిపుస్తకం వెలువడింది. కాని, అందులో వున్న విషయం ప్రస్తుతవిషయాన్ని బోధించేదిగా వున్నట్లు లేదు. దాని కావేన యెందుకు పెట్టవలసివచ్చిందో? అని ఆలోచిస్తే వాలో నేను అనుకున్నట్లుగా వాళ్లపం వుంది. వైజాం సంస్థానాలు మాచే కోజిల్లో వొక వినుద్యక్త విమేం వెల్లింపుడే అక్కడికి వచ్చాడు. యేదో సంస్థానపండితులు పరీక్ష చేసేటప్పుడు మాతో ఆయనకుడా కూర్చున్నాడుగాని నాడు ఆయనకు దైవాత్మా జ్వరం తగలడంచేత యేమీ వ్రాయలేదు. ఆయనకు ఆలా గడిచి పోయింది. ములుచటివత్సరం అవధాన సభ యేర్పాటు చేశారు. ఆయనికి. ఆవేళ యేకాదశి. పువనానం తోటే ఆయన శతావధాని కంటూ పుచ్చక ప్రశ్నలను వింటూ ప్రథమచరణం చెప్పడానికి మొదలు పెట్టారు. 25 మందికి 25 చరణాలు వదిలి చెప్పిన అంతలో ఆయనికి యేం తోచిందో? మెడకు వైవిధ్య కండువా చుట్టబెట్టుకొని సభకు సాష్టాంగపడి—

“అయ్యా! నాకు యీవేళ యేమీ స్ఫూరించడం లేదు. కనక తీయించండి; మఱివొకప్పుడు సభ చేస్తే అప్పుడు చేస్తాను అవధానం”

అని చెప్పేటప్పటికి రాజాగారు న్నూ, సభ్యులన్నూ ఏకాదశి ఉపవాసం దీనికి కొంత

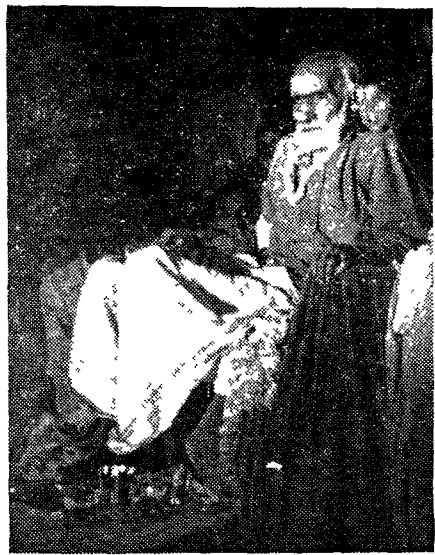
కారణమే వుంటుందని అనుకున్నారు గాని అంతకంటే యేమీ అనుకున్నట్లే లేదు. వెళ్లిపోయింది. యిది జరిగిన సంతకీర్తనం మనస్థం.

మఱి యేదేనిమిదల్లకు అనగా శోభకృదే త్వంవత్సరంలో నేను యేలూరు లో—సోమంచి భీమశంకరంగారికి అతిథిగా వున్నప్పుడు ఆ వైజాంజీక్షులు యిద్దలు బ్రాహ్మణులు నేత్రపధానంచేతేవారు వేదవిద్యాంసులు సంచారారం వచ్చారు. సంపన్నగృహకులను చూచారు. వారికి కన్యకాపరమేశ్వరి ఆలయంలోనే అనుకుంటాను—సభ యేర్పాటుయింది. సభాదినం నాడు వారు నా బసలోకి వన్ను మాచేమిత్తం వచ్చి యేదో ‘పిచ్చా పాటి’ మాట్లాడుకోవడం జరిగిన తరువాత లోగడ గద్వాలలో సభకు సంబంధించిన వృత్తాంతాన్ని యెఱుకొని “నాడు తమ అనుగ్రహాన్ని ఆయన కోరకపోవడంచేత ఆలా జరిగింది. అందుకోసమని తమదగ్గరానికి వచ్చి ఆజ్ఞ పొంది వెడదామని వచ్చా” మని మెల్లిగా చెప్పడానికి మొదలు పెట్టే టప్పటికి నిర్భాంత పడ్డాను. అప్పటివాకా నాటి ‘ఏకాదశి ఉపవాసపు సభావృత్తాంతం’ యీలా పరిణమించిందని సుతరామూ నే నెలుగను. మనదేశం కంటే అదేకంటే యీలాటి విశ్వాసం విషయంలో చాలా అగ్రగణ్యంగా వుంటుంది. అనేక గాథలు పూర్వపండితుల వాదోపవాదాలకు సంబంధించినవి. యీలాంటివి విద్యత్సరంపర చెప్పకొనేవి లేకపోలేదు పోనీ, ఆయనకిన్నీ మాకునున్నూ యేమేనా వాదోపవాదాలేనా జరిగాయేమో! అంటే అదిన్నీ లేదు. యికనల్లా వున్న సంబంధం పుధయులయూ కవుల మహావంశపు యితరంలేదు. యెవరు కల్పించాకో మహాప్రబుద్ధులు ఆయన నాడు అవధానం చేయడానికి ఆ రంభించి మధ్యలో వుపరమించడానికి ముఖ్యమైన కారణంగా నిరూపించారు. ఆలా నిరూపించినట్లు యీ వేదవిద్యాంసుల అమాయక ప్రసంగం సాక్ష్యమిచ్చింది. దీన్ని యథార్థాన్ని చెప్పి పోగొట్టుకుందామంటే శక్యమాకుందా? ప్రయత్నించినా కొద్ది మఱిత బలపడుతుంది. ఆయితే యిది కల్పించిన వారికి మాయం దేమేనా ద్వేషం వుండి వుండునా? ద్వేషం లేదు సరిగదా, వైగా అంతో యంతో, అనుగ్రహమే వుండి వుంటుంది. అందుచేత యీ ‘నీలాపనింద’ అనుగ్రాహకుల ద్వారాగానే కల్పితమయిందనుకోవాలి. యిది జరిగిన ములుచటివత్సరమే ఆత్మకూరు సంస్థానంలో పండితులకు మాకు కొంత విద్యావివాదం జరిగింది. అందులో వుండగా ఆ సంస్థానపండితులలో ప్రధానపండితుడికి ‘గ్రహణి’వాణ్ణి ప్రారంభించి చాలా చిక్క పెట్టింది. అప్పుడు వారు దాన్ని ‘చేతబడి’గా భావించి దానికి ప్రతిక్రియలు చేయడానికి పెద్ద అట్టహాసం చేయడం రాజాగారికి తెలిసి—

“తగిన వైద్యం చేయించుకోండి. ‘చేతబడు’ వుంటే వుండ నివ్వండి గాని ప్రస్తుతం ఆలాటి అనుమానంతో లేకమున్నూ అవసరం లేదు.”

అంటూ నివారించారు. ఆ పండితులు ఆ దోషం మూడ ఆపాదించా లని బుద్ధిపూర్వకంగా పన్నిన పన్నుగడే కాని నిజంగా ఆ గ్రహణివాణ్ణి మేము వారికి ‘చేతబడి’ద్వారాగా పంపిందని వారు విశ్వసించి వుండని మేముకున్నాం. యిప్పుడంతగా లేదుగాని పూర్వకాలంలో కాస్త కుంకుమబొట్టు పెట్టేవాళ్ల కల్లా యీ అపవాద వుండేది. నిన్న మొన్నటి దాకా జీవించి వున్న ‘పాలంకి రమణయ్య’ గారికే కాక యిప్పుడింకా సతీపురాల్లో వున్న ఆయన భార్యకుడా యీ ‘చేతబడి’ విద్యలో చాలా ప్రవేశమని దానికి సంబంధించిన చాలా గాథలు చెప్పకోవడం వుంది. విస్తరభీతి చేత ఆ గాథలు వుదాహరించలేదు.

పండితులకు కవులకు యీ అపనింద అంతగా లేదు గాని పగటివేషాలవారికి భాగోతులకు

విశేషించి వుంది. యేవో గింజలు నోటిలో వేసుకొని సభలో యేమీ యెఱుగనివాడిలాగ కూర్చుని ఆ గింజలు పట్టుకున్న కొటేటప్పటి కల్లా ముద్దిలి పగిలి పోయిందనినీ భాంజేమగతే విలుచుకు పడిపోయిందనినీ, తరువాత యీ సంగతి కనిపెట్టి ఆ భాగోతులలోనే మఱొకడు (యీ చేతబడివిద్యలో ప్రవేశం కలవాడు) యేదో విధూతి మంత్రించి హ్రం హ్రీం హ్రూం అని ఆ చేతబడి తిప్పిన తరువాత భాగోతం సక్రమంగా నెలవేటిందట! గాని తెల్లవాతిన కరవార భాగోతం చూడడానికి వచ్చిన జన మంతా యెవరిళ్లకు వాళ్ళు వెళ్ళడం జరిగాక మొట్టమొదట చేతబడి చేసిన పురుషుడు అక్కడే కదలక మెదలక అగిపోవలసి వచ్చిందనినీ, దాని క్కారణం భాగోతులు తమమీద కొట్టిన దెబ్బను (చేతబడి నన్నమాట) తప్పించుకొని మళ్ళా యెదురు దెబ్బ కొట్టడ మనినీ వినడం. నా బాల్యంనాటికి బాగా యీలాటివి చెప్పకోవడం వుండేది. అంతకాకపోయినా యిప్పుడు కూడా యీలాటి సందర్భాలు వింటూనే వున్నాము.

‘సర్వా వెంకటేశ్వయ్య యమ్. యే.’— యితనికి యిట్టిప్రయోగబాధ తలపించడమూ, యింకా నివర్తించక పోవడమూ గతినంతవరకే బందరులో విన్నాను. మంత్రకాస్త్రాన్ని విశ్వసించేవారికి యిది విశ్వసనీయాలే. భారత యుద్ధాలు, రామాయణయుద్ధాలు యికన్నీ మంత్రకాస్త్ర విశ్వాసంతో సంబంధించి వుంటాయి. నిన్న మొన్నటిదాకా పూర్వపు యుద్ధాలలో వుండే ఆశ్చర్యాలనూగూర్చి మనం చాలావఱకు కవుల కల్పనకేంద్ర తోనేయడం జరిగేది. యిటీవల యూరపుఖం డయుద్ధాలలో ప్రత్యక్షంగా జరుగుతూ వున్న ఆశ్చర్యాలు కాదనడానికి వల్లకాక పోవడంచేత పూర్వపు వాట్లకుడా కొంత యోగ్యత కలిగింది. యిప్పటిదానికన్నీ అప్పటిదాని కిన్నీ వున్న భేదం యెంతో లేదు. అదంతా మంత్రబల మని వాళ్లు వ్రాశారు; కాదు—“మంత్ర బలమే” అని యిప్పటివాళ్లు ఋజువు చేస్తూ వున్నారు. యంత్రబలం గొప్పదా? మంత్రబలం గొప్పదా అని మనం విచారిస్తే—మంత్రబలమే యెక్కువదిగా తేలుతుంది. మంత్రబలంచేత సాధించిన కార్యాన్ని మనం యంత్రబలంచేత సాధించ గలిగినా, దానికున్నంత అమోఘత్వం దీనికి వుండదు. ప్రస్తుతం యీ విషయం విచార్యం కాదు.

యిప్పుడుకూడా ‘చేతబడు’ వున్నట్లు కొన్ని ప్రమాణాలు కనబడుతూనే వున్నాయని వ్రాసే వున్నాను. యిది తుచ్చదేవతోపాసల వల్ల సాధించేదనినీ, మహామంత్రోపాసకులు పరమార్థదృష్టితో వుపాసన చేస్తారేకాని యిట్టి తుచ్చఫలాన్ని ఆపేషించి తపస్సు వ్యర్థపడదనినీ అందలూ చెప్పకొనే విషయమే. కీ. శే. నడిమింటి మంగళేశ్వర శాస్త్రిగారికి సంబంధించిన చరిత్రలో యీ మంత్రకాస్త్ర విషయం చాలా ప్రధానంగా వుంటుంది. యేదో సంస్థానంలో రాజాగారు వీరిని—

“అయ్యా, మీరు? ‘శివోపాసం, శివోపాసం’—అంటూ వుంటారు కదా? పార్యవేదవిమీకు భార్య ఆవుతుందా?”

అంటూ ప్రశ్నించేటప్పటికి శాస్త్రిగారు అప్పటికి పూర్ణకొని, రాజాగారి తల్లికి ఆర్థికం నాడు వెల్లికూర్చుని, తమకు అక్కడికి వెళ్లవల

సిన ప్రసక్తితో సంబంధంలేకపోయినా) శాస్త్రిగారు రాజాగారు చేసిన శంకవంటివే కొన్ని నిర్మాణమంటంగా నిర్భయంగా చేసేటప్పటికి, ఆ శంకలు శుద్ధాంతానికూడా అవమానకరమైరిగా వుండడంచేత శౌర్యం పట్టజాలక— “మాస్తారేం పట్టుకోండి” అని నొక్కర్లను హెచ్చరించేటప్పటికి నాకర్లు శాస్త్రిగారిని పట్టుకోవడానికి దగ్గిరకు రాజోయేటప్పటికి ఆయనవద్ద సిద్ధంగానే వున్న విధూతిని వాళ్ల మీదకి వూడేటప్పటికి వాళ్లు ‘ఘయ్యా, మొట్టమొదటి అని పాటిపోవలసి వచ్చిందని న్నీ, తరువాత రాజాగారుకూడా స్వయంగా త్రయత్నించి చూచారగాని కృతార్థులు కాలేక లజ్జించవలసివచ్చిందనినీ చెప్పకుంటారు. ఆ యీ గాథలు యించుమించు 60 లేక 70 యేడనాటివి కాని, యుగాంతరాలనాటివి కావు, నిన్న మొన్నవొకానొక శాస్త్రిగారిని(వీరు పల్నాటి తాలూకావారు గూర్చిన మంత్రకాస్త్రప్రసక్తి అత్యాశ్చర్యకరమైనది చదివాను త్రిలింగపత్రికలో; ఆయా నడిమింటిశాస్త్రిగారికి సంబంధించిన మంత్రకాస్త్రపాండిత్యం లోగడ మాప్రధానగురువులవల్ల వినివుండడంచేత నాకు విశ్వాస్యంగానే కనపడింది. ఆయా నడిమింటి వారి చరిత్రకు సంబంధించిన గాథలు చాలా వున్నాయి. మఱొకప్పుడు ముచ్చటించుకుందాం సంస్కృతంలో అత్యాశ్చర్యకరమైన వీరు రచించిన శ్లోకాలు చాలా వున్నాయి. బొబ్బిలిలో వీరికి నాల్గో తరంగాకో? అయిదో, తరంగాకో యిప్పుడు వున్నారు. అమలాపురం తాలూకా ముమ్మిడివరం ప్రాంతంలోనూ కొందలు వున్నారు. సంస్కృత భాషాభ్యాసానికి మొట్టమొదట ప్రారంభించి చదివే శిష్యులందరి వీరు రచించిందే. దానిలో “శ్రీమన్మంజరికుల” అన్నమాటకు సరియైన నడిమింటి (నడిమింటి—నడిమి X యిల్లు నడిమిల్లు) పదం కొంత సంప్రదాయజ్ఞులకుగాని బోధపడదు. నేను మా గ్రామాన్ని గూర్చి ‘కంకణగ్రామంబు కాపురంబు’ అని వాడివున్నాను. మా ముత్తాతగారు ‘వలయపురం’ అంటూ వాడివున్నారు. యిది అనాదిగా కవుల ఆచారం. యీ శాస్త్రిగారి అల్లుడు రెడ్డి శాస్త్రిగారు వ్రాసిన ‘కౌలపుస్తకం’ కొంత సంస్కృతసాహిత్యం వున్నవారు. ఆయనకు సిద్ధాంతకాముది చదవాలనే కుతూహలం వుండి మామగారిని కోరేటప్పటికి ఆయన మనోహరంగా ఆశ్చర్యదించినట్లున్నూ, అపట్లాన్ని కాముడి పేరింటిగా రెడ్డిశాస్త్రిగారికి అన్యాయమైట్లున్నూ బహుమందిచెప్పగా వినడం యిది అసత్య మనదానికి కలకాదు. నిజమనదానికిన్నీ వల్లకాదు. కొన్ని యిప్పుడుకూడ వున్నాయి. కొని వాట్లని వ్రాస్తే కొందలు సహృదయులు విశ్వసిస్తారు. గాని కొండలో గేలి చేస్తారు. కాబట్టి బావట్ల మైస్కూలు తెలుగుపండితులు (1) శ్రీ కుమ్మల సీతారామయ్యచౌదరి గారికిన్నీ, (2) శ్రీ కూరి సీతారామయ్య గారికిన్నీ, బరతం పెడతాను. రెండోవారు నూజివీటి నివాసులు. కావలెనే వారిని వాకపు చేయండి. ‘నీలాపనింద’ ప్రసంగంలో యీ ప్రసక్తి తగిలి కొంత తెలిసింది. దీన్ని ఆపి ప్రస్తుతం అందుకుంటాను.

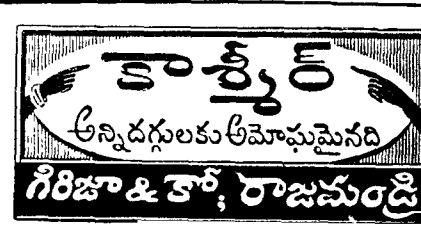
(సశేషం)

వెరసిన వెంట్టుకలబేషదము

రంగు పూయవక్కరలేదు. అయ్యర్లద విశిష్ట. తెల్లని, రంగుమూర్చి కాళ్ళతముగా వెంట్రుకలకు వలపు విచ్చును. గుణం కానికో, దబ్బు వావమ చేయబడును. తెలుపు కొంపమైయుండిన రూ 2.8-0; మద్యరకమైయుండిన రూ 3.8-0; పూర్తిగా యుండిన రూ 5.0-0.

గమనింపు:-ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ విచ్చు పోషదము.

Kesh Ranjan Aushadhalaya, M. 63, P.O. Ranigani (Burdwan.)

భారతరాజకీయాలు :

పాకిస్తాన్ నుండి ముస్లిం కాందిశీకుల తిరోగమనం

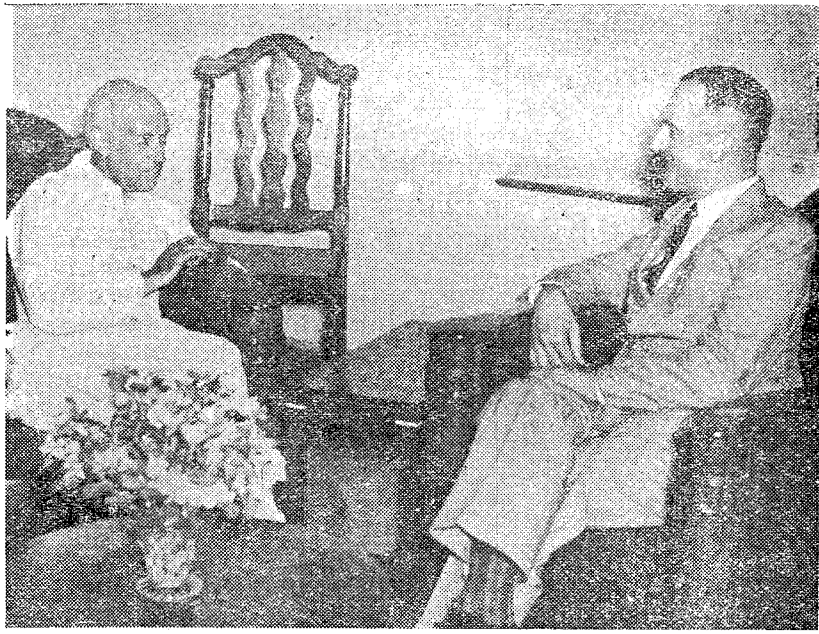
భారతయునియన్ నుండి పాకిస్తాన్ తరలి వెళ్లిన ముస్లింలను గురించి భీద్రతామండలిలో జప్రుల్లా ఖాన్ గౌరంతులు కొండంతలు చేసి, చిలవపలవ లల్లి, భారత ప్రభుత్వముపై నిందారోపణలు చేయుచుండెను. ఈయన కల్లబొల్లి మాటలు భీద్రతామండలి సభ్యులు చాల మంది నమ్మకలెనను ధోరణిలో వుండిరి. కాని భారతదేశములో వాస్తవముగ జరుగుచున్న సంఘటనలు జప్రుల్లా ఖాన్ గారి మాటలకు కేవలము విరుద్ధములుగ నున్నవి. పాకిస్తాన్ వెళ్లిపోయిన ముస్లింలు అక్కడ నివసించుతే, తిరిగి భారతయునియన్ వచ్చి వేసేదమని అనుచున్నారు. ఇంతవరకు అయిదారు లక్షలమంది తిరిగి వచ్చి వేసిరి. ఆశ్చర్యమేమన: పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వము వీరి తిరుగు ప్రయాణమునకు ప్రోత్సాహ మిచ్చుటగాక అన్ని సౌకర్యములు కల్పించుచున్నది; ముస్లి మేతర కాందిశీకులను తెచ్చుటకు పాకిస్తాన్ పంపబడిన రైల్వ ముస్లిములతో నింపి పంపుచున్నారు. ముస్లింల తిరుగువలన ఆశ్చర్యకరముగా నున్నను ఇందలి ఉద్దేశ్యము అనుమానాస్పదముగానే యున్నది. పాకిస్తాన్ ఉద్యమమునకు ఎక్కువ మద్దతు ఇచ్చినది భారతయునియన్ ముస్లిములే. పాకిస్తాన్ పీఠ భూతలస్థలముగా నుండునని వారు భావించిరి. పాకిస్తాన్ సిద్ధించగానే తమ జన్మకృతార్థమైనట్లు, ఆ రాజ్యము తమదే నైనట్లు వారు భావించిరి. అచ్చటి ముస్లి మేతరులను, స్థానిక ముస్లింల సహాయముతో, నానాహింసలపెట్టి తరిమివేసిరి. భారతయునియన్ లోని ముస్లింలు బీదవారు. పాకిస్తాన్ లోని ముస్లి మేతరులు భాగ్యవంతులు. భాగ్యవంతులను తరిమివేసి, వారి ఆస్తి పాసులను బీదలగు ముస్లింలకు పంచిపెట్టవలెనని వారి ఉద్దేశ్యమై యుండవచ్చును. కాని ఇతర రాష్ట్రములనుండి ముస్లింలు పాకిస్తాన్ చేరకమునుపే, అచ్చటిముస్లి మేతరుల ఆసులను స్థానిక ముస్లిములే ఆక్రమించుకొనిరి. ఇతర రాష్ట్రములనుండి పాకిస్తాన్ వెళ్లిన ముస్లింలకు తీవ్ర ఆకాంక్ష గల కలిగినది. సింధురాష్ట్రములో వీరికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లిచ్చుటకు ఇప్పటివరకు ప్రధానిగా వున్న ఖురో నిరాకరించెను. పాకిస్తాన్ వెళ్లిన కాందిశీకులు అత్యధిక సంఖ్యాకులు గడచిన చలికాలములో ఆరుబైట నివసించవలసివచ్చినది. సరియైన ఆహారము దొరకక అనేకులు అంటు జాడ్యములవలన చనిపోయిరి. అందుచే వారికి పాకిస్తాన్ పట్ల విముఖత ఏర్పడియుండటం సహజమే. వీరికందరికి పునరావాసపు టేర్నాల్లు చేయుట పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వమునకు కూడ కష్టమే. అందువలన వీరిని భారత యూనియన్ పంపించివేయుటే ఉత్తమమని పాకిస్తాన్ అధికారులు భావించియుండవచ్చును.

భారతయునియన్ లోని కాందిశీకుల లక్షకు లున్నారు. పశ్చిమ పాకిస్తానులోని ముస్లి మేతరులందరు, అయిదారు లక్షలకు మినహా, భారత యూనియన్ వచ్చివేసిరి. తూర్పు బెంగాల్ నుండికూడ హిందువు లసంఖ్యాకులు వచ్చివేయించుండిరి. వీరి కందరికి తగు ఏర్పాట్లు చేయుటకే భారతప్రభుత్వము ఇప్పటివరకు తన సర్వశక్తులను నినియోగించుచున్నది. పాకిస్తాన్ లోని ముస్లిములు కూడ తిరిగివచ్చిన భారతప్రభుత్వము మురిత కష్టపడిపోవును. ఇప్పుడు తిరిగి వస్తున్న ముస్లిములు మొదలే బీదవారు; ఇప్పుడవల కల్లుగుడ్డ కూడ సరిగా వుండకపోవచ్చును. అట్టివారికి పునరావాసముకల్పించుట మురింతకష్టము. భారత దేశములో వీరి కష్టములు మరొక మత సంక్షోభమునకు దారితీయును.

పాకిస్తాన్ నుండి ముస్లింలను తిరిగి పంపుటలో రాజకీయోద్దేశములు కూడ వుండవచ్చును. భారత ముస్లింలు తమ ఆశయములనెన్నడు మరుగుపరచలేదు. 'హిస్ తేలాయా పాకిస్తాన్', 'లడకే దేంగే హిందుస్తాన్' అన్నదే వీరి నివాదము. దక్షిణమున హైదరాబాద్ ముస్లింలు ఇందు కొరక కృషి చేయుచున్నట్లు నానాటికి స్పష్టపడుతున్నది. భారత ముస్లింలందరు పంచమాంగ దళముగా పనిచేసి తమకు తోడ్పడెదరని రక్ష్య మాటిమాటికి చెప్పుచున్నారు. భారత ముస్లిం నాయకులు రక్ష్య మాటలను ఖండించినప్పటికి, భారత ముస్లింల నైజము, వీరి పూర్వచరిత్ర పరిశీలించినవా రెవరు ఇందుకు అవకాశము లేదనలేరు. ఢిల్లీ, తూర్పుపంజాబ్ లోకూడ పాకిస్తాన్ నుండి తిరిగివచ్చిన ముస్లింలు వున్న దేశ మంతట ఒక్కమారు కల్లాలము ప్రారంభించవచ్చునని వీరు ఆశించుచుండవచ్చును.

భారతయునియన్ గాని, పాకిస్తాన్ గాని మతప్రయక్తరాజ్యములుగా వుండవలెనని భారత నాయకుల ఆశయముకాదు. పాకిస్తాన్ నాయకుల ఆశయము మాత్రము కొంచెము విరుద్ధముగా నున్నది. పాకిస్తాన్ ఇస్లామిక్ రాజ్యముగా నుండవలెను, భారత యూనియన్ లో ముస్లింలకు ప్రత్యేకరక్షణ లుండవలెనని వారి కోరిక. పాకిస్తాన్ లో ముస్లి మేతరులకు ఎట్టి సౌకర్యము లివ్వబడునో, భారత యూనియన్ లో ముస్లింలకు అట్టి సౌకర్యములే ఇవ్వవలసియుండును.

ముస్లింలు పాకిస్తాన్ నుండి తిరిగివచ్చుటవలన రాగల సమస్తస్థితిములను భారతప్రభుత్వము అనగానాన చేసికొన్నది. అందువలననే ముస్లింలు తిరిగివచ్చువిషయమై, ఉభయఅధి నివేషములు చర్చలు జరుపవలెనని, రెండువైపులనుండి కాందిశీకుల మార్పిడి జరుగవలెనని భారత ప్రభుత్వము ప్రకటించినది. భారత యూనియన్ నుండి పాకిస్తాన్ వెళ్లుటకు ముస్లి మేతరు డెవ్వుడు అంగీకరింపడు. అక్కడ మిగిలిపోయిన కొద్ది

భారతదేశంలో స్విన్ రాయబారి ప్రధానామాత్యుడు పండిట్ నెహ్రూతో గోష్టి జరుపుచున్నారు.

మండికూడా ఎప్పుడు వచ్చి వేసేదమని అని ఆత్మతతో నున్నారు. కాబట్టి పాకిస్తాన్ నుండి ముస్లింలు ఇక్కడికి రావలెనన్న, పాకిస్తాన్ భూభాగములో కొంత భారతయునియన్ కు కలిపివేయవలెను. తాము కోరి సాధించుకున్న రాజ్యములో నివసించుటకు ముస్లింలు నిరాకరించిన, ఇందుకు వారంగీకరింపక తప్పదు. ముస్లి మేతర కాందిశీకులకే సౌకర్యము లివ్వలేక బాధపడుతూ, ముస్లిం కాందిశీకులను కూడ తెచ్చి నెత్తిపై పెట్టుకుని, కాందిశీక మతసమస్యను క్రొత్తగా సృష్టించుకొనుట రొరవితో తల గోకికొనుటయే.

పాకిస్తాన్ పౌరులు ఇప్పుడు సమావేశమగుచున్న పాకిస్తాన్ రాజ్యాంగపరిషత్తు సభలో పాకిస్తాన్ పౌర సత్వమును గురించి చక్కని చర్చ జరిగినది. పాకిస్తాన్ సాధనకు కృషి చేసిన భారతముస్లింలకు ఆ చర్చ అత్యంత ప్రాముఖ్యమైన దనుటలో సందేహము లేదు.

పాకిస్తాన్ సాధనకొరకు కృషి చేసినది ముఖ్యముగ ముస్లింలలో అల్పసంఖ్యాకులుగానున్న రాష్ట్ర ముస్లిములే. ముస్లింలు అధిక సంఖ్యాకులుగా నుండి, చివరకు పాకిస్తానుగా విడిపోయిన రాష్ట్రములగు పంజాబ్, సరిహద్దు, సింధు, బెంగాల్ లో ముస్లింలీగ్ ఉద్యమమునకు బలమైన ప్రత్యర్థి ముస్లింఉద్యమము లుండెను. పంజాబ్, సరిహద్దురాష్ట్రములను ముస్లింలీగ్ ప్రభుత్వములు పాలించనేలేదు. ఇతర రాష్ట్రములలోని ముస్లింలుమాత్రము సంపూర్ణ వికృతతతో లీగ్ కు అండగా నిలిచి పాకిస్తాన్ సాధించిరి. ఈ నాడు ఆ దేశములో వీరికి నిలవ తావులేకపోవుటయేగాక, పౌరసత్వము కూడ లేకుండపోయినది. ఏ భారతవిదేశీ చికిత్స, విశాసమునకు వారు కృషిచేసికో దానినే పట్టుకు ప్రాకులాడవలసిన దౌర్భాగ్యము వారికి ప్రాప్తించినది.

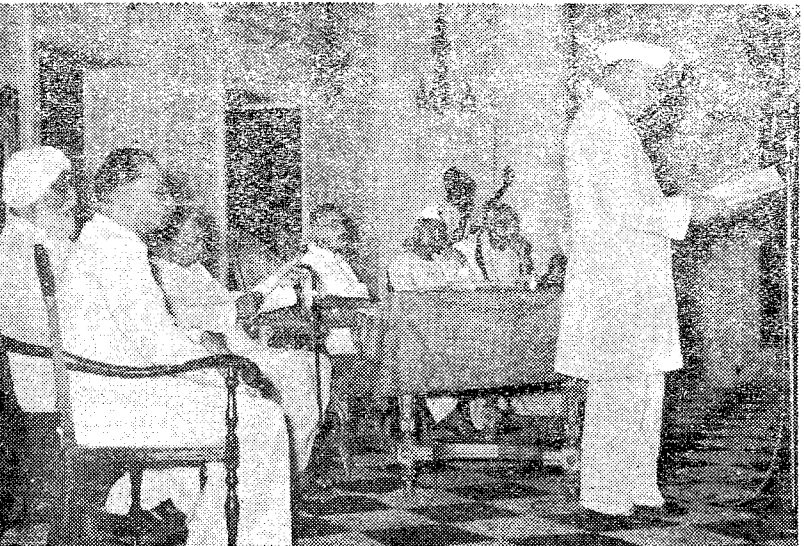
పాకిస్తాన్ రాజ్యమున నివసించని పరాయి వాడెవడు పాకిస్తాన్ రాజ్యాంగ పరిషత్తులో సభ్యుడుగా నుండికూడదను తీర్మానము పాకిస్తాన్ రాజ్యాంగ పరిషత్తులో ఆమోదింపబడనది.

దీనితో భారత ముస్లింలు, పాకిస్తాన్ ముస్లింలు సంపూర్ణముగా విడిపోయిరి. భారత ముస్లింల నుండి తెగ తెంపులు చేసుకోవలెనని పాకిస్తాన్ ముస్లింలు కోరుట న్యాయము, సమంజసమేకాని పాకిస్తాన్ పట్టుకు త్రేలాడవలెనని భారత ముస్లింలు ఎందుకు భావించుచున్నారో తెలియదు. పాకిస్తాన్ సాధనకు వీరు చేసిన కృషి నెవరు కాదనలేరు; క్రొత్తరాజ్యము సాపింపబడగానే వీరందరు అచ్చటికి వెళ్లిపోయి వుండవలసినది. పాకిస్తాన్ రాజ్యముపట్ల విధేయతలు కలిగి, తమ రక్షణకొఱకు పాకిస్తాన్ వంకకు అర్రులు జూచుముస్లింలకు భారత యూనియన్ లో తావులేదని భారత ప్రభుత్వము స్పష్టముగా చెప్పి వేయకపోవుటను అప్పుడు చాలమంది విమర్శించిరి. ఇప్పుడా పని పాకిస్తాన్ చేసినది.

భారతయునియన్ ముస్లిములపట్ల మీ కట్టి బాధ్యతలు లేనాయని పాకిస్తాన్ రాజ్యాంగ పరిషత్తును సుహృద్ధి ప్రక్షుంచెను. భారత యూనియన్ ముస్లింలపట్ల తనకు బాధ్యత వున్నదని పాకిస్తాన్ గుర్తించియుండల వారిని పాకిస్తాన్ తీసుకువెళ్లిపోవలెను. ఇతర దేశములో నున్నవారిని పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వమెట్లు రక్షింపగలరు?

పాకిస్తాన్ పౌరసత్వము పాకిస్తాన్ లో నివసించు పౌరులకే వుండవలెనని ఆ రాజ్యాంగ పరిషత్తు నిర్ణయించుకొన్న ఎవరికే అన్యంతరము వుండ నవునరము లేదు. కాని ఆ సూత్రములనే పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వము మాటిమాటికి భగ్నపరుచుచున్నది. భారతయునియన్ కు చెందిన కాలీ కుజ్జుమానుకు, ఎసాన్ సీట్ కు పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వము ఈ మధ్యనే పెద్ద పదవు లిచ్చినది. పాకిస్తాన్ నాయకులకు జిన్నా, లియాకత్ ఖాన్, జప్రుల్లా, మండ్రీ గార్ మొదలగువారు భయూనియన్ వారే. వారికక్కడ వున్న ఆ పాసులను వారు వదులుకున్నారా? తా భారతపౌరుడనియు, పాకిస్తాన్ సేవకుడనియు జిన్నా గారే ఒకమారు నెలవిచ్చియుండిరి. పాకిస్తాన్ పౌరుడు కానివాడు పాకిస్తాన్ సేవకుడుగ నుండ గూడదను సూత్రముప్రకారము వీ

(20 వ పేజీ చూడుడు)

చెన్నై పట్నంలో ఆధినివేతప్రభుత్వ ఆహారశాఖామంత్రి శ్రీ జయరామ్ దాసు

దౌలత్ రామ్ గారు గత శుక్రవారం అఖిలభారత ఫల ప్రదర్శన ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

సాహిత్య విమానం :

పాండవ చక్ర విరులు

శ్రీ పెండ్యాల వేంకటసుబ్బహృణ్యశాస్త్రి

స్త్రోత్ర శ్రీ సంగ్రామములో బాంబాలర ప్రశంసయో విస్తారము కలిగి యుండుట చేతను, "శతపథబ్రాహ్మణములో" కురు పాంచాలర యుద్ధ మొకటి నూచింపబడుట చేతను కొండలు పొక్పాత్య పండితులేకాక, వివేకా నందస్వామివంటి మహానుభావుడుకూడ పాండవులకు గౌరవులకు యుద్ధము జరుగ లేదనియు, కురుపాంచాలరకే యుద్ధము జరిగియుండు ననియు జెప్పటకు గారణమైనది. (చూడుడు వివేకానందుని ద్వాదశోపన్యాసములు) కాని కురుపాంచాలరయుద్ధ మొకటి కురుక్షేత్ర సంగ్రామమునకు గొన్ని శతాబ్దములకు ముందే జరిగెను. (ఆదిపర్వ 94, 172, 173 అధ్యాయం.) "సంవరుణు"డను కురురాజపితరును, దుష్కంతుడను పాంచాలరాజ మూలపురుషుని సంతతికిని సంగ్రామము జరిగెను. అందు సంవరుణుడు పదమూడు యుద్ధ పక్షేంద్రుల వనములపాలై సింధునదీతీరమున బరిభ్రమించుచు "శతపథి" యను వనితను వెండ్లియై వసిష్ఠుని మహిమముచే దిరిగి రాజ్యము నొందెను.

ఈ గాథనులై పరిశోధకులు గమనింపలేదని తలపలసియున్నది. పాంచాలురు సంవరుణునితో బోరునపుడు విశేష వైశ్యము నుపయోగించినట్లుటను, ఆ యుద్ధ మునేకకర్తృముల కాలము జరిగినట్లుటను బురాణాంతరములలో గలదు. ఆ పోరే "శతపథబ్రాహ్మణమున" వర్ణింపబడినది. శతపథము నాంగీకరించిన "హ్యాలియన్ యగ్ హింగు"దొరగారు, తాము రచించిన "యాంగ్ల కృతశతపథ" పీఠికలో బాంబురాజుచే గుంతికి జెప్పబడిన "శ్వేతకేతు" చరిత్రలోని శ్వేతకేతువు శతపథములో యాజ్ఞ వల్క్యునితో గలిసి కొనినట్లుటందుటచేతను, శతపథము పాండు రాజునకు బూర్వమే రచింపబడియుండు నని యనుమానముగా రాసియున్నారు. కాని శతపథమునను, శ్వేతకేతువు యాజ్ఞ వల్క్యుని యుద్ధము మహాభారతయుద్ధానంతరమే కలిగెను. శతపథమును రచించిన బుష్టి యాజ్ఞ వల్క్యుని శిష్యుడు. యాజ్ఞ వల్క్యుని శ్వేతకేతువులు జనమేజయునకి విమృశి వారని యాక్రింది కొరణములవలన స్పష్టమగుచున్నది.

యాజ్ఞ వల్క్యుడు జనమేజయునిచే జవరి దళిలో దర్శపూర్తిమాసేష్ఠుల జేయించెనని మత్స్య పురాణమున గలదు. శ్వేతకేతువు జనమేజయుని సర్వయాగమున సదస్యుడై యుండినట్లుట మహాభారతమున గలదు. కొన నా యిరువురు జనమేజయుని పృథ్విదళిలో యువకులుగా నుండురని తలంపవలసియుండును. శతపథబ్రాహ్మణమును బాగుగ బరిశీలించినచో నది "వితరేయ, వైత్తిరీ యాడి" బ్రాహ్మణములలోని భాగములను "చాండోగ్యోద్ద్యువని వత్తులలోని భాగములను శేషి సమకూర్చిన గ్రంథమనియు బ్రాహ్మణ గ్రంథ కర్త యొక్క కవిత్వము కొంతమాత్రమే యుండిననియు స్పష్టమగును. ఆ చర్చ నిట బ్రాయ నవసరములేదు. అయినను, శతపథోదిత "కురు పాంచాల" యుద్ధము సంవరుణుని కాలమున జరిగిన జేయని మాత్రము చెప్పగలను.

పాంచాలురు వైదిక కాలమునుండియు నేటి వరకు మహా శూరులుగా నుండుట లోకవిదితమే యున్నది. మహాభారతకాలమున బాంచాల దేశ ప్రభువు ద్రుపదుడు.

పాండవ నేనానులు : ద్రుపదుడు (1) ఈతడు "వృషద్రుడు" అనువాని పుత్రుడు. వృషద్రుడు "ఉగ్రాయుధుడు" అను రాజుచే యుద్ధములో దన తండ్రి యగు "దండనీనుడు"

చంపబడుటచే బలాయితుడై రాజ్యవ్రష్టుడై వనములలో సంచరించుచుండెను. యమున నీతడొక 'అ ప్సర స' ద్రు ప దు ని గ నె ను. ఆ స మ ద్రు ప దు ని పృ ష దు డు భరద్వాజాశ్రమమున విద్యాభ్యాసమునకై విడువగా ద్రోణునితో నీతడు వేదమును ధనుర్వేదము నభ్యసించెను. ఉగ్రాయుధుడు హస్తీపురిమైగూడ దండయాత్రను సాగించి తత్కాలముననే మృతి నొందిన శంతనుని భార్యయగు "సత్యవతి" ని దన కిచ్చిన ముట్టనీని విడుతునగా భీష్ముడు శంతనుని యంత్యక్రియలు ముగియవలకు నెటుల నో సంధికావ్యములను నడుపుచు విమృశ సంగ్రా

వైదిక శిరోమణి వీణాచార్య శ్రీమంత్ తిరుమల నల్లాజ్ చక్రవర్తి పెంకటనారాయణ చార్యులవారికి రు. 1116 సన్మానము. అధ్యక్షులు ప్రొ|| పి. సాంబమూర్తిగారు. (గంటూరులో)

యుధునితో ఘోరరణము సలిపి వానిం జంపుటయేకాక వెక్కిరింపబడిన పదభ్రష్టుడై వనములలో నవయుచుండిన వృషద్రుని రప్పించి పాంచాలరాజ్యమున వానిని నిలిపెనట ! (హరి వంశములో నీ గాథగలదు) వృషద్రుని యనంతరము పద్రుడు తన రాజ్యమునకు బోవుచు, సతీర్థ్యుడగు ద్రోణునితో దన రాజ్యము నకు వచ్చినయెడల విశేషలభము గలగజేయుదునని యాశాశిలపి చనియెను. కాని కాలకర్మకేమున ద్రుపదుడట్లు నేయక ద్రోణునితో విరోధము చేచ్చి కొని యె ను. ద్రు ప దు న కు "సత్యజిత్తు" అనునొకపేరుడగు పోదరుడు గలడు. సత్యజిత్తు నర్జునుడుకూడ పీరుడనియు దనతో సమానుడనియు నొక స్వప్న ద్రు శం సిం చి యున్నాడు (ద్రోణపర్వ 17 అధ్యాయం) మతీయు మహాయుద్ధములో ప్రవీణియైన "ఉత్త

మోజాడు, యుధామన్యుడు" నను జ్ఞాతులను, "సాత్రామణి" యను భార్యయం దుద్భవించిన "నుమిత్తుడు, ప్రియదర్శకుడు, వీర కేతువు, శత్రుంజయుడు, సురభుడు. ధ్వజకేశవు"నను నార్యురు కుమారులను ద్రుపదునకు గలరు. "స్వంజయు"లను జాతులగు శూర పై నెత్తులు కలరు. ఇట్లుండినను. ద్రుపదుడు తటాలన ద్రోణువేరి తులై వచ్చి పడినకురు పాండవులతో బోరలేక యెండి యుక్తునిచే గట్టబడి ద్రోణున కర్పింపబడి "అహిచ్ఛత్ర" దేశము ("మాకండి" రాజధానిగా గలిగి గంగా నది కుత్తరముననుండిన దేశము) ద్రోణున కిచ్చునట్లులను, గంగకు దక్షిణమై "కాంసిల్య"నగరము రాజధానిగా గలిగి "చక్రవర్తి"నని కుత్తరముగా గల దేశము తా నేంటుగను జేయువదిలేక సంది చేసికొనెను. వైదిక ద్రుపదుడు ద్రోణునకు మిత్రుడుగా నటించుచుండినను ద్రోణుపై బగ దీర్చుకొనుటకును (బాలరగు కురుపాండవులు దనపై జేసిన దండయాత్ర కంగీకరించుటచే (గాబోలు) భీష్మునక్కడించుటకును బ్రతుక్కించుచుండెను. తన కప్పటికుండిన కుతసోదర జ్ఞాతిర్ధములో నెవ్వరును ద్రోణుని జయించు వారు లేకుండుటచే "వీరంద రెండుకు వీరిం గాల్చునా? ఛీ!" యని విసిగొనెను (ఆదిపర్వ 167 అధ్యాయం) బ్రాహ్మణుని జయించుటకొరకు బ్రాహ్మణవీర్యమే కావలెనని గంగాతీరము నందలి బ్రాహ్మణాశ్రమములలో దిరుగుచు ద్రోణుని జయించు కుమారుని దయనీయు డని

నేయుమనియు వేడెను. యాజ్ఞ "దువయాజాని" మోమోటపెట్టి తనకు సహాయునిగా దీసికొని యొక యజ్ఞము ద్రుపదునిచే జేయించెను. యజ్ఞాంతమున ద్రుపదుని భార్యను హవిస్సును గ్రహించి పుత్రుని గడుటకు నీర్థము గా నుంటివా యని యాజ్ఞాదేవుగగా, గంధాద్వలంకారములను ధరించి యుంటినని ద్రుపదుని భార్య యనెను. అట్లుల యిన నీవు పుత్రుని గడుటకు నర్హురాలవు కావు. దూరముగా నుండుమని యాజ్ఞ దగ్గి నుండమన హోమముజేయ గవచాదియుక్తుడై ధనుస్తూతీరములను ధరించిన ధృష్టద్యుమ్ను డగ్గికుండము నుండియే యావిర్భవించెను. అతడు ముందు ద్రుపదుడు కోరని ద్రోణుకూడ వేదికపై (అగ్ని కుండపుటగురు) నావిర్భవించెను. ద్రోణునిధృష్టద్యుమ్ను లప్పటికే పడుచువాండ్రై యుండిరి.

వైదిక మిత్రునివలె నటించు వాడుగాన ద్రుపదు డాధృష్టద్యుమ్నుని ద్రోణునికడనే ధనుర్విద్య నభ్యసించబండెను. ద్రోణుడు ధృష్టద్యుమ్నుని చర్యలబాది యాతడు తన్ను జంపువాడేమగునని తలచియు దన కుండిన ధనురాచార్య బిరుదుమును బోగొట్టుకొన నిష్పవడక ధృష్టద్యుమ్ను నకు ధనుర్విద్యనంతయు నేర్పెనట ! పై గాథాసందర్భము నాలోచింపగా యాజ్ఞాదు ధ న లో ధ ము చే మంచిన చెడను నాలోచింపనివాడుగాన ద్రుపదుని సంతోష పెట్టుటకై తన బంధుడో పుత్రుడో యగు యువకుని యజ్ఞ వాటికకు వెనుకనుంచి హోమాంతమున నాయువకుడు ధనుర్వాణాధికము ధరించి హోమకుండము ద్రోక్తి (మొహరముపండుగులలో నిష్కగుండము (ద్రోక్తు వానివలె జేసి) రాజేసి యుండును. (అగ్నిని ద్రోక్తువచ్చు రహాయంత్రంత్రము లానాడు గలవని "కాటిలీయార" కాస్త్రమునగూడ చెప్పబడెను. ద్రుపదుడు ద్రోణు నోడ్చు కుమారునే కోరెనుగాని, యువకునకు భార్య కాదగు కుమార్తెను మొదట గోరలేదు. ద్రోణుని స్వయంవర కాలమున అర్జునున కీ కన్యనిచ్చిన బాగుగ నుండు ననిమాత్రము తలచె నని సంస్కృతభారతమున గలదు. నన్నయభట్టాంధ్రక రిం చుట లో ద్రోణుని జం పు పు త్రు డు ను. 'పారున'కు భార్యకాదగు కుమార్తెయ గావలయునని యజ్ఞము జేసినట్లు గలదు. అదియు అవ్యాప్తి దోషయుక్తముగా నుండెనని పరామర్శముతో ఆంధ్రభారతము జదివిన చదువరులకు విశేషమగును. పాండవవైశ్యము లేడదేహిణులను వేరువేరుగా నడుపుటకు శ్రీకృష్ణుడు నిశ్చయించిన నేనానాయకులలో దృపదుడే మొదటివాడు అతనిని భీష్ముడు మహారథుడని నిరూపించియున్నాడు. మహారథుడనగా పడునొకండువేల రథికులతో పోరాడువాడని సంగ్రామకాస్త్రమున కలదు. ద్రుపదుడు, కురుపాండవులు ద్రోణుని ప్రేరేపణముచే హతాత్ముగ తనపై బడినపుడు మహాయుద్ధమును చేసినట్లున్నదేకాని కురుక్షేత్ర మహాసంగ్రామమునాటికి వృద్ధుడగుటచే గాబోలు అంతగా బోరానర్హుడై కాన్పించదు. దృపదునిపై మొదటినుండియు 'బగబూనిన ద్రోణుడే అతని బిడవనాటి యుద్ధారంభమున జంపి యున్నాడు. కాని ధృష్టద్యుమ్నుడు ఈ పగను మనస్సున పెట్టుకొని 'కా'బోలును తన తండ్రిని జంపిన ద్రోణుని స్వల్పకాలములోనే హతమార్చెను. ద్రోణుని జంపినందున ఆతని పుత్రుడు ధృష్టద్యుమ్నుని కపటముగా వధించెను.

ద్రుపదుని రాజనీతి అభిమన్యుని వివాహాంతరము "ఉపప్లావ్యము"న జరిగిన పాండవ పక్షపు సభలో శ్రీకృష్ణుడుల సంభాషణ సమయమున తన పురోహితుని కొరవులకడకు రాయబారిగా పంపుదు నని చెప్పి పంపుటయందే బోధించినది. అది కురుపక్షపువారి కిక్కడ గౌరవకరముగానే కాన్పించెను.

వెరనిన వెండ్తు కలు
రంగులు వాడవద్దు. మా మానె వాడండి. 60 రోండ్ల వరకు మీ జాట్లును నల్లగా వుంచును. కొద్దిగా జాట్లు నెరి నే రు 2/-లు బుడి చాటును. ఎక్కువ నెరి నే రు. 3/-లు బుడి వాడండి. తలంతా నెరి నే రు 6/-లు బుడి కొనవలెను. వనిచేయకపోతే ఖరీదు రెట్టింపు వాడను. అది మెదడుకు కళ్ళకు టూసివేట్టు.
Viswakalyan Oushadhalaya,
99, Fremchand Barai St,
Calcutta, 12,

చరిత్రలోని కథలు

మహారత్నము

శ్రీ గొబ్బూరి వేంకటానందరావు:వరావు

ఇప్పటికి మూడు నాలుగువందల ఇరువదియైదు సంవత్సరములక్రిందట నిజముగా జరిగిన కథను ఈ దిగువ వ్రాయుచున్నాము. ఇది జరుగు కాలమునాటికి మొదటి పానిపట్టుయొద్దము జరుగ లేదు. బాబరు అప్పటికి భరతఖానుపై దాడి వెడలలేదు; కాని ఆ సన్నాహములో నున్నాడు. ఈ కథారంగము ఇప్పటి ఆఫ్ఘనిస్తాన మనబడు దేశములో నొకభాగమైన హజారత్ పరగణాలో నున్నది. కథ ప్రారంభమగునపుటికి ఈ పర గణాను ఏలఁచుండిన నుల్తాను మొగలాయిలెగకు చెందిన ఒక ముసల్మాన్ ఖాన్.

రాజ్యతంత్రజ్ఞుడైన యీ మొగల్ ఖానుడు ఒక గొప్ప రాచకార్యము గలిగి తన తమ్ముడైన ముకరాబ్ ఖానును దూరదేశమునకు రాయబార మంపెను. ఆ రాయబారము జయప్రదముగా నెఱవేర్చుకొని ముకరాబ్ ఖాను తన వెంట నున్న అటుగురు అనుచరులతో స్వగృహమునకు వచ్చుచుండెను. స్వగృహము నొక నెలతూరములో లేవు; త్వరలో నిల్చుచేరుకొని తన యాప్తబంధువులతో ముచ్చట్లు చెప్పు కొనుచు కూర్చుండి కొంతకాలము సంతోషముగా గాంచుచుండెను.

2. ఘోరాతిఘోరము

తా నొకటి తలచిన దైవ మొకటి తలచుట మానవుని జీవితములో క్రొత్త కాదు. ఖానుడు కోటచేరి చూచునరికి లోపల పందడి యేమియు లేదు. సర్వము నిశ్శబ్దము; ప్రకాంతము; లోప లనే ప్రాచీయు మసలుచున్న జాడకూడ కనబడ లేదు; విసబడలేదు. లోపలి వా రందరు ఎక్క డకు పోయినా? ఏమైపోయినా? అని వానికి దిగులు పుటెను అసలు కోట దర్వాజా తుక్కుమరై పోయినది. ద్వార బంధములు విరిగి ముక్కలై నవి. తలుపులు చెక్కలై, విరు గక విరిగిన గొణిదలచుండి దీనముగా వ్రేలాడు చున్నవి. వానిని చూడగానే ఖానుని గుండెలు దడదడ కొట్టుకొనసాగెను.

అప్పటికి ఖానుడు గుఱ్ఱము నదిగి, కత్తి యొర దీసిపట్టుకొని తిడిబడుచునుండే లోపలకు నడువ సాగెను. వాని కెవ్వరు నెదురు రాలేదు; కిట్ట మనిషైన నచ్చట నున్న జాడ కనబడ లేదు. అంతయు నిర్వాసమయ్యెను. కాని యెదుట విరి గిన తలుపులు, విటతొట్టమైన గవాక్షములు, బ్రద్దలైన పెట్టిలు, రక్తపుముడుగులు, సీనుగు పెంటలు, స్త్రీ బాల శవములు, వారిని కాపాడు టకు ముంగిట వచ్చి మొదట చచ్చిన వీరపురు షుల కశీబరములు, మాడ బహుభీత్యముగా నుండెను మృత్యుదేవత ఆ కోటలో నాడు తల విరియజోనుకొని తాండవము చేసినది. మేడమీద అంతఃపురము గదులలో నొకచోట అతని వదిలె గారు చచ్చిపడియున్నది. ప్రక్కనే పాలు ద్రావుచు పడిపోయిన మగశిశువుకేవల మున్నది. మానసంతుజార మా యిల్లాలు తన మొల బాకుతో తానే పాడుచుకొని చనిపోయినది. ఆమె వక్షస్థలమున గాఢముగా నాలుకొనిన బాకుపిడిని ఆమె చెయ్యి ఇంకను గట్టిగా పట్టు కొనియున్నది. ఆమె చనిపోయినతరువాత కర్ణ భూషణములను, నాసికాభరణములను పట్టి బల వంతముగా శ్రెంచి తీసికొనిపోవుటచేత, నామె చుక్కరంధ్రములనుండి, చెవులనుండి కారిన రక్తము నల్లగా ముడుగులు గట్టెను. తెగిన చెవు లను, ముక్కును చూడగా జాలిచేత కఠినశిల లైన ద్రవింపగలవు. కాని చేతులార యీ ఘోర దౌర్జన్యముల జరిగించిన చోరులు శిలకంటె కఠినమౌదయులు కావలయును. ఈ పి కా చ దృశ్యములను చూచి, పాపము ముకరాబ్ ఖానుడు నిశ్చేష్టుడై కొంత తడవు ప్రంభించిపోయెను.

కుదకరడు తనకుతానే కొంత తెలివి తెచ్చు కని, ఈ ఘోరదురంతము లెవరివలన నెప్పు

డెట్లు జరిగెనో చెప్పరా రెవరైన దొరుకుదురా యని అంతిటను అతడు కలయవెదుకుచుండెను.

3. తెల్లగడ్డవు ముల్లాసాహేబు

ఇట్లు కొంతసేపు ఖానుడు వెదుకుకొనుచు రాగారాగా ఒక మూల తెల్లని పెద్ద గడ్డముగల ముల్లా సాహేబు ఒకడు లేని కత్తి తెచ్చు కొని పీనస్వరముతో మాటలాడుచు, అడుగులు తడబడవేయుచు, తూలు చుఖానునివం కకు రాసాగెను. ఆ ముల్లాసాహేబు యీ హజారత్ రాజకటుంబమును బహుకాలమునుండి భక్తివిశ్వాసములతో కొలిచిన కలగురవు. అతని కుడిచేతివ్రేళ్లు మూడు ఒక్కపెట్టున తెగిపోయి నందున సాటచేయియైనది; ప్రక్కన లోతుగా కత్తిపోటున్నది. మొండిచేయి, ప్రక్క గా యములతో కొన యూపిరినున్న యీ ముల్లా సాహేబు ముకరాబ్ ఖానుని చూచి నంతనే దుఃఖము పట్టలేక వెక్కి వెక్కి యేడ్చుచు, మధ్య మధ్య మాటలాడుచు సోగిని దురంతము జాలిగా వివరించాడు ఆ వృత్తాంత విషి.

“హజారత్ కోటమీదికి శత్రుసేనలు దండెత్తి వచ్చెను. వారితో బోరుటకు నుల్తాను సకల సైన్యములను ముందు పంపి, తానుకూడ కొంత దండు—కొలదిమంది యోధులతో వెనుక వెడలెను. ఇట్టిరడు కొలది పరివారముతో వెనుక వెళ్లుచున్న సంగతి తెలిసి కొండదొంగల గుంపు దారి ప్రక్క పొంచియుండి ఆకస్మికముగా నుల్తానుపై బడి, పరివారముగా నతనిని చంపి వైచెను. ఇతడిట్లు మరణము నొందిన వార్త ఆ సమాఖమున నున్న బండేలు దొంగల మురా నాయకునికి తెలిసినది. ఏ రక్షణగాని లేక నిష్ప హాయలై యున్న హజారత్ కోటలోని అబ లాజనముపై బండేలు దొంగలనాయకుడు గ్రద్ద వలె వచ్చిపడి, కోట తలుపులు బ్రద్దలు కొట్టి జొరబడి లోపలి స్త్రీ, బాలవృద్ధులను చిత్ర తథ చేసి కొల్లగొట్టి కనబడిన ప్రతివస్తువును దోచుకొనిపోయిరి.

ఈరాజకటుంబమువారికి పూర్వార్థమైన మహారత్న మొకటి యున్నది. మన దేశములో కోహినూరు వజ్రమువలెనే ఈ మాణిక్యమునకు గొప్ప ప్రసిద్ధి గలదు. ఈ గండరగోళములో నామహాజ్ఞుల పద్మరాగముణిని చేజిక్కించు కోవలె నని చోరులు ఎంతో ప్రయత్నించి పెట్టెలు ద్రద్దలకొట్టి, అన్నిములల వెదకు చుండిరి. అంతఃకటకును నుల్తాన్ గారి భార్య ఆ యరుణమణి జాగ్రత్తచేసెను కాని చోరులు అంతఃపురము జొరబడుచున్న సర్వవి గ్రహించి నదై ఆ విహాయిల్లాలు ఆ మహారత్నమును కులగుగవకు ముల్లాసాహేబున కప్పగించి తా నంతఃపురమునకు తిరిగివచ్చి మానసంతుజారము బాకుతో పాడుచుకొని ఆత్మహత్య చేసుకొనెను. ఇంకను పాలుత్రాగుచున్న శిశువును చోరులు చంపిరి.

“ఆమె యీ మణిని నాచేత పెట్టునపుడు చెప్పిన దేమనగా: నుల్తానుగారు చెల్లివాయి నారు. నేనును చనిపోవుచున్నాను. మావంశ ములోమామెఱదిగా రొక్కరే బ్రతికి రాగలరు. ఈ రత్నము మావంశమువారికి కాజాచి. దీని నెటులైన కాపాడిమీరు వారి కప్పగించవలెను. ఆయన మూలముగానే విచ్చిన్న మగుచున్న యీ రాజవంశము తిరిగి శ్రుతివైబడిని అభివృద్ధి కాగలదు. ఇది మీరు మాకు చేయవలసిన ఆఖరు సేవ” అని యామె ఈ రత్నమును నాచేత పెట్టి నది—”అనుచు బాలభౌష్ణరుని మించిన యరుణరుచులతో తేజరిల్లు నా మహారత్నమును ముల్లా సాహేబు ముకరాబ్ ఖానున కిచ్చెను. ఇచ్చి క్రమగతిగట్టెను: “నేను మరగురవును, నన్ను చంపరను నమ్మకముతోను, విశ్వాస పాత్రుడనను ద్రోహముతోను ఆమె నన్నును మ్మి యీమణి నాకప్పగించెను. మేము పదివన్నెందు

తరములనుండి మీకుటుంబమును నేవించి బ్రతుకు చున్నాము. ఈ మణి మీచేత పెట్టి నాను గనుక నిర్విచారముగా చనిపోవుచున్నాను. నా హృద యము తేలిక యైనది. మీ వదనెగారు నాకిచ్చిన యాజ్ఞ నెరవేర్చి భన్యడనై చనిపోవుచున్నాను అని దైవస్వరణము చేసికొని ముల్లా సాహేబు ప్రాణములు విడిచెను. కంపుల మేటి యనదగు నా యరుణమణిని ఒక ఉత్తరీయమున పెట్టి, చక్కగా చుట్టి, ముకరాబుఖాను, తన నడుము నకు గట్టిగా కట్టుకొనెను.

4. స్వామి ద్రోహి

మహాస్వరాసమువలె ‘దీం దీం’ మనుచున్న కోట విడిచి గుమ్మముకడకు ముకరాబుఖాను తిరిగి వచ్చునరికి—తనను గొల్చినవచ్చుచున్న యను చరు లాటుగురిలో నొక పెద్దకట్టమైనట్లు తెలియ వచ్చుచున్నది. విరుగురు మాత్రమే కోట గుమ్మము కగ వేచియున్నారు. “ఏమైనాడు? ఆటవనా జేడి?” యని ముకరాబుఖానుడు తక్కినవారిని ప్రశ్నింపగా, “వాడు మీ వెను కనే కోటలో ప్రవేశించినాడు. మీకంటె పది నిమిషములు ముందుగా వచ్చినాడు. దాడు తీయుచు కొండలవంక పోవుచున్నాడు” అని తెలియజెప్పిరి.

“ఈ ద్రోహి నా వెంటనే వచ్చి, ముల్లా సాహేబు చెప్పినదంతయు విశ్వాసముతో నా కండుటవూచి, జూసిన పంగ్రహింప నెంచినాడు. ఈ పని తన కొక్కనికిని సాధ్యము గాక, కొంట దొంగల సాయము గోరుటకు అవంక దాడుతీయు చున్నా”డని ముకరాబ్ ఖాను ఊహించెను. రత్నమణి రహస్యము వెల్లడియైనది. కోటలో నెవ్వరును లేరు. కొండదొంగలు తనపైకి ఈ రత్నముకొఱకు దాడివెలిసినచో నానిని రక్షించు కొనుట దు సరము. కాబట్టి చోరులు తనపైకి బలతేకముండే తాను స్థలాంతరమున కలుగుట తేముకరమని ముకరాబ్ ఖానుడు యోజించు కొనెను.

అప్పటికి హజారత్ పౌరు లోనేకు లక్కడ సమావేశమై జరిగిన ఘోరమునకు సానుభూతి తెలిపిరి. “ఇప్పటి పరిస్థితులనబట్టి నే నిక్కడ ఎంతో కాల ముండుటకుగాని, చనిపోయిన నా బంధువుల అపరకర్మచేయుటకుగాని నా కన కా క ము లేదు. దయ చేసి మాయం దు పా ను భూతి గల వారి కోటలోని శవముల కంత్రిక్రియలు మీరే తేసిపెట్ట వలెను” అని తన వెంట వచ్చి విశ్వాసముతో గొల్పుచున్న రాతులంజూచి, “అన్నలారా? మీ గుఱ్ఱములకు దాణాలుపెట్టి ప్రయాణమునకు సిద్ధము కండు నా గుఱ్ఱమునకూడ మాలీసుచేసి పెట్టి, దాణాపెట్టి ప్రయాణమునకు సిద్ధము చేయుడు. మిక్కిలి ఆకలి గొనియున్నాను. నాకు కూడ భోజనము తెండు” అని కోరెను.

5. విశ్వాససభూతకునికి విపరీతబహుమతి తెల్లగడ్డవు ముల్లాసాహేబు హజారత్ రత్న మాణిక్యమున గూర్చి ముకరాబ్ ఖానుతో చెప్పిన సంగతులు అతని వెనుక నిశ్శబ్దముగా పొంచి యున్న ఆటవ అనుచరుడు చెవులార విన్నెను. ఆ రత్నమును కనులార చూచెను. చూచినప్పటి నుండి యీ పాపాత్ముడెట్లులైన నా మహారత్న మును తానే చే జిక్కించుకొనవలెననియు, అది పీల కాని పక్షమున దానికొఱకు కోట అంత టను కలయవెడకిన కొండ దొంగలసాయముతో సాధించవలె ననియు, దొంగ లారత్నమును తన కిచ్చుట కొప్పకొక కొంత ద్రవ్యమే ఇచ్చునెడల సాధ్యమైనంత ఎక్కువ ద్రవ్యము వారినుండి గుంజాకొనిన పిమ్మటనే రహస్య మెరిగించవలయు ననియు నిశ్చయించుకొని కొండ దొంగ లున్న వైపునకు గుఱ్ఱము నెక్కి దాడు తీయు చుండెను.

వాడెంతో దూరము పోకముండే బాటప్రక్క పొంచియుండిన దొంగలు వానిపై నొక్క పెట్టున బడి, పట్టి, కట్టి, తమ నాయకునెదుట పెట్టిరి.

చోరనాయకుడు ఆఫ్ఘన్ జాతి మహమ్మ దీయుడు; మూరెడు నల్ల గడ్డమువాడు; రూప మున గోరీల్లా మర్కటరూపుడు. వానిగుఱ్ఱము ఆప్రక్కనే ఉన్నది. అది కూడ ధూమ్రవర్ణము గల బలివృద్ధుగము. తురుమ్మవంగడమునకు చెందిన తురంగరాజును.

నాయకుడీ ద్రోహిని చూచి “నీ వెడదవు? నీ వద్ద నే మున్నది? అని గద్దించి యడిగెను.

“నేను హజారత్ సంస్థానపు కొలువులో నొక రాతును. నాయుద్ధ నొక కరమరహస్య మున్నది అది మీతో ఏకాంతముగా మాటలాడ వలెను” అనెను. నాయకుడు కొడువదొంగల, దూరముగా పొమ్మనెను. అందరును వెడలి పోయిరి నా రేకాంతముగా నున్న తరువాత వారి మధ్య నీ క్రిందివిధమున సంభా జరిగెను.

నాయ “నీకు తెలిసిన కరమరహస్యమేమి? రాతు “జగత్ప్రసిద్ధమైన హ జార త్ కంపుకొఱకు ఈ ఉదయము మీరు వెదకి వేసారినా?”

నాయ : “అవును. అది నీయెద్ద నున్నదా? రాతు : నావద్దలేదు. కాని ఎక్కడ నున్నదో ఆ జాడ నాకు తెలుసును.

నాయ : జాడ తెలిసిన నీవేల తీసికొనేడు? రాతు : “నాకు ఒక్కరికి అది తీసికొనట సాధ్యము కాలేదు. మీరు కొంచెముతోడ్పడి; చాలును. అది నాకు వశమగును మీ కొక వేయి రూపాయల నిచ్చెదను. దయ చేసి సాయప రండు”

నాయ : “పు—ఇంతేనా? చెయ్యిరూపా యిలా?.. ముష్టి వేయి రూపాయలకే మేము తోడువచ్చి లక్షలు కిమ్మింతు చేయు నా రత్న మును నీచేత పెట్టెద మనుకొంటివా? అటువంటి రత్నము రూమీ నుల్తాన్ వద్దలేదు. ఇస్తాంబూల్ ఖానానలోలేదు. పరిష్కా సాహగారివద్దగూడ లేదు. అటువంటి ప్రతీప్తమైన రత్న మాణిక్యము ముండాభాగ్యము—చెయ్యి గూపాయలకు ద్వారా నీవు అంకించుకొంటుదావా? మే మంత వెళ్లి కుట్రలెము గాము. దానిని సాధించుట మాటలతో జగుపనికాదు. ఘోర యుద్ధములు జరిగి రక్తపుటేరులు పారి న గాని అది మన కండదు. అందుకు కావలసిన సైన్య సాధనములు సరఫరా చేసి, గెల్చి తెచ్చి నీకు ముష్టి సంచీ రూపాయలకు సమర్పించి చేతులునులుపుకొనుచు తూర్పుండుటకు పసవలమా? అది మాకే హక్కు గా చెందవలెను. రహస్య మెరిగించినందుకు నీకు ఈనాన్ ఏమి కావలెనో కోరుకొనుము. అంతేగాని రత్నము నీకు హక్కు గారాదు.”

తరువాత చాల సేపు తీవ్రముగా వాదోప వాదములు జరిగినవి. ఎన్నెన్నో బేములైనవి. తుదకు తేలిక సారాంశ విషి: చోరనాయకుడు తక్షణమే ఏబది బంగారు మెహరులు రాతుకు ఇచ్చిన తరువాత వాడు రత్న రహస్యము నాయ కున తెలిగించుటకును, నాయకుడు రత్నమును సాధించిన తరువాత మఱి నూరు బంగారు మెహర్లు రాతున కిచ్చుటకును ఏర్పాటు జరిగినది. అందుకు ఉభయములను సమ్మతించిరి.

ఏబది మెహరులను చోరనాయకుడు నిరయ ప్రకారము రాతునకు లెక్కపెట్టి ముండుగల ఇచ్చి వేసెను. పాపము మూ కట్టికొనినట్లు ఆ స్వామిద్రోహి యా బంగారు నాణెములను మూగట్టుకొని మొలలో దోపు కొనెను.

పిమ్మట స్వామిద్రోహి తనకు తెలిసిన రత్న యుండంత ముట్లు ఎఱిగించెను.

“మీ రాక చూచి హజారత్ నుల్తానా జేగమ్ ఆ రత్నమును తమ కులగురుగకు నొక తెల్లగడ్డవు ముల్లాసాహేబునకు దాయమని ఇచ్చి నది. మీరు వాని కుడిచేతివ్రేళ్ళ మూడు నరికి వేసినను రత్నపు జాడ చెప్పలేదు. తరువాత వాడు నుల్తాన్ తమ్ముడు ముకరాబ్ ఖానున కిచ్చి వేసి నాడు. ఆ రత్న విపుడు ఆ ఖానుని వంట నున్నది. వాడిపుడు హజారత్ కోటలోనే ఉన్నాడు. మంచి బడుపు దొరికినది. మీ రిప్పుడే తగు సన్నాహముతో బయలుదేరిన పక్షమున ప్రార్థుగుంకులోపల నా రత్నమును మీరు చేజిక్కించుకొగలరు”

ఇట్లు రత్నపు గుట్టంతయు పూర్తిగా వినిన వాడై దొంగలనాయకుడు తన యనుచరుల కందరకును బాగుగా వినవడునట్లు ఆచ్ఛస్వర ముతో నిల్లు రివి పలికెను.

“ఒరి? నీకు ముందుగా ఏబది మెహరులు లెక్కపెట్టి యిచ్చినాను. నీ వా ద్రవ్యము మాట గట్టకొని, ఆ రత్నపుగుట్టు లైట పెట్టి నావు. బాగున్నది. ఈ బాతిని యిచ్చినందుకు నీ కింకను ఈనాము ఇవ్వవలెను. ఆ యీనాము మాట అటుండగా, ముందుగా నీ విశ్వాస సూతక

కథానిక :

అనుభవం

శ్రీ ఈరంగి వెంకటరావు

మొన్న పేరిలో సాయంకాలం చూడ ఏమీ తోచక కొట్టుకునేవాణ్ణి. పగలూ ఎండమూలాన్ని ఎక్కడికీ కదలడానికి వీలు లేదు గదా—అందుకని గదిలోపల కూర్చుని ఏ పాత పత్రికలు చదువుకుంటూనో, వరండామీద చేరిన నలుగు రాడివాళ్ళూ చెప్పుకునే కబురు వింటూనో నిద్రపోయేవాణ్ణి. నాకు ధైర్యం లేదు. రికదా, ఆడవాళ్ళని చూస్తే అమితమైన జంకు. మ కృష్ణ మూర్తి అలా గాడు. వాడైతే వెళ్ళిన సరాసరి ఆడవాళ్ళ ముగ్ధులే కూర్చోగలడు. “ఈడేళ్ళ మీ యింట్లో ఏం వొండుకున్నారు?” అనే ప్రశ్న దగ్గరనుంచి వైకంఠవాళీ ఆటలో చిట్టలాడే వరకూ వాడు ఆడవాళ్ళలో ఒకడై కూర్చుంటాడు. కూర్చోగలడు. నాకు అది చేతగాదు కాబట్టి నిద్రపోయేవాణ్ణి.

అది వొట్టి పల్లెటూరు గాబట్టి కొన్నాళ్ళ పాటు సాయంత్రం గూడా ఏమీ తోచేదిగాదు. కాని రామ్మూర్తి పంతులుగారితో పరిచయం విన దగ్గరనుంచి అతే బాధ అనిపించలేదు. ఆ పూర్వోపుండం. రోజూసాయంత్రం ఆయనా, నేనూ ఏ తోటలవేళో, పొలాలవేళో పి కా రు పోయే వాళ్ళం. ఆయన నాకు అనేక విషయా లను గురించి కబురూవుండేవాడు.

రామ్మూర్తిగారు ఒక రి మైర యి పోయిన మౌనూల్లు మేడరు. పెళ్ళిం పోయింది. కూతుళ్ళందరూ కాపరాలు చేస్తున్నారు. కొడుకులు ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. ఆయన మాత్రం పితృత్వం పొలాల చూసుకుంటూ ఆ పల్లెటూర్లో వున్నాడు. ఆయనకు ఇంట్లో వొండి పెట్టడానికి ఒక చెల్లెలు, చెధ వా విడ వుంది. మొత్తానికి ఆయన ముసలికాలంలో ఏ చీకా, చింతా లేకుండా హాయిగా వున్నాడు. నేను మా ఊన త్రసార్ని గురించి ఆవూరు పెళ్ళ బట్టి ఆయన పరిచయం అయింది.

ఒకరోజు సాయంత్రం నేనూ, పంతులు గారూ వాళ్ళ పొలాలవైపు నడిచివెడుతున్నాం. మాకు వారిలో ముగ్గురు స్త్రీలు ఎదురువచ్చారు. ముగ్గురూ క్రైస్తవులే. వారి చేతుల్లో పుస్తకాల్ని బట్టి, గొడుగుల్ని బట్టి వాళ్ళు వండుమట్టై చుంటారని మేము గ్రహించాము. వాళ్ళల్లో శిష్యావిది పంతులుగారి వేళూ, మిగతా యిద్దరు మువతులు నాకేసి తీక్షణంగా చూస్తున్నారు. వారు మమ్మల్ని చూసి వెళ్ళి పోయేటప్పుడు ఇంచుమించుగా మమ్మల్ని రాసుకు వెళ్ళినంత పడైంది. ఆ యిద్దరు యువతులూ నాకేసి అంత తీక్షణంగా చూస్తుంటే నేను వారి కేసి చూడలేక తలదించుకున్నాను. పక్కని పంతులుగారు నన్నునే జం కొకటి. వైగా వాళ్ళది మెజారిటీ. పంతులుగారు మాత్రం నిర్భయంగా, నిశ్చలంగా తనకేసి చూస్తున్నావిడ కేసి, క్రీగంట నాకేసి చూస్తున్నావాళ్ళ కేసి చూస్తున్నాడని నేను కనిపెట్టకపోలేదు.

మే మిద్దరూగూడా మార్గమందు జరిగిన యీ ఊరిక సంఘటనగూర్చి నోరు మెదపలేదు. కాని యిద్దరితల్లలో గూడా ఆ స్త్రీలు, వాళ్ళకి సంబంధించిన స్త్రీజాతి, స్త్రీజాతికి సంబంధించిన అనేక విషయాలు మెదిలాయని మాత్రం గట్టిగా చెప్పగలను. ఇద్దరూ నడుస్తున్నామన్న మాటేగాని, ఆ పని ఆప్రయత్నంగా మా కాళ్ళు చేస్తున్నాయి. మే మిద్దరూ ఆప్రయత్నంగా నడుస్తున్నామనే విషయంగూడా పంతులుగారి పొలాల దగ్గరకు చేరుకున్నాక “ఇవే మా పొలాలు” అని ఆయన నేనెదరకూ నాకు గుర్తు లేదు.

“ఈ మట్టి చెట్టుక్రింద కూర్చుంటామా?” అన్నాడాయన. “మీ యిద్దం. అలాగే” అన్నాను నేను.

ఇద్దరూ మట్టిచెట్టుక్రింద కూర్చున్నాము. నాకు మాట్లాడటాని కేమీ కనబడటంలేదు. నా

ఉదాహరణ నే నెరుగన్న స్త్రీల తత్వాలమీద పరుగుడుకున్నాయి.

పంతులుగారే సంభాషణ మొదలెట్టారు. “చూశావుటోయ్ ప్రకాశం, దారిలో మనకు కనపడ క్రైస్తవ యువతులు ఎంత ధైర్యంగాను, ఎంత అమాయకంగానూ వున్నారో? వాళ్ళు మనకేసి నిర్భలమైన దృష్టితో, నిశ్చలంగా చూశారు. వాళ్ళు అలాగ చూస్తుంటే మనమే ముఖం దించుకున్నాం. ఎందువల్ల? మనలో ఆ నిర్భలత లేదు గా బట్టి.”

“అంతేనంటారా?” అన్నాను ఆప్రయత్నంగా. “ఆ ముమ్మాటికి అంతే. కొంతమంది స్త్రీలు ఎంతో బెదురుబెదురుగా వుంటారు. మనం అదంత అణకువ అనీ, అదే స్త్రీకి అందమనీ అనుకుంటాము. కాని అలా బెదురు, శిడ రుగా వుండేవాళ్ళే ఆవసరం వస్తే ఏ పనైనా చేస్తారు. వాళ్ళు అలా చేస్తారంటే గూడా మనం నమ్మలేని స్థితిలో ఉండేటట్లు వాళ్ళు చేస్తారు.” అన్నాడాయన. “నేను మీతో ఆటై పీకేసివచ్చేను” అన్నాను. లోపల బాధ పడుతూనే ఆమాట అన్నాను—“ఆర్యా, పెద్ద

దాల్ సరస్సులో స్వాతంత్ర్యోత్సవాలను చూస్తున్న షేక్ అబ్దుల్లా, పండిట్ నెహ్రూ, మాలానా అజాద్.

వాడిమాట తోసివేస్తున్నామే” అనుకుంటూ. “అదుగో నీకూ నాకూ డేడా అక్కడే వుంది. నువ్వేనుంట్ పెద్దవాడి వనిగాని, నీ కే మం త స్త్రీతో పరిచయ ముందనిగాని, ఆ మాట అన గలవు? ఇక నా విషయనూ, స్త్రీల తత్వాల్ని పరీక్ష చెయ్యటంలోనే నా బుర్ర నెరిపిం దనుకో. ఇంట్లో కట్టకున్న పెళ్ళిం తత్వం దగ్గరనుంచి, క్లాసులో నాదగ్గర చదువుకునే ఆడపిల్లలతత్వం దగ్గరనుంచి అందరి తత్వమూ మాలంకరంగా గ్రహించా ననుకో” అన్నార పంతులుగారు సగంబంగా.

నే నొక చిరనవ్వు నవ్వాను. పంతులుగారు మళ్ళీ అందుకున్నారు. “నాకు చిన్న పుడు పెళ్ళిగాకముందు జరిగిన దొక అనుభవం నీతో చెబుతా విను. ఆ సంఘటన తలుచుకుంటే అది ఇప్పటి కీ కళ్ళకు కట్టిన ట్టుంటుంది.

“నాకు 24 ఏళ్ళ వయస్సున్నప్పుడు నేను బెజవాడ హైస్కూల్లో కొత్తిగా మేష్టరీ ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాను. అప్పటికి నేను ఓ. ఏ. మాత్రమే పూర్వయాను. ఇంకా యల్. టి. ప్యాసకలేదు. అప్పుడు నలభైరూపాయ తీచ్చే వారు. ఇంకా పెళ్ళి అవలేదు గాబట్టి, సంసార బాధ్యత నెత్తిమీద పడలేదుగాబట్టి ఆ డబ్బు నాకు బెజవాడలో ఆ రోజుల్లో పరిపాదేది. ట్యూషన్లకొరల్ల పాతికా, పరకా ఏడై నావస్తే

ఇంటికి పంపించేవాణ్ణి. “బెజవాడలో నా గదికి ఎదురుగుండా ఒక పార్శ్వవ్యాపారశు డుండేవాడు. అతను అప్పటికి పన్నెండేళ్ళ బట్టి ఆ పూర్వో వ్యాపారం చేస్తు న్నాడు. తెలుగు బాగానే మాట్లాడుతాడు. నేను ఆ వీధిలో గది తీసుకున్నాగాని, ఇంటి పక్క ఎవరున్నారో, ఇంటి కెదురుగుండా ఎవ రున్నారో, యీ విషయా లేమీ పట్టించుకునే వాణ్ణి గాడు. రెండుమూడు నెలలు పోయాక నా గది అరుగుమీద ఒకరోజున కూర్చుండగా, ఎదురుగుండా వున్న యింట్లోంచి ఆ పార్శ్వ వర్తకుడు నా దగ్గర కొచ్చి కూర్చున్నాడు. నేను ఆశ్చర్యపోయాను. కాని, అత నెంతో పరిచయ మున్న వాడిలాగ తన సంగతం తా చెప్పి కొచ్చాడు. తన ఇంట్లో తన భార్య, తనూ, తన బావమరదీతప్ప ఇంకెవరూ లేరనీ, బావమరది తనకి వ్యాపారంలో చాలా సాయం చేస్తూ వుంటాడనీ, వాళ్ళ ఇంట్లో అందరికీ బాగా తెలుగు వచ్చుననీ, ఇప్పుడు తన కున్న భార్య రెండోపెళ్ళి పెళ్ళాడనీ, చాలా మంచిదనీ ఇంకా అనేకం చెప్పాడు.

“తరువాత అతను నా విషయంలోకి వచ్చి నన్ను ఆ గదిలో నిగిన దగ్గర్నుంచీ తనూ, వాళ్ళ ఇంట్లో వాళ్ళూ కనిపెడుతున్నారనీ ఒకరి జో లి, ఒక రి ప్రసక్తి లేకుండా నే ను వుం డటం వాళ్ళకి ఆశ్చర్యం కలగజేసిందనీ, నేను స్నేహపాత్రు డుగా వాళ్ళకు కనబడంచేత నాతో స్నేహం చెయ్యటానికి తన వచ్చాననీ చెప్పాడు. తరు వాత నేనుకూడా అతతో చాలా చనువుగా మాట్లాడుతూ నా చరిత్రంతా చెప్పాను.”

పంతులుగారు చెప్పినది ఇంతవరకూ శ్రద్ధగా

అలాగే చూసేది. ఆమె నన్ను చూపుతో తీసే నేది. ఇప్పుడంటే నేను యిలాగ వున్నానుగానీ, ఆ రోజుల్లో చాలా బాగుండేవాణ్ణి. “వాళ్ళ తో పరిచయమయ్యాక మరోసారిగు నెలలు హాయిగా నూ, బాధ గా నూ గడిచి పోయాయి. వాళ్ళయిల్లు వదిలి నా గది కి వస్తే అంతా బాధే. నరకంలోకి వచ్చిన ట్టుండేది. బ్రహ్మచర్యం చాలా కష్టమనిపించేది. స్కూల్లో కూర్చున్నా నాదృష్టి ఆమెమీదే వుండేది. నన్ను పూర్తిగా పిచ్చివాణ్ణి చేసింది. ఆ పార్శ్వ వాళ్ళ పరిచయం అనకపోయినా బాగుండేది అనిపించింది.

“ఒకరోజున తెలుగుసంవత్సరానికి గాబోలు, మా స్కూలకు శలవైతే హోటల్లో భోజనంచేసి వచ్చి గదిలో కూర్చున్నాను. ఆపార్శ్వవాళ్ళ యింటి దగ్గరనుంచి నన్ను రమ్మరి కబురు వచ్చింది. నేను వెళ్ళాను. ఇంట్లోమగవా ర్యవరూలేరు. ఆపార్శ్వ ఆయన వర్తకంపనిమీద మెద్రాసు వెళ్ళాడు. అతని బావమరది హాపులో వున్నాడు. భోజనం హాపుకే వెళ్ళండిట. ఇంట్లో ఆమెగాక మరె వ్వరూ లేరనే సంగతి ఆమె చెప్పేవరకూ నాకు తెలియదు.

“నాకు ఏమీ తోచటం లేదు. మీకు యీ వేళ శలవని తెలిసి కబురంపించాను. ఇక్కడ వుంటారా?” అన్నాడామె.

“నాకు మీ మగవాళ్ళు ఎవరూ ఇంట్లో లేకుండా రాకటానికి ఇష్టంకాలేదు. కాని మీరు తోచడం లేదంటున్నారు కాబట్టి నేను వుంటాను” అన్నాను.

“ఆమె సంతోషించింది. లేచి వెళ్ళి వీధి తలు పులు వేసి వచ్చింది. ఆమె మాటల్లో, నడకలో ప్రవర్తనలో వున్న మార్గం, విలాసం, బెదురు నన్ను తనవయస్కి చేశాయి.

“ఇలాగరండి, లోపలికి వెడదాం” అని ఆమె నన్ను లోపలికితీసుకెళ్ళింది. ఒకపక్క చూపించి “మీరు ఇక్కడ విశ్రేమించండి; నే ను మీ కు పొటపాడి వినిపిస్తాను” అన్నది. ఆమె వీణ తీసు కుని ఒక హిందూసానీపాట, ఒక తెలుగు పాట కూడా పాడింది. నేను తన స్వయంభూతాను. నాలో అనేక పాడు కోరికలు రేకెత్తాయి. నేను తలచు కుంటే ఆమెను ఎవ్వెనా చెయ్యగలను. కాని నాలో నైతికదృష్టి చచ్చిపోలేదు. అదే నన్ను అప్పుడు ఆపింది.

“ఆమె పాట ఆపి వచ్చి నా పక్కలో కూర్చుంది. నేను ఆశ్చర్యపోయాను. అదికలా, నిజంగా జరుగుతోందా అనిపించింది. నేను మాట్లాడలేకపోయాను. ఆమెమరీ దగ్గరగా జరిగి తన బుగ్గలు నా చెక్కిళ్ళకొచ్చింది. అలాగ ఇద్దరం కొంతసేపు తనవయస్కంలో వున్నాము. ఆమెను నేను దగ్గరగా తీసుకోబోయాను. ఆమె అడ్డుపెట్టింది.

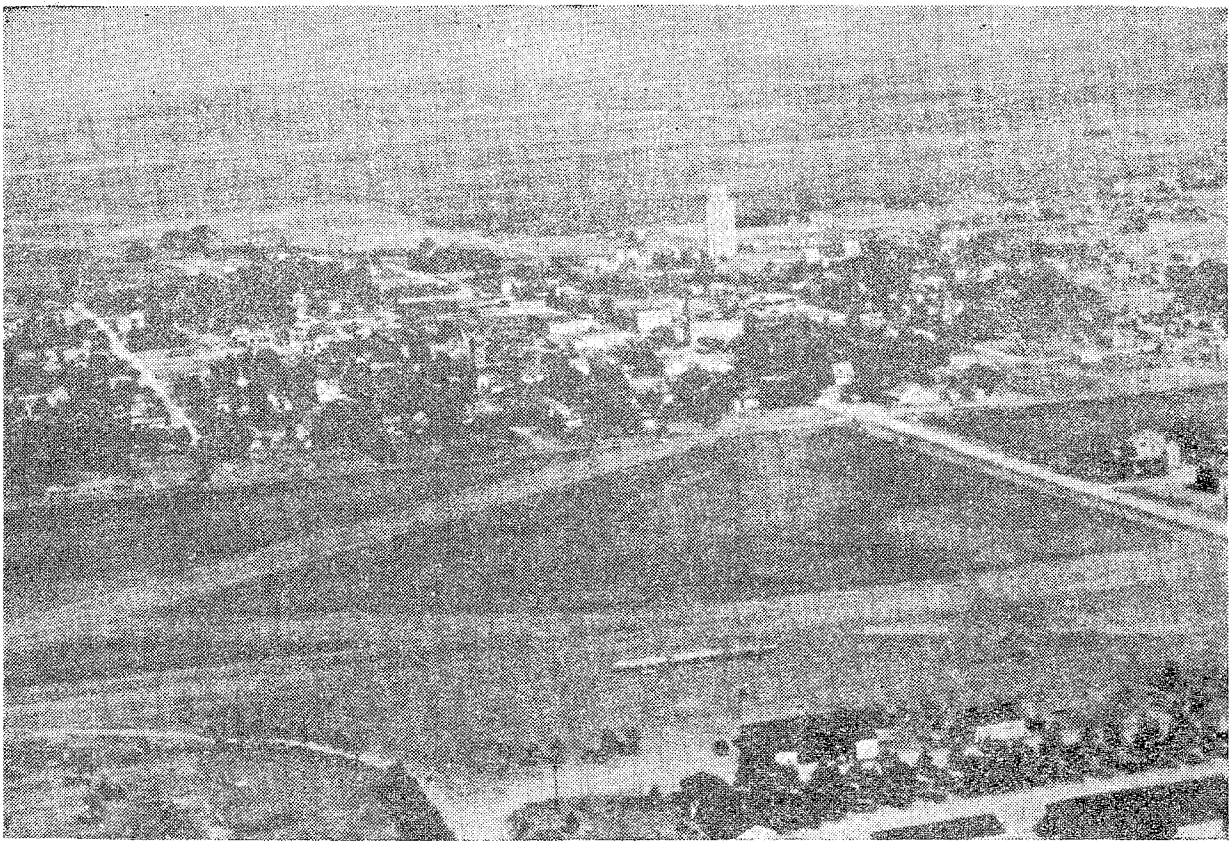
“రీపు. మనం మాన వుల్లా ప్రవర్తించాలి. నేనుకోరే సుఖమిదే. మీస్వర్గాసుఖం, మీ దర్శనం, మీతో సంభాషణ, యివీ నాకు ఎంతో సుఖాన్నిస్తాయి చాలు” అన్నాడామె.

“నాకు వొళ్ళు మండిపోయింది. ఆమె నన్ను అంతవరకూ వచ్చేదాకా ప్రేరేపించింది. ఇక ఆఖరు ఊణంలో “మనం మానవుల్లా ప్రవర్తించాలి.” అని నీతులు చెప్పబోతుందా, అంత నీతి గలది మానవుల్లా గేమిటి, మానవాతిరురాలుగా ప్రవర్తించడానికి అభ్యంతర వేమిటి? అనిపించింది. వెంటనే అక్కడనుంచి నా గదికి వచ్చే శాను. మరో వారంరోజులలో నాగది ఆ వీడ నుంచి మార్చేశాను. మళ్ళీ ఆమెమొగం చూధి లేదు. ఆమె నా కెంత ఆకాంక్షంగం కలుగచేసింది! వైగా నాకు నీతులు చెప్పబోయింది. ఆనాటి బ్రాహ్మచారిరోజుల్లో ఆమె మాటలు నాకు చాలా కోపాన్ని కలిగించాయి కాని ప్రకాశం. ఆమె చెప్పినదాంట్లో చాలా సత్యం వుంది. ఏమిటో ఆమె ఒకరకం తత్వం గల స్త్రీ. స్త్రీ హృదయం తెలుసుకోటానికి ఒక జీవితం చాల డేమా ననిపిస్తుంది.”

అని పంతులుగారు ఆగారు. ఆయన ఆ సంఘటన చెబుతున్నంతసేపూ నేను ఆశ్చర్యంలో మునిగి తేలుతున్నాను. దారిలో మా కా ముగ్గురు యువతులూ కనిపించకపోతే యీయన యీ చరిత్ర బయటకు రాదుగదా అనుకున్నాను.

“పదిండి, ఇళ్ళకుపోదాం, పీకటి పడుతోం” దన్నాను. ఇద్దరూ లేచి పూరివైపు నడిచాం.

“కాని ప్రకాశం నీతో నిజం చెప్పాద్దూ— ఆమె అందం నన్ను వెర్రివాణ్ణి చేసేదోయి. అప్పు ఆమె ఎదురుగుండా వుంటే నా నోటి వెంట మాటవచ్చేది గాదు. అంత అనందంగా వుండేది. కళ్ళు విప్పి ఆమెను చూస్తుంటే నీ వీదో సంతృప్తిగా వుండేది. ఆమె కూడా నా కేసి

వ్యవసాయం: రి

అమెరికా రైత

కూరలు పొలాలలో ఎవరికైనా బియ్యం చేస్తే, పట్టణంలోని చెద్యకాలకు ఒక గంటలో చేర్చబం ఇప్పుడు ఈ విమానాల పుణ్యమా అని వీలవుతున్నది.

వేల ఎకరాలు వెకొల్యం గల పొలాలలో రైతులు చల్లటానికి ఈ విమానాలు చాల సహాయకారిగా వుంటున్నాయి. ఈ పరిశోధనలలో, చాలక్రిందుగా ఎగురుతున్న విమానాలమీదనుంచి రైతులు చల్లట, ఇందువల్ల అతి చౌకగా, అతి త్వరగా ఎంతో పెద్దచేసుకో విత్తులు చల్లవచ్చును. ఓట్లు, వడ్లు, గొధునులు మొదలగు పాన్యాల్లో గడ్డివిత్తులు కూడా ఈ విధంగానే వల్లవచ్చును. విమానాలమీదనుంచి వడ్లు చల్లేటప్పుడు, ఆ పొలానికి ముందు బాగా నీట్లు పెట్టి, మొలక త్రేవరకు నాన తెట్టిన వడ్లును, క్రిందగా ఎగురుతున్న విమానంమీదనుంచి చల్లుతారు. వడ్లు వెంటనే నీళ్లలో మునిగిపోయి, వరసలుగా, సమదూరంలో నాటుకుంటాయి.

కొలి ఫోర్స్ మోరానో రాల వరిపంట ఈ విధంగానే వరినాట్ల కత్తిరి తర్వాత, బాటు గించి వేసుకుండా, వాటిని చెదరగొట్టి,

వేలకొలది మేళ్ల వర్ష పచ్చిక బీళ్లలో గడ్డి విత్తు కూడా ఈ విమానాలు ఇదివరకు, యంత్రసహాయము లేని నిధూముల కోసి వేస్తే, నిరుపయోగ మనే భావించి ఇప్పుడు అటువంటి భూగంటలకు పురుసుందనగా విత్తలాలు చల్లి వస్తే, మభూమి ఉపయోగపడుతు;

పంటలను తెచ్చేటందుకు సాగులో ఒక ముఖ్యమైన

మెరికాలో, విమాన విక్రమస్థలను, పల్లెటి దిక్కుల్లో వృద్ధి చేస్తున్నారు. ఒక్కాహామా జిల్లాలోని బ్యెలోనగరంలో, విమానాశ్రయం హిమధ్య రాజబాటలకు సమీపంలోనే ఉన్నది. వ్యవసాయోపయోగాలకు విమానాలు వాడటంలో, ఈ అభివృద్ధి చాలాసాయంచేసింది.

అమెరికాలోని వ్యవసాయదారులు, పశువుల కాపర్లు, చిన్న చిన్న విమానాలను తమ నిత్యకృత్యాలకొరకు ఇప్పుడు విరివిగా ఉపయోగిస్తున్నారు. రానున్న 5 సంవత్సరాలలో ఇటువంటి చిన్న విమానాలు 5 లక్షలవరకు అమ్ముడు పోవచ్చునని అమెరికా విమాన ఉత్పత్తిదారులు ఆశిస్తున్నారు.

త్వరగా పనులు చేసుకునే సాధనగా విమానం అమెరికా రైతుల మన్ననలను పొందినది. పెద్ద పెద్ద పశువులకొడకందాగీ విమానం లేనిదే రోజుగడవనట్టి పరిస్థితికి వీడ్పడింది. ఒక్కొక్కప్పుడు జీవితావసరాలు కొనుక్కోవడానికి కూడా విమానమే ఉపయోగిస్తుంటారు. పశువు ప్రాంతంలోని రైతులు, అక్కడ గ్రామాలు చాల దూరం దూరంగా వుంటాయి.

విమానాలు ఉపయోగించే రైతులు అప్పుడే రెండు సంఘాలనుకూడా ఏర్పరచుకున్నారు. ఒకల్లా మాలోని రైతులు, 'ఒకల్లా మాపేయింగ్ ఫార్మర్స్ ఎసోసియేషన్'ను స్థాపించుకున్నారు. ఇది చూచి, ఓహియోలోని 400 మంది రైతులు తమకు కూడా ఒక సంఘం ఏర్పాటు చేసుకున్నారు.

పంట పొలాలపైన, పచ్చికబీళ్లపైన ఈ చిన్న విమానాలు అనేకవిధాలుగా ఉపయోగపడుచుండుటవల్లనే ఇవి విరివిగా వాడబడుతున్నవి. పెద్దపెద్ద తోటలు, పంటపొలాలున్న

పశువుప్రాంతపు రైతులు తమ పొలాలను చూసి రావటానికి, తెగుళ్లకు మందువేయటానికి, కుంటలు, గట్లు సరిగా వున్నవో లేవో చూడటానికి, ఇతర పరికరాలు మొదలైనవి సరిగా వున్నవో లేవో చూడటానికి ఈ చిన్న విమానాలమీదనే ఆధారపడి వుండవలసివస్తున్నది.

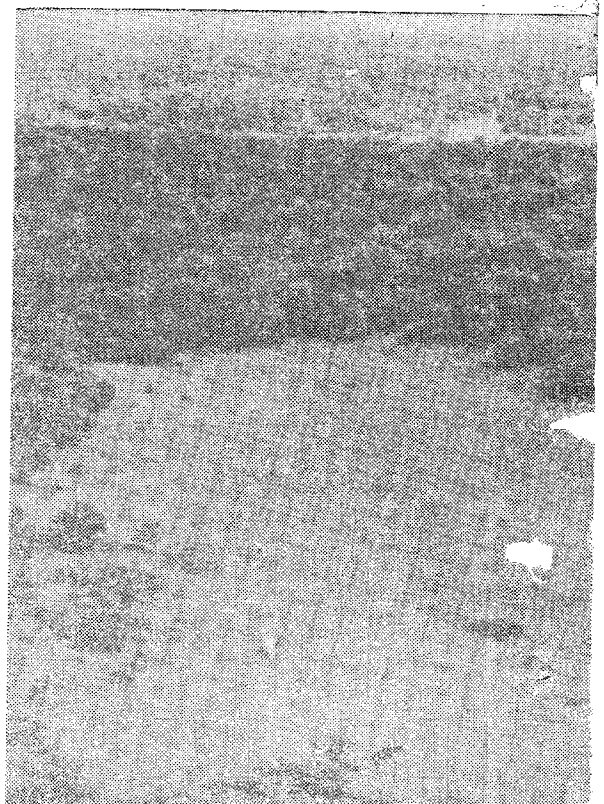
చిన్న విమానాల ఉపయోగంద్వారా, రైతులు తమ వస్తువులు అతిత్వరగా అమ్ముకోవటానికి అవకాశం లభించింది. అప్పుడే పెట్టిన గ్రుడ్లు, కూరగాయలు మొదలైన చెడిపోయే వస్తువులు, ఇదివరకు రైలుమీద ఒక రోజులో రవాణా అయ్యేవి, ఇప్పుడు విమానంమీద ఒకగంటలో రవాణా అయి, ఎక్కువధరకు, చెడిపోకుండా అమ్ముకోవటానికి వీలవుచున్నది. పొలంలో ఎక్కడో దూరాన ఏనుర్పడియంత్రమా చెడిపోతే, దానిని బాగుచేసే సామాను ఇంటి పోయి తెచ్చుకోవటానికి ఇదివరకు ఒక శోతైనా పడుతుండేది. ఇప్పుడు ఒకగంట కూడ పట్టటంలేదు. అట్లాగే,

చిన్న విమానాలను, అవసరవ్యాపారాలకు ఉపయోగించినట్లే విలాసంగా కూడా ఉపయోగించుతున్నారు. పట్టణంనుంచి తనకు విశ్రాంతిస్థలమయిన సెలయేటిదగ్గరకు విలాసంగా చేపలు పట్టడానికి విమానంలో వచ్చిన వ్యవసాయదారు.

పొలంలో గొడ్డవు, జనుము, మొదలైన పశుగ్రాహాలు, సత్వరం సరఫరాలు చేసేందుకు ఈ చిన్న విమానాలను రైతులు బాగా ఉపయోగిస్తారు. గడ్డి, ధాన్యాలలో బాటు, దూరస్థలాల నున్నవారికి, ఉప్పు, పప్పుకూడ పీటిగోతే త్వరలో సరఫరా చేస్తున్నారు.

బీళ్లలోను చిట్లపుల్లలోను మేతకు పోయి తప్పిపోయి తన పశువుల నన్నిటిని కొట్టివేసేటట్లానే రైతు ఎక్కడెక్కడ

విమాన సాయం

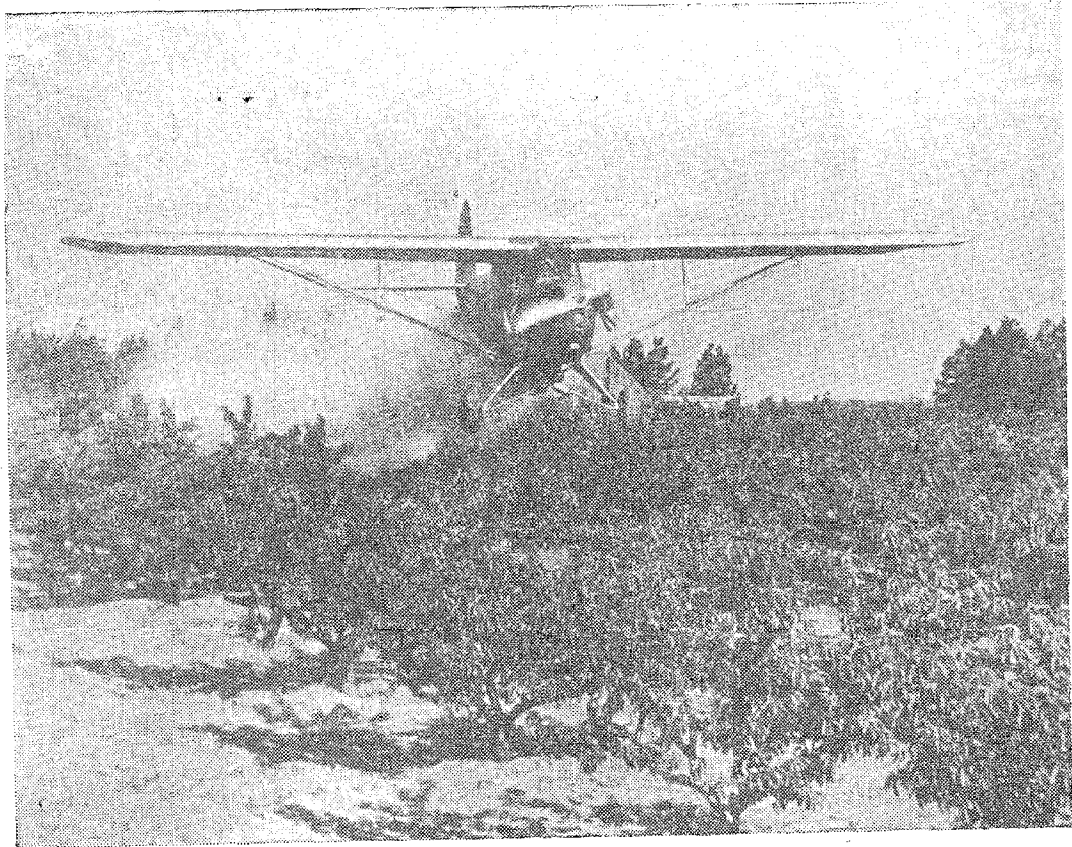
అభివృద్ధి

అది 1,80,000 ఎకరాలకు పైగా విస్తీర్ణం కలిగినది. ఇది 80 వంతులు పెరిగింది. నాగపేటకి ముందు మొదలైనవి పెళ్ళి నానమీద తిరుగుతూ వచ్చారు. తరవాతి వ్యాపించివుండే నాలుకాటానికి బాగా పనికివచ్చింది. తరువాత దుబ్బానికి పై గడ్డి ఒక మాటు భూమియి క చలసి వచ్చేది. కాని ములపై, వాన కొన్ని, విమానంమీద వర్షి గడ్డి మొలుస్తున్నది; క్షుద్ర, విమానంమీద వర్షం పడి, విమానంమీదను

లాంటి పురుగులుగాని, తెగులుగాని ప్రవేశించిన తర్వాత కొద్దిరోజులు ఆలస్యం జరిగినా పంట నాశనమైపోతుంది. ఒక్కవిమానం రోజుకు 800-500 ఎకరాలపై ఎగిరి, మందు జల్లికొద్ది గంటలలోనే తెగులను, పురుగులను యాపుతూ వును. ఈమందు చలే వైమానికులు విమానాన్ని భూమికి 30 గజాల ఎత్తులో కూడా నడపగల నిపుణులు. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాల దక్షిణ రాష్ట్రాలలో ప్రతి ముఖ్యమైన పంట ప్రతి 'హోల్-వీవ్' అనే తెగులు ఎక్కువగా తిగుతుండటంవలన కొన్ని సంవత్సరాలు చాల నష్టం కలిగేది. ఇక్కడ విమానాధ్వారామందు జల్లితే మంచి ఫలితం కలిగింది. తర్వాత పండ్ల తోటలు, కూరగాయలతోటలకు కూడా ఈవిధానం అవలంబించారు. విమానంమీదనుంచి మందు చల్లటం, ఇతరవిధాల మందు చల్లటంకన్న ఎక్కువ నుణం యిస్తుందని కూడా రుజువైంది. గైదులకెనే, పసుపుల కాపర్లకూడా తమ పెద్ద పచ్చికవీధిలో, ఈ విమానం ఎక్కువ

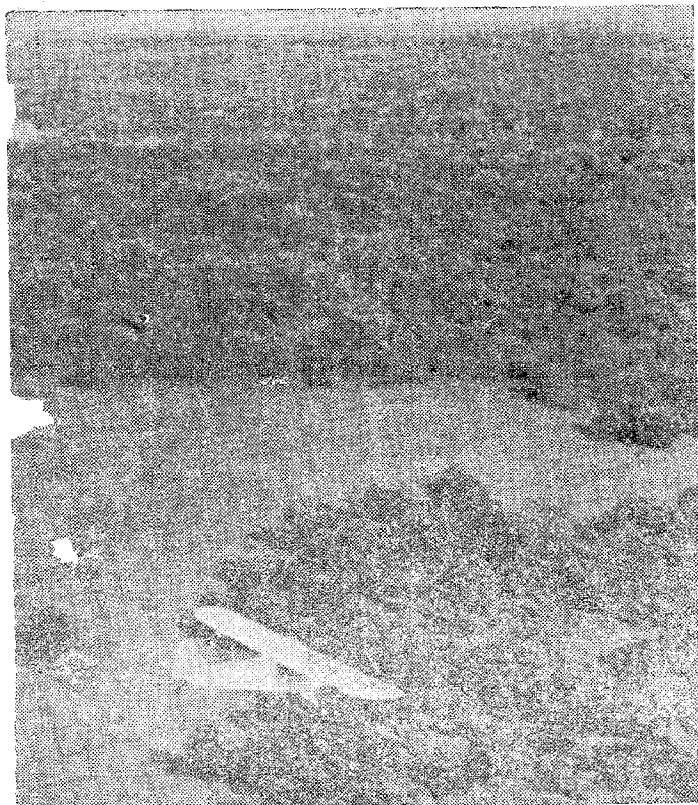
భూకాయం, విమానంమీదే తన వ్యావసాయకావసరాలకు ప్రయోగం పొగిస్తూ, పొలందగ్గర దిగి, గొడ్డగోడ చూసుకుంటూ పొరుగువారితో వ్యావసాయక విషయాలు ముచ్చటిస్తున్నాడు.

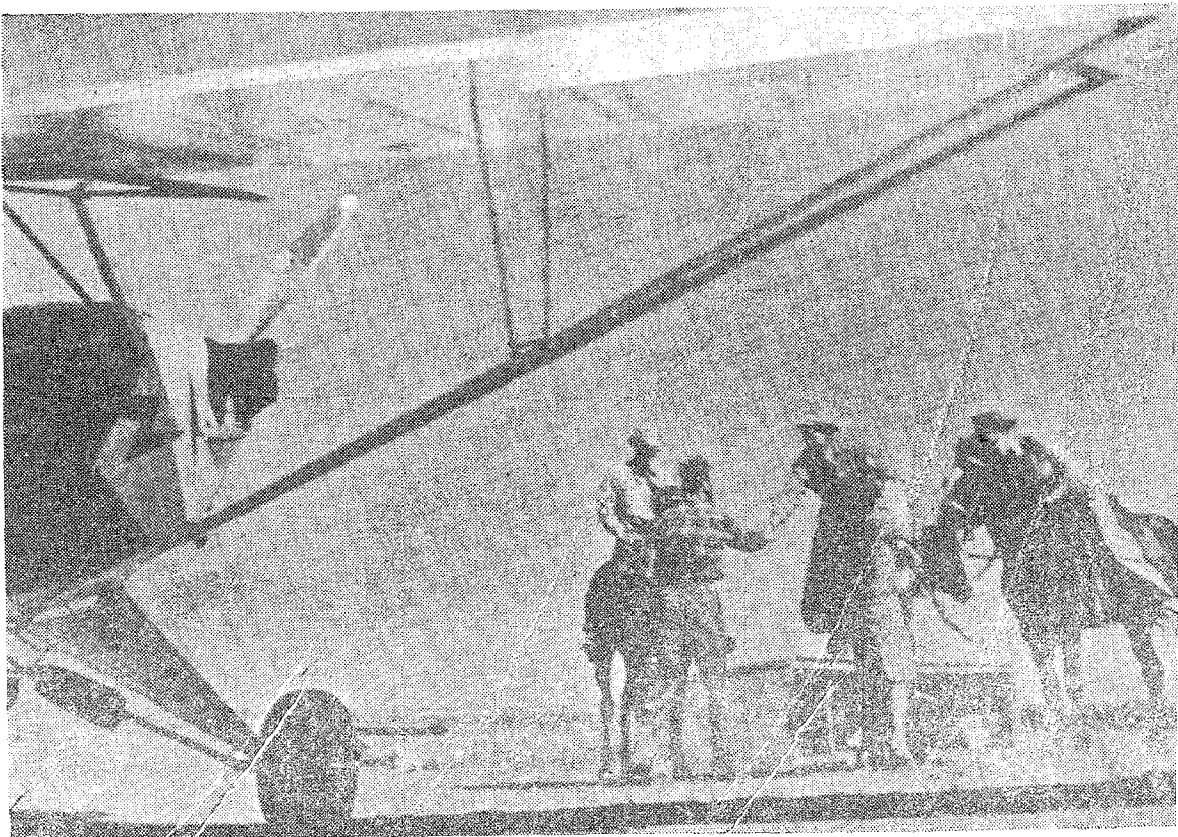
చెట్లతరులకు కాయలకు పురుగు పట్టకుండా, విమానంమీదనుంచి మందు చల్లటానికి విమానాలు చాలా ఉపకరిస్తున్నాయి. తేలికైన విమానము, చెట్ల తరులను రాసుకొంటూ ఎగురుతూ, రసాయనిక భస్మాలను చెల్లపై చిమ్ముతుంది.

ఉపయోగకరమని గుర్తించారు. ఇదివరకు వీరు తమ పల్లికవీడు చుట్టూ తిరగవలెనంటే ఒకరోజు గడిచిపోయేది; ఇప్పుడు ఒకగంట కూడా పట్టబండలేదు. అవసరమైన చోట్ల నీళ్లు వున్నచో లేదో చూడటానికి, తప్పిపోయిన గొడ్డను మందలోని తోలటానికి, మందను ఒక ప్రక్కనుండి ఇంకొక ప్రక్కకు తోలటానికి విమానామీద వెడితే, పని తోలెరగా జరుగుతుంది. పర్వతాలమీద చదునుగావున్న ప్రదేశాలలో ఈ విమానం ఆగవచ్చును. పశ్చిమ రాష్ట్రాలలోని వ్యవసాయదారులకు, పసులకాపర్లకు కూడా కొమెలెనక్క (అడవి జంతువు) చాల నష్టం కలిగిస్తుంటుంది. దాని నిష్ఠుడు విమానాల మీదనుండి వేటాడుతున్నారు. ఇదివరకు ఈ నక్కలను వేటాడడానికి కొన్నిరోజులు శ్రమపడవలసి వచ్చేది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆ శ్రయత్నం విఫలమైపోయేది. విమానాల మీదనుంచి ఈ నక్కలను వేటాడటం సులువేగాక లాభదాయకం కూడాను. ఈనక్కలనుపించగానే విమానం చాల క్రిందకుదిగి కొద్దిఎత్తున ఎగురుతుంది. నక్క భయపడి విమానం

నీడలో పరుగెత్తుతుంది. అప్పుడు సురియాలి, దానిని తేలికగా చంపుతారు. ఈ నక్కలను వేటాడినందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బహుమతి లభిస్తుంది; నక్కచర్మం చాల ఖరీదును అమ్మకావచ్చును. అడవిలో విచ్చలవిడిగా తిరుగుతుండే గుర్రాలను పట్టుకొని, మచ్చికచేసి, ఉపయోగించుకోవడం పశ్చిమరాష్ట్రంలో అనాదిగావున్న ఆచారం. ఇదివరకు ఆ పని చాల కష్టంగాను, ఒక్కొక్కప్పుడు విఫలంగాను వుండేది. ఈ విమానాలు ఉపయోగంలోనికి వచ్చిన తర్వాత ఈ పని చాల సులువైపోయింది. ఇది వరకు పసులకాపర్లు ఒకటిరెండు మందలను, అప్పుడప్పుడు పట్టుకుంటుండేవారు. ఇప్పుడు ఒక్కొక్కతరహానీ, 5 మందలను తరచుగా పట్టుకోవటానికి వీలవుతున్నది. అడవులలో నిప్పుంటుకుని, అలివిలువైన కలపసానుగ్గి నాశనమైపోకుండా కాపాడటానికికూడా ఈ విమానాలు బాగా ఉపయోగపడుతున్నవి. ఇదివరకు అడవిలో ఎక్కడో నిప్పుంటుకుంటే కనుక్కోవటమే కష్టంగావుండేది; కనుక్కున్న కొన్ని రోజులవరకు అగ్నిమాపకదళం అక్కడకు జేరేదిగాదు. ఈలోపలనే ఆ అడవి చాలభాగం దగ్ధమైపోయేది. ఇప్పుడు నిప్పుంటుకున్న ప్రదేశాన్ని చూచిన వెంటనే అగ్నిమాపకదళం పారాచూట్ ద్వారా దిగివచ్చును. విమానాలనుండి అగ్నిమాపకరసాయన క్రిందకుదిగి కొద్దిఎత్తున ఎగురుతుంది. నక్క భయపడి విమానం

న గొడ్డను వెదకటానికి ఈ తేలికవిమానాలు గైదుకు బాగాపనికొస్తున్నాయి. పన్నదీ కషక్కిని కూడగట్టకు రంగుగుతున్నాడు.

సంయుక్తరాష్ట్రాలలో వైరుతి దేశాలలో, గైదులు కుటుంబంతో ఒంటరిపాటుగా ఇగ గూబారుగూ వందలమైళ్ల దిస్తుంటారు. ఒకళ్ల నొకళ్లు కలుసుకొనేందు కిప్పు డీ విమానాలు బాగా ఉపకరిస్తున్నాయి.

అల్లీబిల్లీ లోకంలో అమృతయి కథ

‘ఆల్ఫీన్ ఇన్ ది వండర్లాండు’
రచన
లూయీ కెరోల్

అనుకరణం -
“ఆ స్ట వాన్”

ఎలుక తన కథను ఆటల పదాలు
పాడుతూన్నట్టుగా రాగం మాత్రం
తీస్తూ ఓ లయూ ఓ తీరూ, ఉండి, లేకుం
డానే చెప్పసాగింది.

కొంకి నక్క ఇంటి క్రక్క
జొంకలూన తిరుగుతున్న
చిల్లెలుకను చూసి ఆగి,
ఆల్ఫీన్ ఇన్ ది వండర్లాండు,
కద, కద పంపాయి తీకిపద
పంచాయితీ చెప్పించాలి,
నీమీద తప్పు పెట్టి,
నీరానికి కీళ్ళే యిస్తా
ఇవారే నాకు పనే లేను
ఓవేళ - నంటావేమో, ఆ
పప్పు లుడకవు పద పద
ఇప్పుడే పంచాయితీకి పద
ఎలక నెల్లడోయి చూసి,
ఎల్లాగో వై యిం తెచ్చుకుని
“నక్కలో అండి అయ్యో,
ఒక్కమాట నెలకస్తా;
ఇంత పొద్దున్న పంచాయితీకి,
ఎంత పడకొన పెట్టు దొరకరు
ఇద్దరి మధ్య తీర్పు చెప్పే
పెద్దదొర లేనప్పుడు—
ఊరికే వాదించుకోవటం,
గోరునె పేర్చిపెట్టు మిమీ లేదండి”
కొంకినక్క కొంటితవంగా
మక మాపు చూసి అంది.
ఆలేబిడి మాటలు చెప్పి ఎవరూ
తరంలే తప్పుకుం దనుకొన్నావా?
తప్పును తప్పును, పద పద
నేనే పంచాయితీ పెద్దను
నేనే తీర్పు చెప్పేదొరను
నీమీద నేరం,
నేనే ఋణపు చేస్తా,
నేనే న్యాయంచూస్తా,
నీ తప్పుంతా విని,
ఆ తీర్పు నేనే పెస్తా,
నీకు మరణ శిక్ష వేసి,
నేనే శిక్ష అమలు జరుపుతా.”

కథ చెప్పుచెప్తూ ఎలుక దబా
లున ఆగి, పాపంక తిరిగి “నవ్వు
కథ వినటంలేదు. పరధ్యానంగా
ఏదో ఆలోచిస్తున్నావు” అని కోపంగా
అంది.
పాప వెంటనే అతివినయంగా “అబ్బే
బ్బే లేదండి లేదు, వింటూన్నాను

వింటూన్నాను. నాల్గో చ రణం దా కా
అయిందికాదా?” ఎలుకకు ఒళ్ళు
మండిపోయి అరవంతో అరచింది:

“అదెల్ల ముడిచూడ్”
పాప, ఎల్లాగో ఎలుకను మంచి
మాట చేసుకొందామని, “ముడా,
ముడి పడ్డదా, ఎక్కడా, నేను
విప్పనా?” అని బహువినయంగా అడి
గింది.

ఎలుకకు కోపం మరి హెచ్చి
పోయింది. “ఆ అవకాశవక వాగుడే
వద్దండి. నవ్వు కావాలని అవమానం
చేస్తున్నావ్” అంది.

పాప “అయ్యో రామా! నే నేం
అవమానం చెయ్యాని అనుకోండే.
అయినా నీకు ఉత్తపుణ్యానికే ప్రతిదానికి
పుట్టెడు కోపం వస్తుందాయెను—ఎల్లా
వడిచేది గొడవ” అంది.

ఎలుక మొహం బిగించుకొని, “ఉహు
హుహు” అని గొణుగుతూ, లేచి
పోవటం మొదలు పెట్టింది.

“బాబ్బాబు! పోకు దా! మా అమ్మ
వు కాదూ, కథపూర్తిగా చెప్పిపోక
పోతే మొండితేలు కుట్టుంది! దా!
మా తల్లివి కాదూ, దా చెప్ప” అని
పాప బతిమాలటం మొదలుపెట్టింది.
తక్కినవాళ్ళందరూ కూడా ఎలుకను
బ్రతిమాలటం మొదలుపెట్టారు. కాని
ఎలుక తలకాయ తిప్పేసి రాక తొందర
తొందరగా నడిచిపోయింది. ఎలుక
మలుపు తిరిగి మాయమైంది
“అరెరె! పాపం కథ పూర్తిగా చెప్ప
కుండా పోయిందే” అంటూ హంస
నిట్టూర్చింది.

ఈ అవకాశం తీసుకొని, ముసిలి
పీత పిల్ల పీతకు నీతులు చెప్తూంది.
“చూశావే అమ్మాయి! ఇది చూసి
అయినా కోపం తెచ్చుకోకూడదని
బుద్ధితెచ్చుకో” అని బుద్ధులు చెప్పడం
మొదలుపెట్టింది.

“ఓ యమ్మ, కాస్త నాలుక కట్టి
బెట్టుదూ తల్లీ! నీమాటలు వింటే చివ
రికి నత్తపురుగుకూడా చిరాకు
పుట్టుకొస్తుంది” అని ఆ పిల్లపీత
తల్లిని గదమాయించింది.

“ఇప్పుడు నాతో దీన ఉంటే ఎంత
బాగుండేది? ఇల్లీ, ఈ ఎలుకను
వెనక్కి పిలుచుకొచ్చేదికదా” అని
పాప తనలో తనే గట్టిగా అనుకొంది.
“దీన ఎవరో మేం అడగటానికి
అభ్యంతరం ఏం లేదుకదా!” అని హంస
తన అతిమర్యాదపద్ధతిలో అడిగింది.

పాపకు దీననుగురించి మూట్లాడితే,
వినేవాళ్ళుంటే, ఇంక అన్నం నీళ్ళూ
కూడా అక్కరలేదు. అంత సరదా.

“దీన మా పిల్లి! అసలు ఎంత
మంచిపిల్లి అనుకొన్నావు. దాని

కన్నెన్నోవచ్చు. ఎందరూ! ఎలుకను
పట్టటం ఎంత గమ్మత్తుగా పట్టుంది.
ఓ! చూస్తేనేగాని, అసలు ఎవళ్ళకీ
తెలియనే తెలియదు. పిట్టలను
మాత్రం-అల్లామా కిటప్పటికే గప్పవని
ఒక్క గంతేసి ఇట్టే పట్టేనుంది-”

పాప అల్లా మాట్లాడుతూండగానే,
చుట్టూ గొప్పకలవరం బయలు దేరింది.
పిట్టలన్నీ అడాపుకేగా లేచి తమ
తమ గూళ్ళకు బయలు దేరాయి. పాల
పిట్ట “అబ్బో, చలి ఎక్కువైంది. ఇంకా
ఇల్లా కూర్చుంటే నాగొంతుక పాడై
పోతుంది” అంటూ తుర్రున ఎగిరి
పోయింది. గోరింకపిట్ట తన పిల్లలను
పిలుస్తూ “పదండి పదంగ్, గూళ్ళకు
పదండి; ఇప్పటికే చాలా పొద్దు
పోయింది, ఇక నిద్దరోవాలి, పదండి.”

కథా గేయం :

ఆ జీ ము త్యం

‘ప్ర సా ద రా వు’

౧

వరద జల్లువలైన నదిలో
బురదలే వై కుచికినట్టుల,
భగ్నహృదయ స్థంపు కలుహో
ద్విగ్నభావములకా.

కలగి బాగులుచు, కడకు ఎట్టో,
కలత దేర్చుక నెమ్మనమ్మును,
శాంత ధీరమొనర్చి వేణూ,
వంత మానాదూ.

కన్నియకే జీవితమృంతా
జన్నియగ గట్టించినట్టుల,
పెండిలే లేకే వేణూ
ఉండి పోయాదూ.

* * *

ఆలుమగలై, సుఖములకాదమ
బాలప్రాయపురాటి వలపును,
నిత్యకోభాకర మొనర్చుకు
ముత్యమూ, ఆణి—

1

పూర్వపుణ్యాల్ పండినట్టుల
సర్వసాభాగ్యాల దేలుచు,
పేదబ్రతుకుల మాధురిమముల
చేదుకొన్నారూ.

2

ఒకరొకరి కండగా నిలుచుచు,
ఒకరి కొక్కరు సాయముగ, సం
సార మొక స్వర్గమై సుఖముల
చూరగొన్నారూ.

3

4

5

6

ఆస్త్రప్రయోగం

శ్రీ వడ్డది రామారావు

అంటూ తనపిల్లలను వెంటపెట్టుకొని బయలుదేరింది. ఉడుతపిల్ల, కోతిపిల్ల, హంస, డేగ పిల్ల, అన్నీకూడా ఒక్కటిలేకుండా బయలుదేరి వెళ్ళి పోయాయి.

పాప ఒక్కతే కూర్చుని జాలిగా 'అయ్యో! దీనపేరు తేకుండా ఉండాల్సింది. ఇక్కడెవళ్ళకూ దీన అంటే ప్రదేమిటో ఇవ్వమే లేదు. పాపం, దీనా! ఇంక నీవు నాకు కనబడవు కాబోలు" అంటూ, ఒంటరిపాటుగా కూర్చుని ఏడవడం మొదలుపెట్టింది.

ఇంతలో మళ్ళీ తపతప మంటూ తప్పటడుగుల శబ్దం విలబడింది. ఎలుక మళ్ళీ మనస్సు మార్చుకొని కథ చెప్పటానికి వస్తోందేమో నని పాప ఉత్సాహంగా చూసింది.

నైమిశారణ్యంలో తూర్పుదిశగా ఒక పట ప్రాంతం ఉంది. దానికి పదిగజాల దూరంలో ఒక చక్కని ప్రవాహం గలగల ప్రవహిస్తున్నది. కుటీరమనకు అటుయిటు రెండు గున్న మామిడి చెట్లున్నాయి. కుడివైపు మామిడి చెట్లక్రింద ఉన్న తిన్నే మీద పరశురాముడు తపస్సులో మునిగి నిశ్చలమయిన సరస్సులాగ ఉన్నాడు.

అక్కడికి ఆస్త్రవిద్య శేషుకొనేందుకు కర్ణుడు వచ్చాడు. దూరంనుంచే పరశురాముణ్ణి చూచాడు. గుండెలలో ఆనందం, దిగులు పెన గొన్నాయి. ఇలాంటి అవతార పురుషుడికి శిష్యుణ్ణి కావడంకంటే భాగ్యం ఏమింది అనుకున్నాడు. కాని అతనికి శిష్యుణ్ణి అరడం ఎలాగ? పరశురాముడు బ్రాహ్మణికి తప్పితే యితరులకు విద్య చెప్పడు. సూతపుత్రుడనంటే అసలే

చేరనియ్యడు. తాను ఏదో విధంగా విద్య శేషుకొనడమే ముఖ్యం. విద్య శేర్పిన తరువాత ఒక వేళ తన కులం తెలిసివా కాళ్ళమీద పడి తూమార్యుని వేడినే ఊరుకోక పోతాడా అనుకున్నాడు కర్ణుడు. మొత్తంమీద తాను బ్రాహ్మణుడనని అబద్ధం చెప్పడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు.

పరశురామునివద్ద శిష్యులలో యితరాడు లేడనిపించుకున్నాడు కర్ణుడు. ఈ శిష్యుడు లేనిదే పరశురాముడు ఒక్కతూగం ఉండలేడు. సంధ్యావందనం చేస్తే కర్ణుడు దిగ్గర ఉండాలి. నిత్యాన్ని హోత్రానికి పరికరాలు కర్ణుడు కూర్చున్న సమయం. కర్ణుడు చేతితో నేకరించిన కిందమూలములే మధురంగా ఉంటాయి తుదకా గురువుగారికి కూర్చుంటే, నిలబడితే, పడుకుంటే పరి అవస్థలోను కర్ణుడే వుండాలి.

కుటీరం అగమమీద చిత్రాసనం పరుచుకొని కర్ణుడి తొడమీద తల పెట్టుకొని పరశురాముడు పడుకున్నాడు. నిశ్వాసమైన గట్టిగా పీల్చి పురుగుగారి నిద్రకు భంగం కలుగుతుందని కర్ణుడు బహుభాగరూకతలో మెలగుకున్నాడు. సర్వం బహునిశ్చబ్దంగా ఉంది. అడవిలోని పక్షులుసహా ఋష్యుత్తముని కడుకులించి కూత లిడడం మానిపోయి. ఆ నిశ్చబ్దాన్ని భేదించుకొని ఒక కుమ్మెద వచ్చింది. కొంతసేపు దూరందూరంగా తిరిగి క్రమంగా సమీపించడం ప్రారంభించింది. కర్ణుడు చాలా విచారించాడు. గురువుగారి నిద్రకు భంగం కలుగుతుందని. కుమ్మెద ఎగిరిగి కర్ణుడు కూర్చున్న దిగ్గర వాలింది. సమయం దొరికిందని తొడతో అడిమిపట్టేడు. శబ్దం ఆగి పోయింది. గురువుగారు చక్కగా నిద్రిస్తున్నారు. కాని భృంగం తప్పించుకుపోడానికి దారిదోరకక కర్ణుడి తొడిగలకడం ప్రారంభించింది. రక్తం చిమ్మి, ఓడి, ధారగట్టి క్రమంగా తొడలోంచి ప్రవహించడం మొదలైంది. గురువుగారు దిగ్గన లేచారు. సర్వం ప్రశాంతంగా పరిశీలించారు. శిష్యుని ఎగాదిగా చూచారు.

గు : నాయనా! నీ కులమేది?
శ : స్వామి! వింతగా నడుగుచున్నారేమి!
గు : నీ కులం నిజం చెప్పు.
శ : సూతపుత్రుడను.
గు : బిడ్డా! మొదట అబద్ధమేల చెప్పితిని.
శ : ఊహించుకు. విద్యయందు గల మమకారంచేత.

గురువుగారి మనస్సులో శిష్యుడేమిట తన ఆశయముకు చాలనే పు యుధం జరిగింది. ప్రాణంతో సమానమయిన శిష్యుని వదలుకోడమా! శిక్షించడం మరి అసమ్యతం. మరి తన సూత్రాలు మనో నిశ్చయాలకు స్వస్తి చెప్పివ్వించేరా? కర్ణుడు తామసులలో సజ్జనుడు కావచ్చును కాని కేవలం సాత్వికుడుకాడు. అస్త్రాన్ని మారణాయంత్రాలు. అవి మనోదుర్బలులు తామస పురుషులు పాల బడరారు. జగత్కల్యాణం కోరి స్వార్థం లేని పురుషులు తప్పని సరియైన సమయాలలో మాత్రమే ఉపయోగింపవలసింది. అందుచేతనే సనాతనంగా అవి ఋషులు అధీనంలోనే ఉన్నాయి. ఋషులు మొగమాటం పెట్టుకొని తామసపురుషులకు అస్త్రోపదేశం చేయడం వల్లనే తాను దిగ్విజయయాత్ర చేసి రాజకుటుంబాలలో బ్రహ్మరేజుస్సు ప్రతేక పెట్టవలసి వచ్చి నది. అలాంటి పరిస్థితులలో ప్రయశ్చిష్యుడని మన్నించడమా, జగత్కల్యాణం ముఖ్యమా, శిష్యుడు ముఖ్యమా? తన శిష్యుడు కోపం, తన స్వార్థంకోసం సహాయములను, సత్సంఘాన్ని రాదుచెయ్యడమేనా? అయినా కన్న బిడ్డలాంటి వాడిని, మోకరించి, చేతులు ముగిసినవదనుడై సంతోషంగా కన్నీరు కార్చి తూమార్యుని వేడే కర్ణుణ్ణి శిషించడం ఎలాగ? శిషించడానికి మనస్సు ఒప్పులేదు. అలాచించాడు పరశురాముడు. పోనీ వాడే పోయాడు. మనం యిచ్చిన విద్య మనం లాగుకుంటే చాలు అనుకున్నాడు.

మొఖాన్ని లేసి కోపాన్ని రూపించి కర్ణునితో గంభీరంగా కాప్పేడు. "కర్ణా! నన్ను మోస చేశావు. బ్రాహ్మణుడనని అబద్ధం చెప్పావు. మోసగించి ఆస్త్రవిద్యనేర్పావు. నీలాంటి మోకారి అస్త్రాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తాడు. నీ ఆ నీతికి శిషించాలని ఉంది. కాని మాలాంటిసాతి కులకు ప్రత్యేకకారం కూడదు. ఇదిగో విను: నీవు నావద్ద శేర్పిన ఆస్త్రవిద్య ఈ ఊణం లగా యతు సంకరరంగంలో నీకు జ్ఞప్తికి రాదు. పో!" అన్నాడు.

కర్ణుడు చేనేదిలేక నిన్నుబుచ్చుకొని యింటికి పోయాడు. తప్పదారిని ప్రారంభించిన పని విషాదంగానే ముగుస్తుంది.

వినోదాలు

నీతకు ఐదేళ్ళూ రాగానే బళ్ళో వేశారు. నీతకూడా చక్కగా చదువు కొందామనే బడికి వెళ్ళింది. బడినుంచి ఇంటికి రాగానే తల్లిసంతోషంతో నీతను బుజ్జగించింది. బడికి వెళ్ళితే బాగుంటుంది అని నీతకు అనిపించే మాదిరిగా, బడివిషయాలు అడుగుతూ "నీతా! మీ మాస్టరు మంచిదేనా! బాగా పాఠాలు చెప్తాందా?" అని అడిగింది.

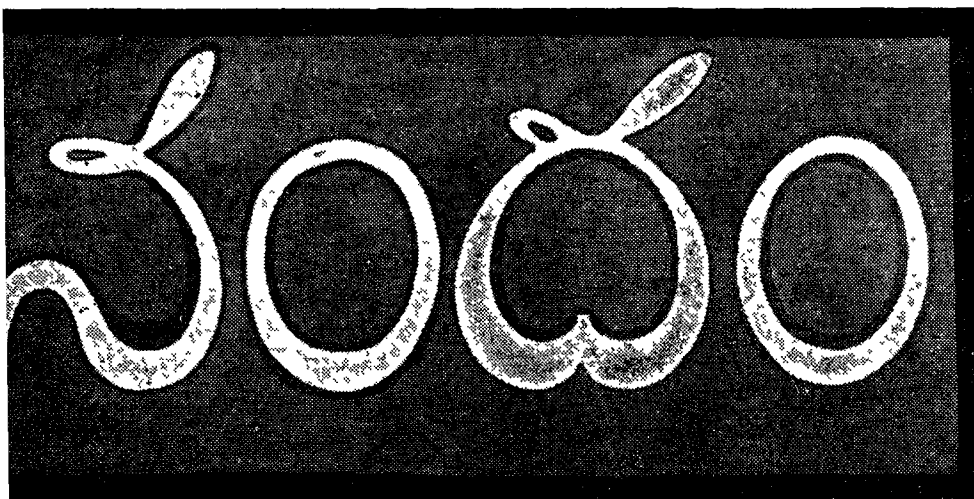
నీత: - "మాస్టరు మంచిదే గాని, మా మాస్టరుకు ఏమీ రావ మ్యూ; చివరికి క తరువాత వచ్చే అక్షర మేమిటోకూడా తెలియదు. నన్నే అడిగి తెలుసుకొంది. ఇంకా తక్కిన పిల్లల్నికూడా అడిగి నేర్చుకొన్నవే మర్చిపోయి మళ్ళీమళ్ళీ అడిగి నేర్చుకొంటుంది"

* * *
రాముడు రోజూ ఏదో చిలిపి తగవు ఎవళ్ళతోటో ఒకళ్ళతో తెచ్చుకొంటూ, రోజూ కొట్లాడి తగవులు తెచ్చుకొంటూంటే, వాళ్ళ అమ్మ బుద్ధి చెప్తూ,

"అబ్బాయి! అల్లా ఇట్టే పోట్లాటలు తెచ్చుకోరాదు. ఎవళ్ళతోటీ కొట్లాటలకు దిగరాదు. ఇకనుంచి ఎవళ్ళమీ దైనా కోపం వచ్చినప్పుడు, ఒకటినుంచి నూరుదాకా అంకెలు లెక్కపెట్టుకో! కోపం తగ్గిపోతుంది. కొట్లాటలు రావు." అని బుద్ధిచెప్పింది. రాముడు మళ్ళీ మన్నాడు, చొక్కా చిరిగి, ధూళి రేగుతూ, దెబ్బలాడివచ్చిన వైఖరితో తయారయ్యాడు.

తల్లి: - "ఏరా! మళ్ళీ ఎవళ్ళతోటో దెబ్బలాడివచ్చావా? నూరుదాకా అంకెలు లెక్కిపెట్టుకోమని నేను చెప్పలా?"

రాముడు: - లెక్కిపెట్టటం మొదలెట్టనమ్మా. కాని పదిదాకా వచ్చే లోపలే ఆ కిష్కిగాడు కలబడి కొట్టాడు. మరి వాడు నూరూ పూర్తి అయేదాకా ఆగందే, నేను మాత్రం ఎల్లా లెక్కిపెట్టేదీ?"

రెండు రత్నాలు

విల్లల కథలు

"శే రా వ"

అనగనగా ఒక వర్తకుని దిగ్గర ఎక్కువవెంకల రెండు రత్నాలు ఉండేవి. అతడు దూరదేశములకు వెళ్ళాలని నిశ్చయించుకుని తనదిగ్గర ఉన్న రెండు రత్నాలను తన స్నేహితునిదిగ్గరకు తీసుకొని వెళ్ళి "ఈ రెండు రత్నాలు జాగ్రత్తగా దాచు, నేను త్వలోనేవచ్చి మళ్ళీతీసుకుంటాను" అన్నాడు.

కొంతకాల మైనతరువాత ఆవర్తకుడు తన ప్రయాణాన్ని ముగించుకొని అతని స్నేహితుని దిగ్గరకు వెళ్ళి "నా రత్నాలను ఇవ్వు" అని అడిగేడు. "ఏదత్నాలు? నీవు నాకనలు రత్నాలు ఏమీ ఇవ్వలేదు" అతడు బదులు చెప్పేడు.

ఆవర్తకుడు మర్యాద రామన్న దిగ్గరకు వెళ్ళి "స్వామ్యాధిపతి! నా రత్నాలను తీసుకొన్న దొంగను శిక్షించు"మని అడిగేడు. మర్యాద రామన్న ఆవర్తకుడు చెప్పిన సంగతులు విని వారిద్దరినీ ఇండ్లకు పంపి వేసేడు.

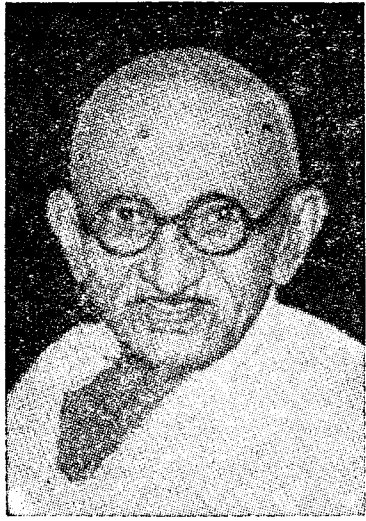
మర్యాదరామన్న ఆవర్తకుని దిగ్గరనుంచి, అతడు తీసుకున్న

రత్నాలటువంటివి 98 రత్నాలు తీసుకొనివచ్చి, వానిని వర్తకునిస్నేహితుని దిగ్గరకు పంపించి, "నీవంటే నాకు చాలా నమ్మకము. ఈ హారములో ఉన్నవన్నీ 100 రత్నాలు. కాని ఈ దారము వాడుకచేత నన్నబడింది. మళ్ళీ ఒక క్రొత్త దారమునకు ఇవన్నీ గ్రుచ్చి రెండు రోజుల్లో ఇవ్వ"మని చెప్పాడు.

అతడు ఇంటికి వెళ్ళినతరువాత ఆ రత్నాలను లెక్కపెట్టేడు. కాని అవి 98 మాత్రమే ఉన్నాయ్. అవే గ్రుచ్చి పంపితే న్యాయాధిపతి తనను చెరలో పెట్టాడు—బహుశా ఆరెండురత్నాలు దారిలో పోయిఉంటాయ్! అనుకొని తనదిగ్గర ఉన్న రెండు రత్నాలను వాటితో కలిపి క్రొత్తదారానికి గ్రుచ్చి మర్యాదరామన్నకు ఇచ్చేడు.

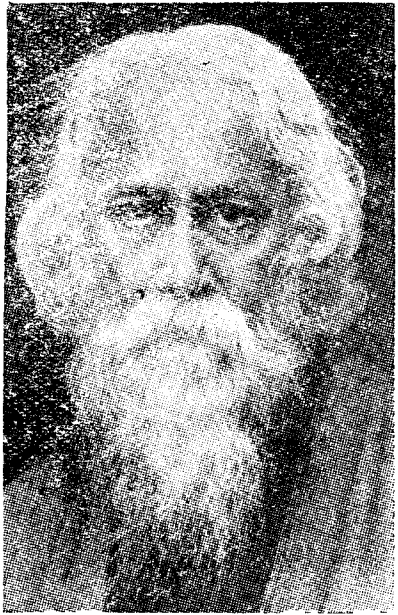
మర్యాదరామన్న తన ఉపాయం చేత దొంగను కనుగొని అప్పడే దొంగిలించిన "రెండురత్నాలు" కూడ దొరకినాడుకు చాలా సంతోషించి, దొంగను శిక్షించి, ఆ రెండు రత్నాలు వర్తకునికి ఇచ్చివేశాడు.

బాపూజీ భావాలు :

సత్య, సౌందర్యాల సన్నిహిత సంబంధం

అ మ రేంద్ర

అది ఒక అపూర్వ సంఘటన. అద్భుతదృశ్యం. అప్పటికి బాపూజీ గురుదేవులు ఒకరి నొకరు కలుసుకుని ఎంతో కాల మయింది. కంట పడ గానే ఒకరి నొకరు ఎంతో ఆ ప్షా యం గా గాఢంగా కాలించుకున్నారు. ఆ వృద్ధమూర్తుల సమావేశాన్ని కళ్యాణా చూస్తూ కవికోకిల ధో జనీ దేవి పులకించి పోయింది. ఆసన్నివేశాన్ని ఇల్లా వర్ణించింది "సత్యం సౌందర్యం పరస్పరా లింగనం చేసుకున్నాయి!"

అవును. బాపూజీ సత్యసాధకుడు. గురుదేవ్ సౌందర్యోపాసకుడు. బాపూజీ సత్యానికి మూర్తి భావం. గురుదేవ్ సౌందర్యానికి ప్రతినిధి. సమ కాళికులైన ఈ మహామహుల పరస్పరానురాగం సత్యసౌందర్యాల సన్నిహితసంబంధానికి ప్రబల నిదర్శనం!

నిజం—సత్యదూరమైన సౌందర్యం నిరర్థకం. అదేవిధంగా సౌందర్యస్వరూప సోకని సత్యం నీర సం. అందువల్లనే సత్యసౌందర్యాల సమన్వయమే ఆదర్శశిల్పానికి మొదటిసూత్రం. ఈ విషయాన్ని గురించి ఎందరో కవులూ, రచయితలూ, విమర్శకులూ చాలాచాలా రాశారు. అవి అందరికీ తెలిసినవే.

సత్యంకోసం జీవించి సత్యంకోసం మరణించిన బాపూజీ సౌందర్యాన్ని గురించి, జీవితం లోనూ, కళలలోనూ సత్యసౌందర్యాల సంబంధాన్ని గురించి వివిధంగా తలపోశాకో తెలుసు కోవటం చాలా ముఖ్యం. ఎందుకంటే బాపూజీ కొవ్వొత్తి సృష్టించకపోయినా ఆయన ఉత్తమ కవి. ఆయన జీవితమే దివ్యమైన కావ్యం. మహా కవుల ప్రశ్నోకలక్షణమైన సానుభూతి, చిత్త శుద్ధి, హృదయవైశాల్యమూ బాపూజీజీవితం లోని ప్రతిఘట్టంలో దేదీప్యమానంగా గోచ రిస్తాయి. బాపూజీ సత్యాన్ని, సౌందర్యాన్ని ఈ విధంగా వివరిస్తున్నారు

ప్రతి వస్తువుకీ రెండు స్వరూపాలున్నాయి. ఒకటి బైటికి కనిపించేది. రెండవది లోపల

దాగినది. వస్తువుల బాహ్యస్వరూపం సౌందర్యం. వాటి ఆంతర్యం సత్యం. సౌందర్యం సత్యానికి సహకారి. మరగనపడిన మానవాత్మకు ప్రకటిం చటమే కళలన్నిటికీ ఆదర్శం. దాగిన ఆంతరంగిక సత్యాన్ని వెలువరించటమే సౌందర్యానికి విధి. ఈ విధమైన ఆత్మప్రకాశానికి సాయపడగలిగి నంతవరకే కళల విలువా, ఉపయోగమూ.

కాని, ఈ రోజుల్లో కళారాధకుల మని చెప్పుకునేవాళ్లు చాలామంది వున్నారు. వారి రచనల్లో ఉన్న తిశోసం పరితపించే ఆత్మ లేదు. ఆధ్యాత్మిక-చింతకాని, ఆశాంతికాని వాళ్ళ రచనల్లో కనబడవు.

ఆత్మయొక్క నిజస్వరూపాన్ని కనుగొన టానికి తోడ్పడటమే కళలపరమావధి. నేను బాహ్యసాధనాల సాయంతోకూడానే ఆత్మసాక్షా త్కారాన్ని పొందగలను. కనకనే నా జీవితంలో నిజమైన శిల్పం వుందని చెప్పుకోగలను. నాగడి గోడలకి బొమ్మలు లేవు. నాగడికి ప్రకృష్టమైనా అవసరంలేదు. కప్పు లేకపోతే మోయి గా ఆకాశంలో ప్రకాశించే లక్షల సత్కృతాలకేసి చూస్తూ వుండొచ్చు. దివ్య సౌందర్యం తో నిండిన సత్కృతాల కాంతితో ఏ మానవశిల్పం, ఏ మానవకావ్యం తులతూగగలదు? దీన్ని బట్టి నేను శిల్పానికి విలువ లేదనటంలేదు. క్రకృతిలో గోచరించే సౌందర్య మూర్తుల తో పోలిస్తే కృషితో కూడిన మానవశిల్పాలన్నీ అసమగ్ర మైనవేనని నా అభిప్రాయం. మానవాత్మ తనని తాను తెలుసుకోటానికి వేసే ముందడుగు లో తోడ్పడటమే ఈ శిల్పాలన్నిటికీ ఆదర్శం.

నాకు సత్యంలోనే సౌందర్యం గోచరిస్తుంది. నేను సత్యం ద్వారా సౌందర్యాన్ని కనుగొం టాను. సాధారణంగా అందరికీ సత్యం లో సౌందర్యం గోచరించదు. సత్యాన్ని చూసి చాలమంది బెదిరిపోతారు. కాని సత్యం లో సౌందర్యాన్ని సందర్శించగలిగినప్పుడే నిజ మైన శిల్పం అవతరిస్తుంది.

నిజమైన కళారాధకుడి దృష్టికి ఒక సత్యాన్ని ప్రతిబింబించే అందం లేని ముఖంకూడా సుంద రంగానే కనిపిస్తుంది. సత్యదూరమైన సౌందర్యం నిరర్థకం.

ఒకొక్కప్పుడు బైటికి అందంగా కనిపించని స్వరూపాలద్వారా సత్యం ప్రకాశిస్తూవుంటుంది. సోక్రటీసు తన దేహానికి వన్నె తెచ్చిన సత్య సాధకుడు. కాని అతనికింటే అందవికారి గ్రీసు దేశంలో మరొకడు లేడు. ఆయినప్పటికీ నా దృష్టికి సోక్రటీసు సుందరంగా కనిపిస్తాడు. జీవిత మంతా ఎంతెక్కు సత్యాశ్వాసకు నివేదించిన సోక్రటీసు బాహ్యస్వరూపం అందవికారమైన పుటికీ అతని నిజస్వరూపం సౌందర్యోభిత మని నా అభిప్రాయం.

సత్యాన్ని ఆసత్యమూ, మంచిని చెడు వాడూ అంటి పెట్టుకునే వుంటుంది. కళారాధకు డిది మనస్సులో కూడా నిజమైన దృష్టితోపాటు వక్రదృష్టికూడా వుంటుంది. కళారాధకుడు సత్యమైన దృష్టిని ప్రపరించగలిగినప్పుడే నిజంగా సుందరమైన శిల్పాన్ని సృష్టించగలుగు తాడు. ఇటువంటిదృష్టి జీవితంలో అరుదు. ఇటువంటి సృష్టి శిల్పంలో అరుదు.

ఒక సూర్యాస్తమయంలోని శోభా, సత్కృతాలమధ్య వెనగొండే నెలవంక అందమూ, వాటివెనక దాగిన సృష్టికర్తని గురుకు లేవాలి. అల్లాగుర్తుచేయగలగటమే వాటి సౌందర్యంలోని సత్యం. సృష్టికేంద్రంలో దాగిన సత్యాన్ని చాటించకపోతే ఈ సూర్యాస్తమయ సౌంద ర్యంలోవున్న గొప్పతన మేమిటి? నెలవంక అందాన్ని చీకటిదీపే చూసే సమయంలో ఈ సౌందర్యానికి కారకుడైన సృష్టికర్త శిల్ప విన్యాసాన్ని ధ్యానించటంలో నా ఆత్మ నిమగ్నమవుతుంది. సృష్టికర్తనీ, ఆయన కారు ణ్యాన్ని ఈ సృష్టి అంతటిలోనూ సందర్శించ టమే నేను కోరేది. సృష్టికర్తని స్మరింపజేయని సౌందర్యాన్ని నేను ఆవరోధంగా భావిస్తాను. ఆత్మని ముందుకు నాగనివ్వకుండా అడ్డు తగిలే సౌందర్యం కేవలం భ్రాంతి.

ముందు సత్యాన్ని సాధించు. సౌందర్యమూ, సౌజన్యమూ తరవాత వాటంతట అవే సిద్ధిస్తాయి. ఇదే జీససు సందేశం (Sermon on the Mount). నా దృష్టిలో జీసస్ ఉత్తమశిల్పి. సత్యాన్ని సందర్శించి ప్రబోధించాడు. మహా మదీకూడా గొప్ప కళారాధకుడే. ఆరేవియూ

సాహిత్యాని కంటటికి అలంకారప్రాయ మైనది కొరాక—(ఇది చాలామంది పండితుల అభి ప్రాయం) ఎందుకల్లనంటే, ఇద్దరూ గొప్ప సత్య సాధకులు కావటంవల్ల చక్కటి తెలివారికి సహజంగానే సిద్ధించింది. ఇదే నేను కోశ సత్యం. ఇదే నేను కోరే సౌందర్యం. వీటి కోసమే నేను జీవిస్తాను. వీటికోసమే ప్రాణ సమర్పణ చేస్తాను.

ఈ విషయంలో కూడా సామాన్యప్రజలని మరచిపోకూడదు. అందరికీ సౌందర్యం లో సత్యాన్ని కనుగొనే దృష్టి అలవరచటం కష్టం. వారి కళ్ళముందు సత్యాన్ని సాక్షాత్కరింప జేయటమే మన కర్తవ్యం. ఆకలికి అల్లాడే ప్రజ లకి ఏదీ ప్రయోజనకారిగా వుంటుందో అదే నా దృష్టికి అందంగా కనబడుతుంది. మనం ఈనాడు ప్రజానీకానికి జీవితావసరాలని అంద జేయగలిగితే అందచందాలు, రూపవిన్యాసాలూ తరవాత సాధించవచ్చును.

సంగీతమన్నా, ఇతరకళలన్నా నాకు ప్రేమ. కాని సాధారణంగా అందరూ వాటి పట్ల చూపేటంత శ్రద్ధ నాకు లేదు. వీటిని అర్థం చేసుకోటానికి ప్రత్యేకమైన శిక్షణ కావాలి. ఇటువంటి శిక్షణని కోరే కళల విలువను నేను గుర్తించలేను.

జీవితమే అన్ని కళలనీ మించిన శిల్పం. ఏమనిషి జీవితం సత్యసాధనలో పరిపక్వమై ఆదర్శానికి చేరువగా వుంటుందో అతనే నా దృష్టిలో ఉత్తమశిల్పి. ఉత్తమశిల్పినికి సాధు జీవనమే ప్రాతిపదిక.

సామాన్య ప్రజానీకానికి అందుబాటులో వుండే సాహిత్యాన్నే శిల్పమే నేను కోరేది.

కన్నీరు కుడిచి ఓదార్చగలిగినదే నిజజ్ఞాన శిల్పం. పరిశుద్ధమైన హృదయమే నిజమైన సౌందర్యానికి నిలయం.

వెనుగొండ రేకుపనివారల సహకార సంఘం

శ్రీ తంగిరాల కృష్ణానందతిలక్

ప్రజ్ఞిమ గోదావరి జిల్లాలో నర్సాపురం నిడద వోలు రోడ్డున వెనుగొండ అనే పట్టణం గలదు. యిది వైశ్యులకులే దేవత ఆయన కన్య కాపరమేశ్వరి ఆలయం. యీ పట్టణంలో ముఖ్యమైన వృత్తులలో, యినపకసతోగృహా పకరణము, గృహాలంకారములకు వుపకరించే వస్తువులు చేసే పరిశ్రమలగొప్పది. యింకా అనేకం ధాన్యంమిలులు, గొప్పవ్యాసార్థ గలదు గాని కొన్ని జిల్లాలకు కేంద్రగా యీ యినప కేకు వస్తువుల పరిశ్రమే గొప్పది. యీ పరిశ్రమ అన్ని వర్ణములవారికీ తరతరాలు పడి వస్తూ న్నందున వీరు చేసే వస్తువులు సీమవస్తువులను మించివుండును.

యక్కడ తయారు అయే గృహాపకరణములు బొంబాయిలు, లాంతర్లు, బెడ్రూము లెట్టె, బక్కులు, ముగ్గుగొట్టములు—ఒక టేమిటి ప్రతీ వస్తువు యినమతో చేయబడినవన్నీన్నీ గృహాలంకారములు పనికి వచ్చేవి నూటుకేసులు, బ్రంకుపెట్టులు, క్యాఫుపెట్టులు మొదిలుగాగలవి. యీ పరిశ్రమ ఏ యింటి కా యింటినద్ద

స్త్రీ పురుషులు పిల్లలకలసి చేసుకొనుటకు వీలయినది. పెద్దవాడు ముడిరేకు కత్తిరిస్తే భార్య అతుకుతుంది. పిల్లలు దానికి వలయు చిల్లరపని చేస్తారు.

ఇంకొక పద్ధతి ఏమంటే కొందరు పావు కార్లు కార్కానాలు ఏర్పరిచి ప్రేక్షికేటరుగా గవర్నమెంటులో రిజిస్టరయి కార్మికులను నెలజీతాలపై పెట్టుకొని వ్యాపారం సాగించే పద్ధతి గలదు. యినమకు యుద్ధంవచ్చినాక కంట్రోలు, కోటాలు ఏర్పరుచుటచే ఏ కుటుంబమున కా కుటుంబం స్వతంత్రంగా చేసుకొనుటకు ముడి సరుకు సంపాదించ లేక కార్కానాలలో పనివారుగా కూడా చేరవలసి వచ్చినది. యీ పారిశ్రామికులకు మరొక వృత్తి తెలియక పోవుటచే ఏదో కాడికి యజమాని వద్ద కార్కానాలో పని చేయకపోతే కుటుంబపాపణ జరిగే విధానం లేకపోయింది.

వైని చెప్పిన గృహాపకరణ, గృహాలంకార ములే కాదు వ్యవసాయపనిముట్లు—పొరలు,

గొడ్డళ్లు, తోలికలు, కత్తులు యావత్తున్నూ తయారుచేస్తారు. బండులు, గొలుసులు, ప్రతీది, వాసంమేకులు దగ్గరనుంచి చేస్తారు. యంత్ర సామగ్రివుంటే తీగమేకులుకూడా చేస్తారు యుద్ధం రావడం, యినమకు కంట్రోలు. కోటా ఏర్పాటు కావడం ప్రజలకు కావలసిన వస్తువులు మార్కెట్టులో లభించకపోవడం, కార్మికులకు రెండో వృత్తి తెలియక పోవుటచే తప్పనిసరిగా యెదోకాడికి యజమాని వద్ద కార్కానాలో స్త్రీ పురుషులు పని చేయడం తలపించి ప్రేక్షికేటరుగా కూడా కార్కానా యజమానియే రిజిస్టరు కావ తోయి కెట్టుబడిదారితో యంత్రంమంచి అవకాశం ఏమి కావాలి? క్రభుత్వం నుండి కంట్రోలు లేటుకు ముడి సరుకు తీసుకు రావటం, గతిలేక వచ్చిన పని వార్ల చేత రోజుకు గం రిలు. తక్కువ, జీతాలు మజూ రీలు, చిల్లరచిల్లరగా వుప్పుక్రింద, పప్పుక్రింద సరిగచ్చటం ఆ సరుకు ప్రజలకు కంట్రోలు లేటుపై 10 రెట్లు బ్లాకుకు అమ్మడంమూలాన కార్కానాయజమానులు, వ్యాపారులు, మేడ మీద మేడ చేయడం కార్మికులు పెంకుట్టి యిప్పియటాకుయిట్లు—అదియిప్పి గ్రామాంతరం పిమ్మట పాటిమన్నుకూడా అమ్ముకొని గోతులు పూడ్చుకోలేక గోతులలోనికి వస్తూవున్న కార్మికు గుడిసెలు నేటికీ వెనుగొండలో చూసవచ్చును.

ప్రజల కా వస్తువులు సకమంగా దొరకుటలేదు. కార్మికునిస్థితి ఈ ఆఫోగతి అయినది. అప్పుడు కార్మికులంతా యినపవస్తువులవృత్తిచేసే సహ కారసంఘంగా ఏర్పడిరి. దీనిలో మొం బర్లు అంతా కార్మికులు సుమారు 1000 మందివరకు యీ కార్మికు యాని యకాలో వున్నారు. సంఘంగా రిజిస్టరు అయినది. 1947 లో. ఏమి లాభం? కోటా లేదు. ఏదో బ్రహ్మాండమీద అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటువారు 58 గురు పని వాండ్రుకు సరిపడ్డ (15 రోజులకు) కోటా వ్యవసాయ పనిముట్లు చేసేందుకు యిచ్చిరి. సంఘమువారు యిప్పటికి రెండునెలలు సుంచి యిచ్చిన కోటా పనిముట్లు చేసి అక్కడవుంచిరి. వీరికి అమ్ముటకు హక్కులేదు. డిపార్టుమెంటు వారు వీరికి మజూరీలు యిచ్చి సరుకు తీసుకు వెళ్ళక 2000 పా రలు వగైరాలు నిల్వవుంకి పోయింది. 3 వ నెల కోటాకు సోల్సురకం తిరుటలేదు.

గ్రామాలవెంబడి తిర్తి పాతడబ్బాలు కొని జల్లేడలు, కిర్రనాయిలుబుడ్లుచేస్తున్నారు. యీ సంఘమునకు ప్రభుత్వం దోహదంచేసే దళారీ వాడిని తొలగించి కొనుగోలుదారనకు వృత్తి దారనకు సరమైన న్యాయమైనధరలు కిట్టును. యీ సొసైటీ పేరు ధనం యిప్పుడు5000. యీ రెండుమాసాలలో కార్మికులు 600 రూ.లు లాభం సంపాదించి 8000 వేల రూపాయలు విజవగల్గిన పనిచేసిరి.

ఆర్థిక పారిశ్రామిక వ్యాపార విషయాలు

మద్రాసు పారిశ్రామికాభివృద్ధి సంఘ సూచనలు

మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఏ ఏ క్రాంతి పరిశ్రమలను స్థాపించవలెనో ఆలోచించి సూచనలు చేయుటకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఒక సంవత్సరము క్రిత నొక సంఘమును నియమించెను. ఆ సంఘ సూచన లిప్పుడు క్లుప్తముగ ప్రకటింపబడినవి. ఆ సంఘమునకు శ్రీ యస్. పార్థసారథిగారు అధ్యక్షులు. శ్రీ యతులు కుమారస్వామిరాజు, ఆర్. సూర్యనారాయణరావు, పశ్చింరాజు, మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్, డా. నారాయణ స్వామి నాయుడు, బి. సందీపరెడ్డి, సామ్యూల్ ఆరల్ గారలు ఇతర సభ్యులు.

రాష్ట్రపారిశ్రామికాభివృద్ధికి ఈ సంఘము స్పష్టమగు పథకమును తయారుచేయలేదు. మన రాష్ట్రములో స్థాపించుటకు వీలగు, స్థాపించ నవుపరమగు పరిశ్రమల నన్నిటినిమాత్రము ఏకరువుపెట్టినది. ఈ వివరములు మన ప్రభుత్వ మునకే గాక, పారిశ్రామిక వేత్తలకు, ఇతరులకు ఎంతకాలమునుండియో తెలిసినవే. మన రాష్ట్ర ములో ముఖ్యమగు పరిశ్రమ లన్నియు స్థాపించ వలెనని ప్రతి పాక్షకు కొరచుచే యున్నాడు. ఆ విషయములనే పునరుద్ఘాటించుటకు ఒక సంఘము సవత్సరకాలము తీసి కొన నవుపరములేదు. ఫలాన ప్రాంతములో, ఫలానపరిశ్రమను ఈ గడువులోపల స్థాపించ వలెనని, ఆ పరిశ్రమకు అవుపరమగు యంత్ర సానుగ్రీ, నిపుణులు ఎక్కడ, ఎట్లు లభింతురో, ఆ పరిశ్రమ ఉత్పత్తికి ఎంత వుండవలెనో, దానికి ప్రభుత్వ మెట్టి సహాయము చేయవలెనో మొదలగు ముఖ్యవిషయములను గురించి ఈ సంఘము క్రత వహించియుంకినచో బాగుండే దిది ఈ సంఘ మి విషయమును పరిశీలించి నట్లే లేదు.

మన రాష్ట్రాభివృద్ధిసంపదనుగురించి సంపూర్ణ పరిశోధన ఇంతవరకు జరుగలేదు భూగర్భ కాస్త్రుకాఖనము, ఈ విషయమున క్రత గైకొనుట లేదని, ప్రభుత్వముకూడ ఉదాసీనత వహించుచున్నదని ఇదివర కెన్నేనిసార్లు ఫిర్యాదు చేయ బడినది. ఈ సంఘముకూడ దానినే పునరుద్ఘాటించినది. అది ఏ విధముగా, ఏ ఏ ప్రాంతము లలో ముందుగా, ఎంత త్వరగా జరుగవలెనో ఈ సంఘము సూచించలేదు. బహుశః ఈ పథక నిర్ణయము ప్రభుత్వమే చేయవలెనని వీరు భావించి యుండవచ్చును. అయినచో ఈ సంఘము చేసిన కృషి యేమో, ఇదివరకు లాభ రింగి న విషయములను కేవలము పుణరుద్ఘాటించుట తప్ప, తెలియదు. ఈ సంఘసూచనలు క్లుప్తముగా ప్రకటింపబడి యుండుటచే, వీరు సూచించినవివరములన్నియు మనకు తెలిసియుండకపోవచ్చును.

ఫలానప్రాంతములో ఫలాన పరిశ్రమను స్థాపించవలెనని ఈ సంఘము కొన్ని సూచనలు చేసినది. ఏయే సందర్భములను పరిశీలించునట్టి లోనుంచుమని ఆ సూచనలు చేయబడినవో కాని అవి మాత్రము అసంతృప్తికరముగానే యున్నవి. ప్రతి క్రాంతిపరిశ్రమను మద్రాసుపట్టణములోనే స్థాపించవలెనని ఈ సంఘ అభిప్రాయ మైనట్లున్నది. రాష్ట్రములలోను, దేశములలోను అన్ని ప్రాంతములందును పరిశ్రమలు సమముగా స్థాపించబడినచో, అన్ని ప్రాంతములు అభివృద్ధి చెందుటకు వీలుండును. పరిశ్రమలన్నిటిని ఒకే పట్టణమున కేంద్రీకరించుకొనువిధానము లాభ దాయకము కాదని పారిశ్రామికవేత్త తేనాడో గుర్తించిరి. కాని ఈ ప్రాథమిక సూత్రమునే ఈ సంఘము నిర్మించినది. ఇప్పటికే ఫ్యాక్టరీలతో నిండి వున్న మద్రాసుపట్టణములోగాని, కొయ్యలూరులోగాని మోటారుఫ్యాక్టరీని స్థాపించవలెననుట ఏమి సమంజసము? ఈ పట్టణములలో ఆపరిశ్రమకు వలయు ముడిపదార్థములు, నిపుణులగు కార్మికులు నులభముగ దొరకు ననియో?

పారిశ్రామికాభివృద్ధికి మన రాష్ట్రములోగల

కార్మికుల పనులలో పండిట్ నెహ్రూ, మాలా నా ఆజాద్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగులను ఉత్సవం

అవకాశములను ఈ సంఘము మరొకమారు జైల్లోకి తెచ్చినది. ఇకముందె నను అక్షేపకహింసక తగు పథకములను వెంటనే ఏర్పాటుచేసుకుని, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము పారిశ్రామికాభివృద్ధికి పూనుకొనుట అవుపరము.

పారిశ్రామికముగను, వ్యావసాయకముగను వెనుకబడియున్న ప్రాంతమును రాయలసీమ అభివృద్ధిగురించి ఈ సంఘము ఆలోచించినట్లు లేదు. ఈ సంఘములోని రాయలసీమ సభ్యులు, ఇతర సమయములందు తమ ప్రాంతముపై జాతు ప్రత్యేకాభిమానమును ఈ సంఘనివేదికలో చూపకుండుట శోచనీయము.

నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్

ఇండియన్ నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ ప్రథమవార్షిక సమావేశం గతవారం బొంబాయిలో జరిగింది. ఈ సంఘము గత సంవత్సరమే సర్వార్ వల్లభాయ్ పటేల్ అధ్యక్ష మున, కాంగ్రెస్ లోని కార్మికనాయకులచే స్థాపింపబడినది. ఇంతవరకు భారత కార్మికుల జాతీయ సంస్థగా వున్న ఇండియన్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ యధికాలములో కమ్యూనిస్టుల, వారి పక్షపాతుల వశమైపోయినది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వములు అధికారములోనికి వచ్చినప్పటి నుండియు కమ్యూనిస్టులు ఆ ప్రభుత్వములకు ఇబ్బందులు కలిగించవలెనని ఆలోచించుచుండిరి. కమ్యూనిస్టులు తమ నాయకత్వమున నున్న కార్మికులను రెచ్చగొట్టి, లేనిపోని కోర్కెలను కోరచూ, సమ్మెలను చేయించుచు, ప్రభుత్వమును ఇబ్బందిపెట్టుటకు పూనుకొనిరి. కమ్యూనిస్టు కాగిలినండి కార్మికులను తప్పించక పోయినచో, పారిశ్రామిక అశాంతి ప్రబలిపోవునట్లుండెను. అందువలన కాంగ్రెస్ లోని కార్మిక నాయకులందరు పూనుకుని ఇండియన్ నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ ను ఏర్పాటు చేసిరి. కార్మికులు కమ్యూనిస్టుల విధ్వంసాత్మక ప్రచారమునకు బలికాకుండకాపాడి, పారిశ్రామికాభివృద్ధిలోపాటు కార్మికాభ్యున్నతికి కూడ కృషి చేయుటయే ఈ సంఘ ఉద్దేశ్యము. ఈ సంఘము ప్రారంభించబడి ఇప్పటి కొక సంవత్సరమేనైనను, దేశమంతటా దాదాపు తొమ్మిది లక్షలమంది కార్మికులు ఈ సంఘము అనుబంధ సంఘములలో చేరిరి. ఈ నాడు భారతదేశమున నున్న కార్మిక సంఘాలన్నిటిలోను ఇది పెద్దసంస్థ. అస్సాం తోటలలోని కూలీలకు, బొంబాయి రాష్ట్రములోని వస్త్ర కార్మికులకు ఈ సంఘము మంచి సేవ చేసినది. దేశమంతటా ఈ సంఘ కాఖలు, అనుబంధ సంఘములు ఏర్పడుచున్నవి. బొంబాయిలో జరిగిన వార్షికసమావేశమునకు పండిట్ హరిహరనాథకాస్త్రి అధ్యక్షతవహించి నాడు. కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు డా. రాజేంద్ర

బడిదారులకు పంచిపెట్టవలెనని ఈ సంఘము అభిప్రాయపడుచున్నది. ఈ సూచననే గనుక భారత ప్రభుత్వము, పారిశ్రామికవేత్తలు అంగీకరించినచో మనదేశములో పారిశ్రామిక అశాంతి యనునది రేకెత్తుటకు అవకాశమేవుండదు. కార్మికుల జీవితభీమును గురించి, వారి జీతములలో కొంతభాగమును విధిగా కూడాపెట్టించుటను గూర్చి, వారికి గృహ సౌకర్యములు, ఫ్యాక్టరీలో అన్ని వసతులు కలిగించుటనుగూర్చి ఈ సంఘము క్రతవహించును. ఈ సంఘమునకు కాంగ్రెస్ నాయకులతోను, ప్రభుత్వములతోను ఎక్కువ సంబంధమున్నది కాబట్టి కార్మికుల సౌకర్యములకు అవుపరమగు కాపనములు త్వరలో చేయించుటకు ఈ సంఘము పూనుకొనవలెను.

భారతదేశములో ఇప్పటికే మూడు రకముల ట్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమము లున్నవి.

ఇవి ఒకటి కమ్యూనిస్టుల అధ్యక్షమునను, ఒకటి కాంగ్రెసు అధ్యక్షమునను, మరొకటి రాయస్టుల అధ్యక్షమునను కలిగివున్నవి. రాయస్టు అధ్యక్షమునకన్న ఇండియన్ లేబర్ ఫెడరేషన్ ఇప్పుడు నామమాత్రముగ యున్నది. కమ్యూనిస్టుల అధ్యక్షముననున్న ఇండియన్ ట్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమము లున్నవి. పలుకుబడి త్వరత్వరగా నశించుపోవుచున్నది. వీని రెండిటి స్థానమును ఆక్రమించుకొనుటకు నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ సర్వవిధముల ప్రయత్నించుచున్నది. ఈ ప్రయత్నములు చాలవరకు జయప్రదము కావచ్చును. కాని, సోషలిస్టులు వేరొక ట్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమమును ప్రారంభించి నేషనల్ ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ కు బలము చిక్కకుండ జేయవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు. సోషలిస్టుల ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ ఇంతవరకు స్థాపించబడకపోయినను త్వరలో స్థాపించబడు సూచనలు లేకపోలేదు. సోషలిస్టు సంఘములు, కాంగ్రెస్ సంఘములు దాదాపు ఒకేరకపు ఆశయములతో పనిచేయును. కాని సోషలిస్టులు ప్రతికూల పక్షములో నుండుటచే ప్రభుత్వచర్యలను విమర్శించి, కార్మికులను తమవైపుకు త్రవ్వకొనుటకు వీలుండును.

వజిల్, గెలుపు నులభము

ప్రస్తుతపు పోటీ

N 66

రు. 5,000

లోగడ పోటీ

9 మొదలు 24 వరకుగల అంకెలను ఈ ఫలితములు L 58

గల్గిలో నుంచుడు. వాడిన అంకె తిరిగి వాడ గూడదు. అడ్డంగాను నిలుపుగాను హరిజం టల్ గాను, ఎటుకూడినా మొత్తం 66 సంఖ్య రావలెను.

ఎంట్రిలు పోస్టు చేయవలసిన ఆఖరు తేది 5-6-48

9 22 16 11
19 8 14 17
12 15 21 10
18 13 7 20

ఫలితములు 15-6-48 బహుమతుల జాబితా పోటీదారులందరికి పోస్టులో పంపబడును.

1, 2 బహుమతులు గెలిచినవారికి తెలిగ్రాండ్వారా తెలియచేయబడును. అయిదు బహుమతులు రు. 2,000; 1,000; 800; 650; 550

1-వ బహుమతి మద్రాసు, రిలయన్స్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాలో సీలుచేసి డిపాజిటుచేసిన "ఆల్ కరెన్సీ" సొల్యూషన్ తో అన్నివిధాల సమానంగా వుండే సొల్యూషనుకు యివ్వబడును. 2-వ బహుమతి, సగము సరియైన జవాబులకు అనగా, మొదటి రెండువరుసలు నిలుపుగాగాని అడ్డంగాగాని సరిపోయినచో, యివ్వబడును. 3-వ బహుమతి, నాలుగోవంతు సరియైన జవాబుకు అనగా మొదటి వరుస సరిపోయినచో, యివ్వబడును. 4-వ బహుమతి, మొదటి రెండు నెంబరు సరిపోయినచో యివ్వబడును. 5-వ బహుమతి, మొదటి నెంబరు సరిపోయినచో యివ్వబడును.

★ మాకు చేరిన సొమ్ము నికరము రు. 5,000 లకు తక్కువగావుంటే బహుమతుల విలువలు తదనుగుణముగా తగ్గించబడును.

ప్రతి 15 రోజులకు పోటీలు జరుపబడును. వివరములు ఉచితంగ తెలుపబడును.

ప్రవేశ రుసుముతో సాదా కాగితమీద ఎన్ని జవాబులైన పంపవచ్చును. ప్రవేశ రుసుము 1 జవాబుకు రు. 1/- 6 జవాబులకు రు. 5/- మాత్రమే మీ అడ్డను, సొల్యూషనుల సంఖ్య. కవరుమీద మణియార్డరుకూపనుమీద ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి బహుమతుల జాబితాకు మీ అడ్డను కవరుగూడ పంపండి. అన్ని విషయములలో మా తీర్పు భాయము. ఇతర రూల్సు మామూలు.

లక్ ఆండ్ కో, పతం 1564 గవర్న మెంటు రిజిస్టర్డ్. మద్రాసు 17.

48/27 ఈశ్వరం వీధి.

ప్రజా ప్రభుత్వ పు బాధ్యతలు, మంత్రుల కర్తవ్యములు

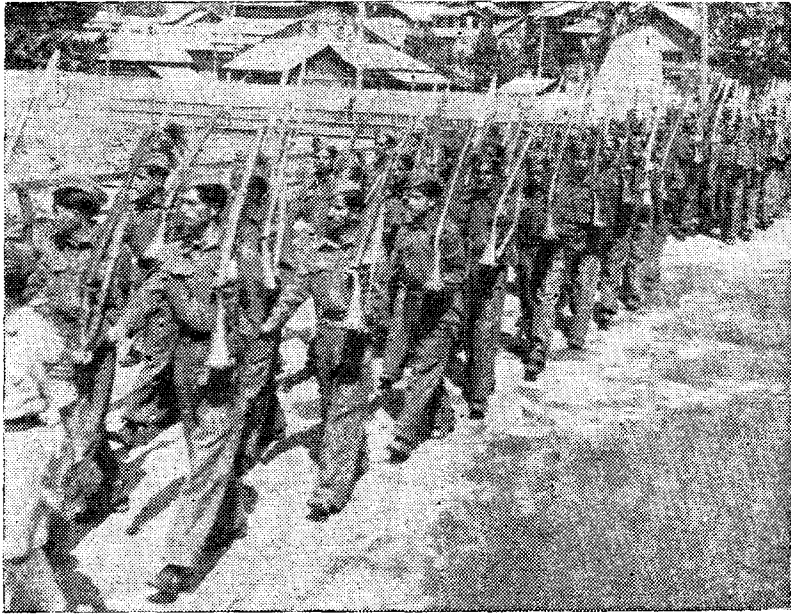
శ్రీ దిగవల్లి వేంకటశివరావు

ప్రజా ప్రభుత్వ మనగా ప్రజలందరికిని బాధ్యత గల ప్రభుత్వమనియు, కేవలము ధనవంతులకే గాక, దరిద్రులకు, రైతులకు, కూలివారికి గూడ వోటు హక్కు కలుగుట, అనగా తమ యభిప్రాయానుసారముగా ప్రవర్తించి తమ తేమలాభములకారకు ప్రభుత్వము నడుపగల ప్రతినిధుల సెన్సుగాని వారి చేపరి పాలన చేయుచుంటున్న యనియు ప్రజలెల్లరు గ్రహించు నట్లు చేయవలెను.

ఈ ప్రభుత్వము తమదే యనియు పూర్వము తమపై స్వార్థిచేయుచుండిన నిరంకుశాధికారములు — కర్తవ్యముల తప్పించుకొని, మేజిస్ట్రేటులు, పోలీసువారు, ఇన్స్పెక్టరులకు తమకు సేవకులై మెలగవలసియున్నదనియు ఇందుకు వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించినచో వారిని తాము దండింప వచ్చుననియు ప్రజలు తెలుసుకొననట్లు చేయవలెను. దేశముయొక్క భౌగోళిక స్థానము, జనసామాన్యము అనుభవించుటకు హక్కు కలదనియు విద్యావైద్యసహాయములు చేయుటగాని, అజ్ఞానము బాపుటగాని, దారిద్ర్యము మాన్పటని ప్రభుత్వవర్గమును కోరుటకు తమ కధికారము కలదను సంగతి నీ ప్రభుత్వమంతయు ప్రజలకు స్పష్టముగా చెప్పవలెను. దేశము నావరించి యున్న ఈ గాఢమైన అవిద్యాంధకారము, ప్రజల నావరించి యున్న ఆధికారులను జూచిన భయము పోయిన గాని, ప్రజలకు కలిగిన స్వల్ప ఆధికారములు, ఈ వోటుహక్కులు, వారు తమ లాభములు కొరకు వినియోగించుకొని బాగుపడ జాలరు. అవి యన్నియు ధనికులకే లాభము కలిగించును గాని బీదలకు లాభింపవు. కూలివాడు ఎప్పటికిని కూలివాడుగానే యుండునుగాని ప్రభుత్వమును నడుపగల రాజకీయహక్కుల పొందుగా ఆభివృద్ధి గాంచజాలదు. అందువలన నేటి మంత్రుల పుట్టితై నను తమ ధర్మమును గురై రిగి చేక సమస్యలెల్ల పరిశీలించి ప్రజల తేమలాభములకు వలసిన సంస్కరణలెల్ల చేయుటయేగాక అవి అమలు జరుగుచున్నదీ లేనదీ కనిపెట్టి చూడవలెను. ఇట్లు తల్లి శిశువును సంరక్షించునట్లు మంత్రులు ప్రజలను కాపాడి పరిశీలించవలెను. లేచో నీ నోరులేని ప్రజలు మఱి అజ్ఞానమున, భయమున మునిగి కైకరాతేక అగాధములో పడిపోవుదురు.

కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము చేయవలసిన మొదటి పని యీ ప్రజల అవిద్యాంధకారమును తొలగించుటకు తన సర్వశక్తుల నుపయోగించుట. తమకు కొన్ని హక్కులు కలవను జ్ఞానము ప్రజలకు కలిగింపవలెను. ఇది చేయనిచో నీ ప్రభుత్వము వలసి లాభము ప్రజలు పూరిగా పొందజాలరు. జిల్లాలోని వివిధకాఖల అధికారులెల్లరు వేలకు వేల రూపాయలు జీత బత్తెములుగా పుచ్చుకొని ప్రజలపై నిరంకుశాధికారము చలాయించుచు, దర్బారులలోని నవాబులవలె ప్రవర్తించుచున్నారు. ఉద్యోగహోదాల ప్రవర్తించుచున్నారు. భారతీయులుగూడా 'దొర' గారని పిలిపించుకొనుచు, పాటకపు జనముయొక్క కష్టములు తెలిసికొని వారి బాధలు నివారణ చేయకపోవుట యట్లుండ వారితో మాటలాడక వారిని తమ బంగళాదగ్గరకుగూడ రానియ్యక, వారి బిళ్ళెబంట్రోతులను కాపలాయించి, మానవ్రతులై అధికార రోగిపీడిత బధిరాంధక శిశువులవలె నుండు పద్ధతి యింకను జరగుచున్నది. వీరిని జూచి ప్రజలు భయపడుచున్న యున్నారు. ప్రజలకు తేమము కలుగవలె నన్నచో నీ దుష్టవిధానము పోవలెను. ఈ యుద్యోగులెల్లరు తమ పర్యటనములందు తమ తమ కార్యాలయములు చేయు పనియు, అందు వలన ప్రజలు పొందగలగిన సహాయమునుగూర్చి తెనుగున ప్రతి గ్రామములో కూడా ఉపన్య

సింపవలెననియు, ప్రజలకు ప్రశ్నలన్నిటికిని వీరు తెనుగున సమాధానము జెప్పవలెననియు, ఇందుకొర కొక దినచర్యపుస్తక ముంచవలె ననియు దానిని పై యధికారులు తనిఖీచేయు చుండవలెననియు, జీతవృద్ధులందు ప్రమాదము లందు నీ దినచర్య పుస్తకములను బట్టి వీరు చేసినట్లు కనబడు ప్రజాసేవయే వీరి యర్హతకు సాక్ష్యముగా గైకొనబడునట్లు ఉద్యోగనిబంధనలను మార్చవలెను. అట్లు చేసినగాని నిరంకుశ సంప్రదాయమునందు మెలగిన ఈ 'కొర' ల ప్రజలకు నిజముగా సేవజేయరు. నేటి వారిక నివేదికలవలె కేవలము బూటకపు కార్యక్రమముల వివరణ గాకుండా నిజముగా వీరు పరిగా పనిచేసి ప్రజాసేవ చేయుచున్నారో లేదో కనిపెట్టి చర్య గైకొనటకు మంత్రులు వీరిపనిని తనిఖీ చేయుటకు ప్రశ్నోక్తముగా కొందగు ద్యోగులను నియమించవలెను. అంతటితో టిప్పిజెండక శక ప్రజలయొక్క తేమలాభములకొరకు పనిచేయు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ కమిటీలకును, బాధ్యతతో వర్తించు ఇతర ప్రజాసంఘములకును గూడ ప్రభుత్వకాఖలందలి అన్ని వ్యవహారములను

కాశ్మీర్ బాటాయ మహాసభ యోధులు

తనిఖీ చేయుటకు, సంస్కరణములను గూర్చి నూచించుటకు తగు అవకాశ వివ్వవలెను. అట్లు చేయబడిన నూచనలను మన్నించి ఆ సంస్కరణములు చేయవలెను. ఇట్లు చేసినచో మంత్రులు నిర్ణయించు ప్రజాసేవ చక్కగా నెరవేరగలదు.

కాంగ్రెసు సంఘముగూడ చాలాగ్రతిగా ప్రవర్తించవలెను గాని తొందరపడరాదు. నేటి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములుగూడ సంస్కరింపబడవలెను. వీలనగా, దీనిలో స్వార్థపరులు చేరగా పార్టీలు బయలుదేరి పూర్వపు జస్టిస్ పార్టీలను తలదన్నుచున్నవి.

నేడు మన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమువారు పాచ్చుగా కాసన నిర్మాణములో నిమగ్నులై వారు. ఇది చక్కగానే యున్నది. కాని వెంటనే తీరిక చేసుకొని తక్కిన రాష్ట్రములందు వలెనే పరిపాలన కాఖలన్నియు వెంటనే సంస్కరించి పరిపాలించుట యావశ్యకము. మరియు ఇతర సంస్కరణలను గూడ తక్షణము చేయవలెను.

నేటి ప్రాథమిక పాఠశాలలందు పనిచేయు ఉపాధ్యాయులు విద్యాగంధము లేక, నీతి నియమములు లేక, వేరే మార్గమున బ్రదుకలేనిచో బడిపంతులు ఉద్యోగము చేయుటకు వచ్చి ఇన స్వేచ్ఛగల్గ పిండివంట భోజనము లిడి లంచమిచ్చి బ్రదుకువారుగా నున్నారు. చాలామంది పంతుల్యులకు వర్తకమును రాదు. ఇటీవల విద్యాధికారి 'స్టేతం' గారు ప్రకటించిన నివేదికలో

చెప్పబడిన ప్రాథమిక పాఠశాలలందలి ఘోరా న్యాయములందావంతయైన నతిశయోక్తి లేదు. ఆలోచనలవలన మన విద్యావిధానము పుచ్చిపోయి మన విద్యార్థులు పాడగుచున్నారు. దానిని వెంటనే సంస్కరించుట మన మంత్రుల కర్తవ్యము. నేటి పంతుళ్ళ యొక్కయు పంతులమ్యులయొక్కయు శక్తిసామర్థ్యములను వెంటనే పరిక్షజోపి జూచి తగని వారిని తీసివేసి మంచివారిని నియమించుట అత్యంతావశ్యకము. భారతదేశ ప్రభుత్వమును చేయవలసిన పౌరులను తయారు చేయవలసిన విద్యా విధానమును వెంటనే నిర్ణయించి అమలులో పెట్టవలయును. ఎన్ని కాసనములు చేసినను సంస్కరణములు గావించినను ఇది చేయనిదే మనము బాగుపడము.

ప్రభుత్వ వైద్యాధ్యాయములందు బీదజనులకు మందుల పేరు చెప్పి ఏదో రంగు నీళ్ళ నిచ్చి పంపుటయు, వీరి కొరకు కొన్న పాలు అధికారులు త్రాగుటయు, వీరి కేర్పడిన వైద్యసహాయము ధనికుల విడుటయు లంఘనములపద్ధతియు, వెంటనే నిర్మూలించవలెను సహకార కాఖలోను, వ్యవసాయపారిశ్రామిక కాఖలందును ప్రజాసేవ పేరున జరుపబడుచున్న కపట నాట

లలో దిగి పాడుకాకుండా మాధ్యస్థ తీరాడన పద్ధతి ప్రారంభించవలెను. సంవత్సరము పాడుగున పనిచేసి కాలమును కష్టపరచు రైతులకు, వారి కుటుంబములకు తీరిక వేళలందు పని కలిపించి వారి యాదాయమును వృద్ధిపరుపగల పాడి పంటలకు సంబంధించిన పరిశ్రమలు, అనుగత గృహపరిశ్రమలు చేతిపనలు నెలకొల్పవలెను.

దేశములోని ముడిపదార్థములను ఖనిజ జంతు వృక్షసంబంధపు టుక్కుతులను పాడిపంటలను పుట్టి నవి పుట్టినట్లు విదేశీయులకు ఎగుమతి చేసి అధికవెలలకు వానినే తయారు వస్తువులుగా దిగుమతి చేసికొను పద్ధతి మాని నిర్మాణకాలము చేతన, మానవ పరిశ్రమవలనన, యంత్రసాహాయ్యమునను సరకుల నెల్ల కొంచెముగనో గొప్ప గనో నిర్మాణస్తువులుగా మార్చి ఎగుమతిచేయుచు మనము సులభముగా చేసికొనలేని వస్తువులను మాత్రమే దిగుమతి చేయవలెను. ఇందులకు వలసిన కాగడానాలు యంత్రాలయములు స్థాపించి నడుపవలెను.

అర్థోత్పత్తి యందు వాణిజ్య వ్యవసాయ పరిశ్రమలందు సమష్టి కృషి సమష్టి ప్రయత్నము సమష్టి లాభమును గల సహకారపద్ధతులను ప్రజల యందు వ్యాపింపజేయవలయును.

దేశప్రజల జనసత్వముల నభివృద్ధి గావించి జీవనాధారసౌఖ్యమును, ఆరోగ్యము కలిగింపవలెను. ఇతర దేశములందువలెనే ఆరోగ్య సూత్రములను, రోగనివారణోపాయములను బోధింపవలెను. రోగనివారణ వైద్య సహాయము గావించవలెను. జబ్బుపడి లేచిన వారికి విశ్రాంతి గృహములను ఉచితజీవనోపాధియు కలిగింపవలెను. అనాథులకు, అశిశువులకు, వృద్ధులకు, దరిద్రులకు, బాలబాలికలకు, ప్రమాతి స్త్రీలకు, వ్యాధిగ్రస్తులకు దారిద్ర్యమున మరణింపకుండుటకు వలసిన జీవనభృతి, ఉపకార వేతనములు ఇతర సహాయమును గావించవలెను.

ఈ సంస్కరణల నెల్ల చేయుటలో మన మంత్రులు తమ క్రింది యధికారులు తాము నిర్ణయించిన విధానముల నెల్ల చక్కగా నెరవేర్చుచున్నారో లేదో అందలి లాభములు జనసామాన్యములు పొందగలుగుచున్నారో లేదో కూడా కనిపెట్టు చుంపవలెను.

భారతప్రశస్తి

శ్రీల ఆరోగ్య భాగ్యానికి లోద్రా

కేసరిగుటిరం లిమిటెడ్ మద్రాస్
బరిస్టర్, నై జామిన్ మినియస్ట్రు, ఆంధ్రప్రదేశ్
తమిళనాడులకు ఏజెంట్లు :
సీతారామ జనరల్ ట్రేడర్స్,
విరంపురం, నకింద్రాబాదు, బెజవాడ, చుమక
(Jai Hind Publicities)

యుగసంది

(6-వ పేజీ తరువాయి)

నన్నెలా మాకుందో ఆ దేశం మాదాది. ఈ దేశ ఇంటికి చేరకుంటానని మావాళ్లు అనుకుంటూ ఉంటారు. "నెల్లగా అన్నాడు నీన గొంతుకలాశి. .. "వాళ్లని అనుకుంటూనే ఉండెను. ఏం పోయింది "

16

అనా సగ్గిన్నా నీవనించే భగవం ఒక విశాల మయిన కొండమీద ఉంది. దానికి దగ్గరలోనే ఒక పర్వతం ఉంది. పసుపు పచ్చని రాతి కట్టడం ఆకుపచ్చని కప్పుతో, తెల్లని వరిండాలో న బడుతుంది ముఖద్వారం మీద ఇటాలియన్ పద్ధతిలో "క్రీస్తు పునఃజన్మనాన్ని" చిత్రించే శిల్పం ఉంది. దానికి సగ్గి ముందు ఒక గుండ్రటి పైరుకుడి విగ్రహంఉంది—శిరస్సైతంతో గుండ్రటి అవయవాలతో స్వల్పంగా కనిపిస్తూ, ఆ చిర్విచెనక రెండు వరుసలగా ఆ గ్రామం వ్యాపించింది. తాటాకు కప్పులమీద పొగగొట్టాలు అక్కడక్కడ పైకి లేచి కనపడుతుంటాయి. ఈ భగవంతుడా చర్చిలాగే, అజ్ఞానంలో పడ్డతిగా పేరుగాంచిన పద్ధతిలో కట్టబడి ఉంది. దీనికికూడా పసుపురంగు పేసి ఉంది. ఆకుపచ్చని కప్పు, తెల్లటి వరిండాలా ఉన్నాయి. ముఖద్వారానికైన త్రికోణాకారంగా ఉన్న పలకమీద ఒక దాలు కత్తి చెక్కి ఉన్నాయి చనిపోయిన ఓడికస్తోవ్ ఇష్టానుసారంగా రెండు కట్టడాలనూ ఒకే శిల్పి నిర్మించాడు. ఓడికస్తోవ్ అర్థంలేని కొత్త కొత్త నిర్మాణాలంటే అసహ్యం. పురాతన మయిన ఆ తోటలోని కెద్ద చెట్లు ఆ ఇంటికి రెండుపక్కలా కమ్మి ఉన్నాయి ఎత్తైన వైకా చెట్లవరకు మధ్యనించి ఇంటిదగ్గరకు తీసుకు పోయే దారి ఉంది.

మన స్నేహితులు లోపలికి పోయేసరికి సేవ కల దుస్తులు తొడుక్కున్న ఇద్దరు ఎదురు పడ్డారు. ఒకడు తొడిమిరగా గుమాస్తాకోసం పరుగెత్తాడు. గుమాస్తా లావుగా ఉన్నాడు. నల్లటికోటు తొడుక్కున్నాడు చటుకుని వచ్చాడు. వారిద్దరినీ తివాసీపరిచిన మేడమెట్ల మీదుగా ఒక గదిలోకి తీసుకు వెళ్ళాడు. అందులో రెండు పక్కల పేసి ఉన్నాయి. ప్రసాధనానికి అవసరమయిన వస్తువులన్నీ అమర్చి ఉన్నాయి. ఆ ఇంట్లో అన్నీ ఒక క్రమాన్ని అనుసరించి నడుస్తాయని వారికి స్పష్టమయింది. అన్నీ పరిశుద్ధింగా ఉన్నాయి. చక్కని మందమయిన గుండ్రం అంతటా వ్యాపించి ఉంది—మహామండ్రల అతిథి మంది రాల్లా ఉండేలాగ.

"అనా సగ్గిన్నా తమరిని ఒక అరగంటలో దడచేయవచ్చును," అన్నాడు గుమాస్తా, "ఈలోగ తమకు ఏమన్నా కావలెస్తే ఆజ్ఞా పించండి."

"అజ్ఞాపించరనినవి ఏమిలేవు," అన్నాడు బజరోవ్, "నాకు కొంచెం వోడ్కా మీరు క్రిమించి ఒక గ్లాసుతో తెచ్చి పెడితే."

"చిత్తం" అన్నాడు గుమాస్తా కొంచెం కల వరపడుతూ. తరవాత వెల్లిపోయాడు. వెదుకుంటే అతని జోళ్లు కిక్కిరమన్నాయి.

"ఎంత గొప్ప వంగడమోయి!" బజరోవ్ అన్నాడు. "మీ కుటుంబాల్లో అల్లాగే కాదు అంటారు? ఆమె గొప్ప మహిళాణి అంటే. అంతకంటే చెప్పు కలిసింది ఏమిలేదు "

"మంచి మహిళాణే," అక్కడి నెటకారంగా అన్నాడు, "మొదటి పరిచయంలోనే మనలోటి మరణిస్తున్న తన ఇంటికి వచ్చి ఉండ మని ఆహ్వానించింది!"

"అందులో నన్ను! అవబోయే వైద్యుడిని, సామాన్యవైద్యుడికొడుకుని, పల్లెటూరి మత ప్రవక్త మనమడిసి.. నీకు తెలుసునా? మా తాత ఒకమత ప్రవక్త, మహామహదయిన స్మెరా స్పీకలంటివాడన్నమాట," బజరోవ్ కొంత సేపు ఆగి పెదవులు ముడిచి అన్నాడు. "ఏమయినా గుళింగా బ్రత కడం అంటే ఆమెకు ఇష్టం, కాదు? మనం సాయం కాలపు దుస్తులు వేసుకోవాలేమో?"

ఊరికక్కడి ఆ భజాలు మడుమకున్నాడు.

కాని అతనకూడా ఏదో అస్థిమితిగానే ఉన్నాడు

అగంట గడిచిన తరవాత బజరోవ్, అక్కడి ఇద్దరు అధిమందిరంగాక వెళ్ళా ఆ బాగా విశాలమయిన ఎడయిన గది ఎంకో భనం వెళ్ళించి ఆంకిరించెది. అయితే ఆ అలంకారం—ఇంట్లో చక్కని అతిరచి వ్యక్త ముఖతోంది. గోడలపక్కని మడలగా బరువయిన విశా మయిన క్రస్సామాను అమర్చబడి ఉంది. ఒంగార పువ్వుల అతికన కంచుమపువ్వు రంగు కాకితం వాటిమీద అంటిం చాగు ఓడికస్తోవ్ అసామానతా మాస్కోనింగ్, తనకు స్నేహితుడు, ప్రతినిధి అయిన ఒక సారా వర్తకుని ద్వారా తెప్పించాడు ఒక గోడకు మగ్గిబాగంగా వేసి ఉన్న సోఫా కి వైన పల్లని జాట్లకల ఒక ఎగవాడి చిత్రచటం, కొంచెం రంగు తగినది వ్రేలుడు తోంది. అతిథులవేపు కొంచెం కొరకార చూస్తున్నట్ట ఉంటుంది. "అది కీ రిశేషమయిన గృహయజమాని అయింటాడు," అన్నాడు బజరోవ్ అక్కడికో మెల్లగా "మనం పారిపోతే మంచి జేమా..?" ఇతలా గృహయజమానురాలు వచ్చింది. ఒక పచ్చని ఆఫ్తరూమయిన దుస్తు వేసుకుంది నన్నుగా చెవుల వెనకకు దువ్విన జాట్లమాలాన్ని ఆమె నవనలదే స్వచ్ఛ మయిన మఖానికి బాలికారూపం వచ్చింది

"మీరు మాటప్రకారం వచ్చిరంగు భగ్య వాదాల" అంటూ ఆమె ప్రారంభించింది, "మీరు కొన్నాళ్లు మా ఇంట్లో ఉండాలి. ఇక్కడ అంత పొడుగు ఉండదు. మా చెల్లెలికి మిమ్మల్ని పరిచయం చేస్తాను. ఆమె పియానో బాగా వాయిస్తుంది. బజరోవ్ గారికి ఆ విషయ వయి అంత కుతూహలం లేదనకుంటాను కాని కిస్సోవ్ గారూ! నే ననుకోడం సంగీ తంలో మీకు మంచి అభిరుచి ఉందని మా చెల్లెలుకాక ఇంట్లో మా ముఠి పేతల్లి ఒకతై ఉంది మా ఇంటిపక్కనా రొకరు అప్పుడప్పుడు జేకాటక వస్తూంటారు. అంటే, రండి ఇంక కూర్చుందాం "

ఓడికస్తోవ్ సతి ఇదంతా కంఠస్థం చేసి నట్టుగా స్వప్నంగా ఉచ్చిస్తూ చెప్పింది తరవాత అక్కడి వేపు తిరిగింది అక్కడి తల్లిని ఆమె తల్లి ఎరగంట. నికోలై వెల్లెవిచీని ఆమె క్రేమింగ్ సరోజల్లో ఆ కథనంతనీ ఆమె తల్లితో చినువుగా చెప్పేదటకూడాను. చచ్చిపోయిన తన తల్లినిగురించి అక్కడి కొంచెం ఉత్సాహంగా చెప్పాడు. ఈలోగా బజరోవ్ బొమ్మల పుస్తకాన్ని తిరగవేస్తూ కూర్చున్నాడు "ఇంత పెండ్లదూర్తిలా అయిపోయానేమిటి!" అనుకున్నాడు తనలో.

ఒక చక్కని వేటకుక్క లోపలికి వరగెళుకుంటూ వచ్చింది దాని మెడలో నీలిరంగు పట్టి కట్టిఉంది పొదాలలో నేలను తట్ట తూచుచింది. దానివనక కెడ్డబుడివిళ్ళ పడుచు ఒక తెనచ్చింది. నల్లటిజాట్లు, చామనచాయగలది ఆమె ముఖం గుండ్రంగా ఉన్న అజ్ఞాదకరంగా ఉంది. ఆమె కళ్లు చిన్నగా నల్లగా ఉన్నాయి. ఆమె చెక్లలో ఒక పువ్వుల బుట్ట ఉంది.

"మా కాట్యా," అంది ఓడికస్తోవ్ సతి, తలతో ఆమెవేపు నూచిస్తూ. కాట్యా కొంచెం తల వంచి వారిని సంభావించింది. తన అక్క గారి పక్కని కూర్చుని పువ్వులు ఏరడం ప్రారంభించింది ఆ వేటకుక్కపేరు ఫిఫీ అది ఇద్దరు అతిథుల దగ్గరకు తోక అడిస్తూ వెళ్ళి తన చల్లని ముక్కుని వాళ్ళ చేతులకు తాకించింది.

"ఆ పువ్వులన్నీ నవ్వే కోళావా?" అంది ఓడికస్తోవ్ సతి.

"అవును" అంది కాట్యా.

"ఏన్ని టీ తాగడానికి వస్తుందా?"

"ఆ "

కాట్యా మాట్లాడేటప్పుడు మౌనంగాన్ని కరిగించే చిరనవ్వు నవ్వుతుంది, కమ్మగా నను సగ్గికో, చమత్కారంతోమందా కనురెప్పల క్రిందనించి నవ్వుపుట్టిచే తీక్షణతతో చూస్తూ. ఆమెలో ఏదీ పరిపూర్ణంగా వికసించలేక— ఆమె ముఖమీది నిగనిగ, ఆమె లేతగులాబీ రంగుచేతుల, తెల్లని అరచేతులు, మడుమ కన్న భుజాలు—ఏదీకూడా.... ఆమెకు అస్త

మానూ చెక్కులు ఎర్రబడుతుంటాయి, ఊపిరి స్థింగా అడగు ఓడికస్తోవ్ సతి బజరోవ్ వేపు తిరిగింది. "యూగ్లో-ఎం మీరు బొమ్మల పుస్తకాలు తీగవేస్తున్నాను కాదు యానీగీ వాసిల్వ్! మీ కష్టం వాటిమీద దృష్టి లేదు మీగకూడా ఇలా మా దగ్గరగా రండి, ఏదో ఒక విషయాన్ని గుంచి తగ్గదాం "

బజరోవ్ దగ్గరగా వెళ్ళాడు. "తగ్గించడానికి వేమచూస్తే దెన్ని సర్దుయిందా?" అన్నాడు

"మీ ఇష్టంవచ్చిన విషయం నేనమాత్ర తగ్గించాకే దిగితే చాలా గట్టిగా వాదిస్తాను గుమండి "

"మీరా!"

"-వుగ మీకు వింతగా కనిపిస్తున్నట్టుండే. ఏం?"

"ఎంతతరంజే నేను గ్రహించినంతవరకూ, మీ స్వభావం చాలా నిదాన మయినది గట్టిగా వాదిండాడానికి చటుకుని ఉండేపడే స్వభావ మయి ఉండాలి.

"నన్నుం తొందరగా అర్థం చేసుకోడానికి మీకు నావకాశం ఏది? మొదటి విషయం, నేను చాలా తలతిక్కుమనిషిని, ఓర్పు తక్కువ. మీరు కాట్యాని అడగాలి. రెండో విషయం, ఏ భోంజిలో పడితే అల్లా లాక్కుపోతుంది నా మనస్సు.

బజరోవ్ అనా సగ్గిన్నా వేపు చూశాడు. "అయిండవచ్చు. మీకే బాగా తెలియాలి. ఏదన్నా చచ్చలోకి దిగాలని ఉండన్నమాట మీకు—తే తప్పకుండా మీ బొమ్మల పుస్తకంలో నాకొక పర్యతాలవేపు చూస్తున్నాను నేను నాకు వాటిమీద అంత దృష్టి ఉండదని అన్నార మీరు మీ రెండుకన్నారంటే, నాకు కళ్ళ అంటే సానుభూతి లేదని మీ అభిప్రాయం, నిజానికి లేదకూడా. కాని ఈ పర్యవృత్తాలు నేను కూగ ర్చు కాస్త్ర దృష్టితో చూస్తుండ వచ్చు—అసలు ఇరవతాలు ఎల్లా నిర్మాణ మపుతయో మొదలయిన విషయాలలో నాకు అభిరుచి ఉండొచ్చు "

"క్షమించండి భూగర్భకాస్త్రజ్ఞుడిగా మీరు వానికి సంబంధించిన పుస్తకం తీస చదివి తెలుసుకుంటారానని, ఒక చిత్రలేఖనంవేపు చూడ రనుకుంటాను."

"ఆ చిత్రపటం ఒక్కసారి చూసేసరికి పుస్తకంలో పటలేజీలలో వర్ణించినదంతా తెలుసుకోవచ్చు "

అనాసగ్గిన్నా ఒక క్షణంపాటు మాట్లాడ లేదు.

"అయితే మీకు కళ్ళమీద ఏ మాత్ర మా అభిమానం లేదా?" మోకేతిరి బల్లమీద ఆన్చి ఆమె అంది, ఆ అన్వయంలోనే తన మఖాన్ని బజరోవ్ మఖానికి దగ్గర గా తెచ్చింది. "ఆ అభిమానం లేకుండా ఎల్లా ఉన్నా?"

"ఏం? అదసలు ఎందుకో, నాకు ఎందుకో అడగక్కా?"

"అధమం మనుష్యులతత్వాలు పరిశీలించడానికి; గ్రహించడానికి ఉపయోగిస్తుంది."

బజరోవ్ చిరునవ్వునవ్వాడు. "అదికీవంతలో అనభవంవ్వారా తెలుసుకోవచ్చు. తరవాత కృతుల్ని ప్రశ్నకంగా పరిశీలించినందువల్ల ఏమిలాభం లేదని నేను మీకు నిశ్చయంగా చెప్పగలను. మనమ్య లందరూ ఒకలాగే ఉంటారు, దేహంలోనూ ఆత్మలోనూకూడా, మనంరలిలోనూ ఒకమెదడు, ఒక కాలేయం, ఒక గుండె, రెండు ఊపిరితలు ఒక మాదరిగానే ఉంటాయి తరవాత వైతికస్వభావం అందరిలానూ ఒకలాగే ఉంటుంది. కొద్ది లేదాలున్నా వాటిని తొక్కచెయ్యనక్కరలేదు ఒక మానవ శక్తిని వరిక్షి సేచాలు, మానవబాతిశ్శ చాలు తెలుసుకోడానికి, అరణ్యంలో చెట్లలాగే లోకంలో మనష్యులూను. నిశ్చితకాస్త్రజ్ఞుడు ప్రతి జుర్నిచెట్టుని ప్రశ్నకంగా పరిశీలించాలని అనుకొనుడు "

పువ్వులు ఒకటొకటిగా నడుతున్న కాట్యా వింతగా కనలేత్తి బజరోవ్ వేపు చూసింది. అతని సవేశమయిన నిర్లక్ష్యమయిన చూపుల తనవేపు తిగగానీ ఆమె కెక్కులు చెవుల వరకూ ఎర్రబడ్డాయి, ఆ సగ్గిన్నా తల ఊపింది.

"అరణ్యంలో చెట్లు," అతని మాటలు మళ్ళీ ఉన్నవనిచి, "అయితే మాత్రకారం మాట్లాడకూకేలోయినా శృకు, మంచివాళ్ళకూ చెడవాళ్ళకూ ఏమీ తేడాలేన్నమాట "

"కాదు, ఒక తేడా ఉంది—అరణ్యంలో ఆనాళ్ళ స్థితి కన, ట్టుగా త్తయ పీసినన్న మ పి ఊరతి అలు, మీవీ నావీ ఉన్న స్థితిలో ఉండవు. కాకింకరగృహిలు ఏ కారణాలవల్ల కస్తామో అనకు కొంతవికూ బా-నే తెలుసును. వైతికగృహితి చెడ్డంసాగ్రంకల్ల కను ది—చిన్నననించి మనష్యుల బుర్రలోకి ఎక్కువన్న మాధ్యంతల్ల, మన జ లో ఉన్న దోషాలల. అంటే సమాజాన్ని ప సగ్గరించండి. అప్పుడు రుగ్మ తలంపెవు "

"అయితే మీ అభిప్రాయం," అనాసగ్గిన్నా అంది, "సంఘాన్ని సంస్కరించి-ట్టుయితే ఇంక మారులుగాని, దుర్మార్గులుగాని ఉండరని "

"అది అయినా కాకపోయినా, సరళమంగా దిద్దబడిన సమాజంలో ఒక మనిషి మార్గమయినా, తెలివయినవాడయినా, దుర్మార్గుడయినా, మంచి వాడయినా ఒకటే "

"అవును. అర్థమయింది. నా రందరికీ కాలేయం ఒకలాంటిదే ఉంటుంది."

"సరిగ్గా అదే నా అభిప్రాయం "

ఓడికస్తోవ్ సతి అక్కడిని ఉక్లేశించి అడిగింది, "మీ అభిప్రాయం ఏమిబండి, అక్కడి నిగోలావిచ్?"

"యవగనీతో నేను ఏకీభవిస్తాను." అని సమాధానం చెప్పాడు అతను.

కాట్యా తన కనురెప్పలక్రిందనించి అతన్ని చూసింది

"మిమ్మల్ని చూస్తే నాకు చాలా వింతగా ఉండండి," అంది ఓడికస్తోవ్ సతి, "కాని మనం ఇంకా మాట్లాడుకోవాలి మా పిన్ని అప్పుడే టీకి వస్తాన్నట్టుంది. తరవాత మాట్లాడుకుందాం!"

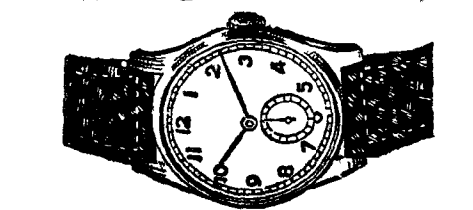
అనా సగ్గిన్నా పిరల్లి, వా—రాజకుమారి, పల్లని చిన్నమంషి. ముఖం మడుమకుపోయి ఉంటుంది—ముడిచిన చెయ్యిలాగ. నెరసిన కను బొమల క్రిందనించి అమౌనంగా చూస్తాయి కళ్లు ఆమె లోపలికి వచ్చి, అతిథులకు తల వంచకుండానే, విశాలమయిన ఒక మెత్తని కర్చిలో కూలబడింది. ఆ కుర్చీలో ఆమె తిప్ప ఇంకవరూ కూర్చోకూడదు. కాట్యా ఆమె కాళ్ళందీ ఒక బల్ల అమర్చింది. కాని ఆమెతల్లి ప్రేమి ఆమెవేపు చూడయినా లేదు. ఆమె కిష్టకున్న పసుపురంగు కాలువాకింద ఆమె శరీరమంతా వణకతోంది. ఆమెకు వసువు రంగంజే ఇష్టం ఆమె లోపలికి కూడా ముదురు పసుపురంగు పట్టి ఉన్నాయి.

"నిద్ర ఎల్లా పట్టింది పిన్ని?" అని అడిగింది ఓడికస్తోవ్ సతి కొంచెం గొంతుక పెద్ది చేసి.

"మళ్ళీ కుక్క ఇక్కడికివచ్చింది!" అని ఆమె గొణింది సమాధానంగా. ఆ కుక్క తన వేపు రాబోతుందని గ్రహించి "ఉకో" అని కేక వేసింది.

(22 వ పేజీ చూడుడు)

రాత్రి అమర్చిన రిస్సువాతి రు 40/8

స్విస్ మేడ్. వరిగా చూచావును. ప్రతిదీ ఏళ్ల గ్యారంటీ, గుండం లేక చతురంక్రొమియంకేసు రు. 20/8 మేరికం రు 25/- ఇల్లవరువు అకారం క్రొమియంకేసు రు. 30/- రోల్లగోల్డ్ (10 వంశ గ్యారంటీ) రు. 55/- 15 రాత్ల క్రొం కేసు రు 88/- 15 రాత్ల రోల్లగోల్డ్ రు. 75/- రిక్తాంగ్యులర్, వంపుగలది లేక బాసు అకారము క్రొమియం కేసు రు. 42/- మేరికం రు. 45/- రోల్లగోల్డ్ (10 వంశ గ్యారంటీ) రు. 100/- రోల్లగోల్డ్ 15 రాత్లు రు. 100/- అకారం క్రైంపీసు ధర రు. 18/-, రు. 22/- పెద్దసైజు రు 25/- పోస్టేజీ ఉచితము ఏరెండు కొనువారికైనా పోస్టేజీ ఉచితము

H. DAVID & CO, Post Box No 11424 CATURTA

కులాసకబుద్ధు

అప్పుడూ: ఇప్పుడూ

శ్రీ జి. యన్. సూరి

“గృహాలము మేలు, వచ్చుకాలముకంటె”
అంటారు పండితులు. ఇంత చక్కగా చెప్పే లేకపోయినా, ఇదే భావాన్ని వెలిబుచ్చుతారు పామరలు. సాధారణంగా, మధ్యాహ్నంతిరిగిన ప్రతివాడి ధోరణి ఈ విధంగానే ఉంటుంది.

వీరి దృష్టిలో సర్వమూ ఊహించిపోతున్నది. అంతా పరిణానికి దారి తీస్తున్నది; ఏ విషయమూ మనుషటికలె ఉండదు; బలం తగ్గిపోతున్నది; ధర్మం నశిస్తున్నది; అవినీతి ప్రబలుతున్నది; ప్రపంచం ముందుకు సాగవలసిన దానికి బదులు శీఘ్రగతిని వెనుకకు నడుస్తున్నది. ఇదీ వారి భావం. ఇదీ వారి వాదం.

కదలిక, మార్పు, సజీవతలు. జడత్వము సజీవ నిరీవలతలు. ప్రపంచంలో ఏదీ ఎల్లకాలం ఒకేవిధంగా ఉండదు. ఉండకూడదు గూడాను. అట్లా ఉన్నదీ అంటే స్పష్టి నిలచి పోయిందన్నమాట. నశించిన వచ్చేవరకూ కారీకంగాను మానసికంగాను వ్యర్థము పెరుగుతున్నే ఉంటారు. పరిస్థితులలో సంభవించే మార్పులకు అనువుగా ప్రవర్తించ గలుగుతార; అవలంబించే ఆచారాలను, ఆలవాట్లను అందుకు సరిపోయేట్లు సర్దుకుంటారు. ఏ విధానమైనా, పూర్వంనుంచి అమలులో ఉన్నది కాబట్టి మంచిదై ఉండాలనే ఆలోచన ఎప్పుడూ గుర్తించదు. అన్నిటిలోను పాతవి రోతగాను, కొత్తవి వింతగాను కనబడుతవి.

వయస్సు మళ్లుకున్న కొద్దీ పెళ్లగుడల ఆగి పోతుంది. శరీరంలో పాటు మెడడుకూడ, జవ తగ్గిపోయి, బిరుగు ఎక్కుతుంది. అప్పటికి అను సరిసున్న ఆచారాలూ ఆలవాట్లూ తప్ప అందుకు భిన్నంగా ఉండే కొత్తవాటిని సులభంగా అవలంబించలేక పోతారు. అవలంబించలేక పోవటం వలన ఈ కొత్త విషయాలన్నీ లోకవిరుద్ధము గాను, చెడుగాను కనబడగలవు. ప్రతివిషయం లోను పూర్వపరికృత తమనాడే ఉన్నదని గట్టిగా నమ్ముతారు. తమ తరువాతతరంవాళ్ళు వట్టి పనికిమాలినవాళ్ళని భావిస్తారు. వాళ్ళు ఏమి చేసినా తప్పుగానే తోస్తుంది.

మనసులో సంభవించే మార్పు ‘గృహ కాలము మేలు వచ్చుకాలము కంటె’ అనే భావానికి మూలకారణమని కాస్త్రుజ్ఞులు అంటారు. మానవ పరిణామం తిరోగమించిందనటానికి ఆధారాలు ఏవీ లేవని రుజువుచెబారు. ఆతేకం తెచ్చుకోకుండా నిష్పక్షికంగా ఆలోచించి చూస్తే ఇది నిజమని ఒప్పుకోక తప్పదు. ఈ సందర్భంలో ఒక సంభాషణ జ్ఞాపకం వస్తుంది.

ఒక నడివేసంగిలో పగలు రైలు ప్రయాణం చేయవలసివచ్చింది. మేము ఎక్కిన పెట్రెలో ముగ్గురే ప్రయాణీకులం. ముగ్గురిలో ఒకడు మిలిటరీ ఆఫీసరు. ఒక చిన్నలాగుతప్ప మిగతా రుస్తులన్నిటినీ ఒంకెకు తగిలించి, సైన్యంలో ఛాను కింద పడుకుని గురకపెడుతున్నాడు రెండవ పెద్దమనిషి పెన్నను పుచ్చుకున్న డిప్యూటీ కలెక్టరు. జరితలపాగను మేకుకు తగిలించాడు. సిల్క్ షావూను సూటుకేసుమీద భద్రంగా ఉంచాడు. తడితువ్వలును పెట్టమీద వేసుకొని మడిచిన కేఫరుతో విసురుకుంటూ, అబ్బా అయ్యో అంటున్నాడు అప్పుడప్పుడు. పక్కతరుచుకోటానీకూడ ఓపిక లేక ఎదురు సీటులో కిటికీకి చేరగిలబడి కూర్చున్నాను నేను.

“ఇవ్యాళ వడగాలి మరి ఎక్కువగా ఉన్నది; నూటధరవైమాడు డిగ్రీలైనా ఎండ ఉండవచ్చు” అన్నాను ఏమీ తోచక.

అక్కడే జరిగింది పొరబాటు. ఆమాంథం లేచి కూచున్నాడు కలెక్టరుగారు. “ఇదీ ఒక ఎండబయ్య! మా చిన్నతనంలో ఎండా కాలమే ఎండాకాలం. రోళ్ళు పగిలిపోవటం నేను కళ్ళారా చూశాను. పశులూ పసిపిల్లలూ ఎక్కడవాళ్ళక్కడ రాలిపోయేవాళ్ళు. ధర్మామీటర్లు బ్రద్దలయ్యేవి. అట్లా ఉన్నా మేం ఈ

కాలంవాళ్ళమాదిరి జంకేవాళ్ళం గాము. గోజూ మిట్టమధ్యాహ్నంపూట బడికి పోవటానికి, నాలుగు మైళ్ళు, కాలికి జోడు లేకుండా, వెల్తిన గొడుగు లేకుండా నడిచేవాడిని” అన్నాడు జంకా గొంకూ లేకుండా.

“అవునండీ. మా తాతగారుగూడ ఇట్లాగే చెప్పేవాడు. మీ తరంవాళ్ళే వేరు” అన్నాను కొంచెం ప్రోత్సహిస్తూ.

“అప్పటికి ఇప్పటికీ ఏమీ సంబంధం లేదు. మా కాలపు విద్యార్థులే వేరు. ఎంత శ్రద్ధాభక్తులతో చదివేవాళ్ళు! ఒక్కదురుభ్యాసమైనా ఉండేదా?!” అంటూ కోట జేబులోనుంచి చుట్ట ఒకటి బయటికి తీసి కాలానుక తిరిగి అందుకున్నాడు. “ఏం పొగాకు ఇప్పుడు వచ్చేది? మా చిన్నతనంలో మొదటి రకం చేబోలు పొగాకు కానీకీ ఆరు కాడ లేవ్వేవాళ్ళు. ఒక్కసారి వెలిగిస్తే ఆరగంటదాకా కాలేది. మా నాడు పరిక్షలకు చదవటానికి టీలు గియి తాగే వాళ్ళం కాదు. మరి అంత నిద్ర తూగుతుంటే కొంచెం నశ్యంమాత్రం వేసేవాళ్ళం.”

“పాపం మీ విద్యార్థిదశలో ఎంతో కష్టపడి ఉండాలి. అప్పటికే అంటున్న భార్యను గారాబంచేస్తూ, పిల్లలను సమదాయస్తూ మూడేళ్ళయినా తప్పిలేనేగాని మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్ష వ్యాసయే వాళ్ళు గారని మా తాతయ్య అనే వాడు.” అని దైర్యం చేసి నేనూ సిగరెట్టు ముట్టించాను.

“అసలు అప్పుడు పరిక్షలే వేరు. ఇప్పటి మాదిరి మార్కులకోసం వాళ్ళు చుట్టూ పిళ్ళ చుట్టూ తింకేవాళ్ళమా! ఛా! అయిదాతల్ని తప్పినా చివరకు సాధించేవాళ్ళం. అప్పటి ఫోర్స్ ఫారంవాడికి వచ్చిన చదువూ, లోకజ్ఞానం ఇప్పటివి య్యే ప్యాస్యంనవాడికి లేవు. ఇంతంత లాట్టి కాయలు ఇప్పుడు కాలేదీకీ తయారవుతున్నారు వట్టి చచ్చురకం.”

మాటల సందట్లో కలెక్టరుగారి చుట్టూ మాడు సార్లు ఆరిపోయింది. వినుకుపుట్టి కిటికీలోనుంచి విసిరి పారేశాడు. మర్యాదకోసం నా సిగరెట్టు పెట్టెను అందించాను. ముఖమాటం లేకుండా ఒకటి తీసి వెలిగించాడు.

“సరకు లేకపోయినా దర్జాకు లోటులేదు. అంగకనే నాలుగు డబ్బులు సంపాదించుకోకలిగినవాడు నూటికి ఒక్కడూ కనబడడు. పైగా ప్రతివాడికీ పెద్ద ఉద్యోగాలు కావాలని తాపత్రయం కావాలంటే ఊరికే వస్తాయా మరి? నా విషయం మాడు. ఇరవయ్యేయేట మెట్రిక్యులేషను, ఇరవై ఆయిదో ఏట బి. య్యే ప్యాస్యంనా వెంటనే తాలూకా ఆఫీసులో పాతికరూపాయలమీద గుమాస్తాగా చేరాను. ఇక రివెన్యూ ఇన్స్ పెక్టరు, సబ్ మాజిస్ట్రేటు, ఆసిస్టెంట్ మాజిస్ట్రేట్ దారు, థానీల్లారు, డిప్యూటీ కలెక్టరు వరసాగా అయినాను రిజిస్టరులో ఎంత తగించి వేసినా వయసులిమిలే దాటటాన రిటైరు కావలసివచ్చిందిగాని లేకపోలే జిల్లా కలెక్టరుగూడ అయ్యేవాడిని. దేవుడెదయ చక్కగా ఉండి ఒక లక్షాధికారిని అనిపించుకున్నాను. ఈ కాలం వాళ్ళకు అలాంటి పట్టుదలే లేదుకదా!” అన్నాడు.

“నిజమేనండీ. అదీగాక మీ రోజులలో ఇంతమంది చదువుకున్నవాళ్ళుగాని, కులమత ఆంతులుగాని ఉండేవిగావు. కింద ఉన్న తాదే దార్జను సతాయిస్తూ, పై అధికార్లను కాక పడుతూఉంటే అటు ప్రమాదనేగాక ఇటు పై సంపాదనగూడ చక్కగా సాగి పోయేవి.” అన్నాను అమాయకంగా.

“అప్పటివాళ్ళ నీలే వేరు. ఏవో అనాది సిద్ధముగా వస్తున్న మామూళ్ళు తప్ప, లంచాలంటూ పట్టేవాళ్ళు కొర. దేవుడిని, దయ్యమని, మంచని చెడ్డనీ గమనించేవాళ్ళు. ఇప్పటివాడిరి అవినీతి, వర్ణసంకరం మచ్చుకైన కనబడేదికాదు.”

“మీరు మాట్లాడుకుంటే మా తాతయ్య ఊరికే జ్ఞాపకం వస్తాడు. ఆయన మీలాగే చెప్పేవాడు. పాపభీతి అధికంగా ఉండే దనేవాడు. కోర్టులలో తప్పుడు సాక్షులు ఇచ్చినప్పటికీ, దొంగ ప్రతాని పుట్టించినప్పటికీ, మామూళ్ళు పుచ్చుకొన్నప్పటికీ, హంగుకోసం ఉంపుడుకత్తెలను పెట్టుకుని సగం ఆస్తి వ్రాసి ఇచ్చినప్పటికీ దేవుడంటే భయమూ భక్తి చూపేవాళ్ళు.”

“దర్జాకోసం కొందరు అవిధంగా మరొకరిని చేరదీసినప్పటికే భార్య అంటే ఎంతో గౌరవం చూపించేవాళ్ళు. ఇంటిమేనేజిమెంటు యావత్తూ ఆడవాళ్ళ మీద వదలివేసేవాళ్ళం. సంతానంకోస మనో, కట్నాలకోసమనో కొందరు రెండవ భార్యనుచేసుకున్నా మొదటిభార్యకు ఎంతమాత్రం గౌరవభంగం కానిచ్చేవాళ్ళుకాదు. ఇప్పటివాళ్ళు చూడు. అంతలా ఆడపెత్తనం! విడాకులు! వర్ణాంతరవివాహాలు. ఛీ. ఛీ.”

ఇంత వరకు మాట్లాడి ఆ పెద్దమనిషి పైమేకుకు తగిలించిన కాఫీస్లాస్కు వంక చూసి టైం ఎంతయిందని నన్ను అడిగాడు. దురదృష్టవశాత్తూ నా చేతిగడియారం నిలిచిపోయిఉన్నది. వెంటనే ఆయన సిల్క్ షావూను జేబులోనుంచి గడియారం బయటికి తీశాడు. చిన్నముఖులలో సంచిత, వెల్లుల్లాయడ కేస్ లో బంధించి ఉన్న గడియారం రెండుగంటలు చూపింది. ఏమీ అనకుండా స్లాస్కు దించి, నూటుకేసు లోని వెండిగ్లాసులో తా నింత పోసుకుని, స్లాస్కు మూతలో నా కింత పోసి ఇచ్చాడు.

“అంతా దగా, అంతా మోసం. ఇప్పటి గడియారాలన్నీ అంతే. సంతకర్తమైనా తిన్నగా పని చెయ్యవు. నా గడియారం చూడు. నేను తాళి వారుగా ఉన్నప్పుడు ఏవో పోరంబోక మంజూరు చేసే సందర్భంలో వెజంటుగా వచ్చింది. రోజూ పొద్దుళ్లే తక్కువెట్టి పన్నెండు చుట్లు కీ ఇస్తాను. సంతకర్తరాని కొకసారి క్లీనింగ్ ఆయి లింగు చేయిస్తాను. అంతే. పదిపానెండ్లనుంచి వార లేకుండా పనిచేస్తున్నది.” అన్నాడు.

“మా తాతయ్య దగ్గరకూడ ఈవిధంగా ప్రాప్తించిన వాల్టరు వంతలం ఉండేది. దానిని ఒక తోలకనచం తొడిగి, ప్రతివారమూ వేడి నీళ్ళల్లో అభ్యంగన్నానం చేయించి, దస్త్రుకు పెట్టుటానికైనా ఇంకొకళ్ళకు ఇవ్వకుండా ఇరవయ్యేళ్ళు వాడాడు. ఏటా ఒక కలం పాడుచేస్తూ ఉంటే నన్ను మీలాగే అనేవాడు” అన్నాను.

“అసలు పూర్వం వచ్చిన సరకు ఇప్పుడు రావటంలేదు. అంతా గుల్ల సరకు దిగుమతి అవుతుంది. అందాకా ఎందుకు ఈ కాఫీమాడు. నేను ఉద్యోగం చేసేరోజుల్లో పాలు అర్ధరూపాయకంటే, ఏమి ఘుమఘుమలాడే! ఇప్పుడంతా కల్తీ. అంతా..”

ఇంతలో నేను దిగిపోవలసిన స్టేషన్ వచ్చింది

“ఇకనేను శలవ తీసుకొంటాను. నను సార్లరం” అన్నాను.

“మంచిది. బాబూ! ఈ కాలంవాడినైనా అన్నీ మా లక్షణాలే. వెల్లిరా.” అన్నాడు. బ్రతుకుదేవుడా అని బయటపడ్డాను.

ఇంతకూ చెప్పవచ్చిందేమిటంటే, బుద్ధిలో వచ్చే మార్పుపోపాటు ప్రపంచంలోకూడ మార్పు వచ్చినట్లు కనబడుతుంది. ఇదంతా నిజమేగాని పచ్చెళ్లయినతరువాత ఈ విషయంలో ఎవరైనా సుమూలమగనక కదిలిస్తే “గృహ కాలము మేలు వచ్చుకాలముకంటె” అని నిక్కచ్చిగా చెప్పి వేస్తాం.

భారతరాజకీయాలు

(8 వ పేజీ తరువాయి)

రిప్పడా మాటలను బహుళ: పునర్విమర్శించు కొందురు.

ఈ క్రాంత నిర్ణయము ప్రకారము పాకిస్తాన్ లోని అల్పసంఖ్యకుల సంరక్షణకొరకు క్విట్ ఇండియాను సుహృద్దీకీ, రాజ్యాంగపరిమిత సభ్యత్వము పోవచ్చును. ఇది పాకిస్తాన్ లోని ముస్లిం మతగురులకు కొంత దెబ్బయే అయినను, భారతమునొలకు మాత్రము మంచి గుణపాఠము కా గలదు. తాము నమ్ముకొనియుండ వలసిన ధృమికే తాము ద్రోహ మొనర్చితిమని వారిప్పటికైనను గ్రహించగలరు. విధ్వంసాత్మక విధానము ఆత్మవినివోమునకే దారి తీయునని

గ్రహించి, ఇకముందైనను వారు పూర్వపరముల గుర్రెరిగి న్యవహరించెదరుగాక.

బరోడాలో ప్రజాప్రభుత్వము బరోడా సంస్థానములో బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వ స్థాపన విషయమై మహారాజుకు, ప్రజామండలి నాయకులకు ఇప్పటికి సంపూర్ణ సమాధానము కుదిరినది. డా. జీవరాజ్ మెహతాను దివాన్ గా (ప్రధాన మంత్రిగా) నియమించుటకు మహారాజు అంగీకరించినాడు. డా. మెహతా త్వరలోనే ప్రధాని పదవిని స్వీకరించును జూన్ 10 వ తేదీలోగా ఆయన తన సహచరులను ఎన్నుకొనును. అదే సమయమునకు మహారాజు ఇంగ్లండునుండి తిరిగి వచ్చి ఈ మంత్రివర్గమును అధికారములో స్థాపించును. ప్రధాని నియామకమును గురించి ప్రజామండలి నాయకులతో సమాధానము కుదిరిన తర్వాత మహారాజు ప్రయాణమై ఇంగ్లండు వెళ్ళినాడు.

బరోడా సంస్థానములో బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వ స్థాపన విషయమై చాల రోజుల నుండి ఆందోళన జరుగుచున్నది. దాదాపు రెండు నెలలక్రితము ఒక ప్రకటనచేసియుండెను. ఆ ప్రకటన ప్రజామండలికి సంకృప్తికరముగ లేను. ప్రకటనలోని కొన్ని హంశములను విపులీకరించుచు మరికొన్ని అధికారములను ప్రజల పరమొనర్చుచు మహారాజు మరియొక ప్రకటన చేసెను. కాని దినాను తొలగించి ప్రజామండలి నాయకులచే నిర్ణయింప బడిన వానిని దివాన్ గాను, ప్రధానిగాను నియమించువిషయమున ప్రజామండలికి, మహారాజుకు సమాధానము కుదరలేదు. సంస్థాన దివాన్ ను తొలగించి ఆ పదవిని డా. జీవరాజ్ మెహతాకు యివ్వవలసిందని ప్రజామండలి నాయకులు కోరిరి. ఇందుకు ఇదమిత్యుని జవాబివ్వకుండ మహారాజు తన రాజీతో కలసి పయనమై ఇంగ్లాండు వెళ్ళి పోయెను. ప్రజామండలికి ఇది అగ్రహకారణమయ్యెను. మహారాజు వర్యును నిరసించుచు, ఆయన వెంటనే తిరిగి వచ్చి వేసి, ఈ విషయము నిర్ణయింపవలసిందని ప్రజామండలి అధ్యక్షుడు శ్రీ చునీలాల్ మెహతా కొక శ్రీముఖ మంపెను. పాపము, ఇంగ్లాండు చేరిన మహారాజు తిరిగి రాక తప్పినదికాదు.

ఇంగ్లండు నుండి తిరిగివచ్చిన తర్వాత మహారాజు ప్రజామండలి నాయకులతోను, తన అధికారులతోను భారత ప్రభుత్వ సంస్థానశాఖతోను మున్సిరీ లో విక్రాంతి పుచ్చుకుంటున్న సర్కార్ వల్లభాయి పటేల్ తోను సంభాషణలు జరిపెను. గత 20 రోజులనుండి ఈ సంభాషణలు నిరంతరము జరుగుచునే యుండెను. చిట్టచివరకు, ఎట్టికేటకు ప్రజాభిప్రాయమును మన్నించుటకు మహారాజు అంగీకరించెను.

భారత సంస్థానములలో, అనేక విషయములలో బరోడా సంస్థానము ముందంజ వేసినది. తదితర సంస్థానము లన్నిటిలోను బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము స్థాపింపబడుట, సంస్థానములు సంక్షిప్త రాష్ట్రములతో కలసిపోవుట, ఫిటామలుగా ఏర్పడుట జరిగిన తర్వాత కూడ బరోడాలో బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వ స్థాపన కొరకు ప్రజామండలి రెండు పార్టీయములు మహారాజుకు శ్రీముఖమంపవలసినచుట విచారకరము. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకు ముందు మహారాజు తన భరణమును సాలునకు 25 లక్షల నుండి, 40 లక్షల రూపాయలకు పెంచుకొనట, విదేశములలో ధనమును విచ్చలవిడిగా, దుబారాగా ఖర్చుచేయుట మొదలగుపనులు మహారాజు వంటివాడు చేయదగినవిగా లేవు. మహా గుజరాత్ రాష్ట్రము ఏర్పడుటకు బరోడా సంస్థాన మొక ప్రతిపంధకము. గుజరాత్ రాష్ట్రస్థాపన కొరకు బరోడా మహారాజు తన సంస్థానమును సంక్షిప్త బొంబాయి రాష్ట్రముతో కలిపివేయవలెనని వాదించుచున్నవారికి మహారాజు ఇప్పుడనుసరించుచున్న విధానము అసంతృప్తి కల్గింపకపోదు. ఇప్పటికైనను మహారాజు తన నడవడిని సరిదిద్దుకొని, ప్రజాభిప్రాయము ప్రకారము నడుచుకొనట మంచిది.

గ్రంథ పరిచయము

‘శ్రీ నిర్వచనకాదంబరి’

(ప్రథమ భాగం)

రచయిత: శ్రీ వెలది శేషయ్య శాస్త్రి. గొల్లంకోడేను, భీమవరం పోస్ట్, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా. వెల రూ. 1-8-0

సుప్రసిద్ధ సంస్కృతకవి బాణుడు, ఏడవ శతాబ్దంలో ‘కాదంబరి’ని రచించాడు. శృంగా రము, అద్భుతముదానిలోని ప్రధానరసములు, శుకనాహితోపదేశము, కపింజలహితోపదేశము, మహాశ్వేతవృత్తాంతము కాదంబరిలోని ముఖ్య ఘట్టములు. మహాశ్వేతవృత్తాంతమే ఈ ప్రథమ భాగంలోని కథావస్తువు. ఈ గ్రంథకర్తకు బాణుడు అదర్శకవి. ఇంతకుపూర్వమే ‘పద్య కాదంబరి’ అనే గ్రంథాన్ని ఈయన వ్రాసి యున్నాడు తిరిగి అదే కావ్యాన్ని ప్రస్తుత రూపాన ఆంధ్రీకరించాడు. ఈ పుస్తకపు రచన యావత్తూ కందపద్యాలలో నడిచింది. మూడు ఆశ్వాసాలలోను అక్కడక్కడ సీసపద్యాలు తప్ప మరొక వృత్తాన్ని కవి ఉపయోగించలేదు. గ్రంథకర్త కందపద్యాన్ని నడిపించటంలో చూపిన నైపుణ్యం ప్రశంసనీయంగా ఉన్నది. వండితులుకొనివారికి కూడ సులభంగా అర్థమయ్యేటట్లు రచన జరిగింది.

* * *

‘అష్టావక్రచరిత్రము’

రచయిత: శ్రీ బులుసు వెంకటేశ్వర్లు. రామరావుపేట, కాకినాడ. వెల రూ. 1-8-0

ఈ గ్రంథాన్ని ఆధునిక పద్య కావ్యమని గ్రంథకర్త వర్ణించాడు. కాని దీనిని ఆధునిక రచన అనటానికి ఏవిధమైన అవకాశమూ కనబడదు. మహాభారత ఆరణ్య అనుశాసనిక పర్వములోని అష్టావక్రుడనే బ్రహ్మచర్యా శ్రమధర్మనిర్వాహకుడి గాథ ఈ గ్రంథానికి కథావస్తువు. రచనా విధానం భగవత్ ప్రార్థన, గురుస్తుతి, కందార్థాలు, వర్ణనలు, మొదలైన పూర్వపు ప్రబంధభక్తి. పాండిత్యప్రకరణలు వెల్లడిగావటానికే ఎక్కువ ప్రయత్నం చేసి నట్లు తోస్తుంది. అందువల్లనే దీనిని కాలేశీ విద్యార్థులకు పఠనీయగ్రంథంగా నియమించినట్లున్నది. పునర్ముద్రణలో గూడ సవరణ జట్టికను చేర్చడం శోననీయక. ప్రబంధ భోరణికి అలవాటు పడినవారు ఈ గ్రంథాన్ని మెచ్చుకొగలరనే విషయం దీనిలో ఉదహరించిన పండితాభిప్రాయాలవల్ల తెలియనవుతున్నది.

* * *

‘బిడాల శాస్త్రి’

రచన: శ్రీ గునుపూడి సుబ్బారావు. నర్సాపురం. ప. గో. జిల్లా. వెల రూ. 1-0-0

తిట్టుకవిత్వానికి చెందిన దీ పుస్తకం. “కవితా కన్యకు నడిబజారలో తార్చడానికి వెనుదీయని నికృష్టజీవనానికి పాల్పడుతున్న” కొందరు కవులను చిత్రించటమే ఈ పద్యరచనకు ముఖ్యోద్దేశమని కవి తొలిపలుకులో వివరించాడు. ఈ ప్రయత్నంలో రచయిత కవితాకన్యకు నడిబజారునంచి సందుగొందులలోకి తీసుకొని వెళ్లినట్లు కనబడుతుంది. పతిశ్రీల క్రీడావర్ణన, పశుప్రాయమైన విరహ వేదనలను బిభత్సంగా వివరించటమే గాక పక్షులు, జంతువుల క్రీడలను కూడ శ్రద్ధతో పరిశీలించి ఆసక్తితో వర్ణించడం జరిగింది. గ్రంథకర్త అనుభవాలు, ఆభిరుచులు ఈ పుస్తకంలో ఎంతవరకు వ్యక్తమయినవో చెప్పటం కష్టం. పద్యాన్ని చక్కగా నడిపి హాస్యసాన్ని ఓప్పించగల శక్తి ఉన్న ఈ గ్రంథకర్త కేవలం శుభ్యమైన హాస్యభోంజిలో గ్రంథరచన చేస్తే ఎక్కువ ప్రయోజనం ఉంటుంది. గాని ఈ

లాంటి బిడాలశాస్త్రులను సృష్టించడంవల్ల కీర్తియశస్సులుగాని, సౌరస్వతస్వగాని సిద్ధించదు.

* * *

‘కృష్ణకాంత్’

రచన: శ్రీ బంకింబాబు. అనువాదం: శ్రీ. నూరి. ఆరుణప్రచురణ, గవర్నరుపేట, బెజవాడ. వెల రూ. 1-8-0.

బంకించంద్ర చట్టోపాధ్యాయ బెంగాలీనవల రచయితలలో ప్రసిద్ధి కెక్కినవాడు. ‘కృష్ణకాంతుని మరణశాసనం’ అనే ఈ నవల ఇంతకు పూర్వమే తెలుగులోకి అనువదించ బడినది. ఇది కొత్త అనువాదం. కృష్ణకాంతరాయ అనే జమిందారుకు ఒక విధ వ్రాస్తాడు. ఆవిలో వల్ల లాభం పొందని పెద్దకుమారుడు, గోహిణి అనే సాందర్భవతి అయిన విలేంతువును నిజమయినను దొంగిలించి, తాను సృష్టించిన విధాన అక్కడ చేర్చుచుని ప్రేరేపిస్తాడు. మొదట దొంగిలించినా, గోహిణిలో పరివర్తన కలిగి సర్దుబాటు చేయాలనుకుంటుంది. ఆ ప్రయత్నంలో పట్టుపడి, జమిందారు

తమ్ముడి కొడుకైన గోవిందలాల్ చేత వదలించబడుతుంది. గోవిందలాల్ గోహిణిని ఒకరి నొకరు ఆకర్షిస్తారు. కృష్ణకాంత్ చచ్చిపోతాడు. భార్యను వదిలి గోవిందలాల్ గోహిణితో జీవాంతరం పోతాడు. అనవసరంగా అక్కడ ఆమెను అనుమానించి తుపాకీతో కాల్చి చంపుతాడు. మామగారి సహాయంవల్ల ఖైదు తప్పకుండా భార్య మరణించే సమయానికి ఇంటికి తిరిగి వస్తాడు. అదైన సమయమిస్తాడు. టూకీగా కథ ఇది. నవల మొత్తంమీద ఒక్కపాత్రకయినా ప్రపంచజ్ఞాన మున్నట్లు కనబడదు. కథలో సహజత్వం తక్కువ. తర్జుమామాత్రం రసవంతంగానే నడిచింది.

* * *

‘ధ్రువ జ్యోతి’

శ్రీ శేరచ్చంద్ర చట్టోపాధ్యాయ. అనువాదము — శ్రీ నూరి. ఆరుణప్రచురణ, గవర్నరుపేట, బెజవాడ. వెల రూ. 1-8-0.

తెలుగులో వెలువడిన నవలలలో ఆధికభాగం అనువాదాలే లేక అనుకరణలలో అని నిరాశేపంగా చెప్పవచ్చును. వాటిలో గూడ

దిక్కునున్న కొండ కనుమ దారి బట్టినచో విశేష త్రయస్థము లేకనే కాబూల్ పట్టణము చేరుకోవచ్చును. కాబూల్ లో మొగల్ బాబరు భరత ధూమపై దాడి వెడలటకు గట్టి ప్రయత్నములు చేయుచున్నాడు. స్వజనములోనివాడగు బాబరు నెట్టిన కలిసికొని యువకారము పొందవచ్చునని కొండంత యాత్రతో ముకరాబ్ ఖానుడు తగ్గించున వదలక కొల్పోయెను. రాతులైదు గురితో తక్షణమే బయలుదేరెను. ఏనుగుగా “ఆలస్య మమృతం విషమ్” అన్నారు, పెద్దలు ఒక ఊడాంకి మాంసమైనచో వ్యవహారము చాల విషమించ వచ్చును.

కాబట్టి ముకరాబ్ ఖానుని ముందిరకొని మొగల్ రాతులు దక్షిణపు కొండకనుమను చేరువారై యాత్రణమే హజారత్ కొటనుండి నిర్గమించిరి. వీరినికూడ మట్టనలెని దొంగరాతులు శిలామయములైన కొండదారులపై తమ గుఱ్ఱములను పందెపుగ్గులు లట్లు తటిమి రివున బోనిచ్చుచుండిరి. దొంగల నాయకు డెక్కిన నల్లగుఱ్ఱముతో తోడిదొంగల గుఱ్ఱములు పరువెత్తలేకున్నవి. అవి తురుష్క వాయుమనకు చాల వెనుకబడినవి. చావు బ్రతుకు లీ పందెముతోనే యున్నచో యన్నట్లు ముందు ముకరాబ్ ఖానుని యరబ్బిగుఱ్ఱమును, వెనుక వాని యనుచరులును, వారికి చాలా దూరములో నల్లగుఱ్ఱముపై నానుకుడును వానివెంట దొంగ రాతులును హుటాహుటినీ స్వారి సాగించుచుండిరి.

అంతలో ముకరాబ్ ఖానుని రాతులలో నొకని గుఱ్ఱ మొక విడిరాతిపై యడుగువె చెను. పట్టు లేక ఆ రాయి దొరెను. రాతితోపాటు గుఱ్ఱమును రాతును పుచ్చకాయలవలె దొర్లి సేల గూలిరి. వానికి తోడ్పడుటకు కాడుకదా— వానినిగూర్చి యోజించుటకైన తడవు లేక పోయెను. మిగిలిన నలుగురు రాతులతో ముకరాబ్ ఖానుడు గుఱ్ఱమునకు రెక్కలున్నట్లు ఎగిరిపోవుచుండెను. జారిపడిన యావ్యకుని లొడ్డు లొనుగు సవరించి తీసుకొనుటకు కూడ దొంగలకు వ్యవధానము చిక్కక, వారలా రాతును, గుఱ్ఱమును కూడ త్రొక్కుకొనుచు పోయిరేగాని ఊడమైన నాగలేదు. ఈ చోరుల దృష్టి ముందు డేగవలె నెగిరిపోవుచున్న మొగల్ ఖానుని వైసే ఉన్నది. అతని శరీరముపై ఉజ్వలముగా మెలయుచున్న పారసీక కవచమును, ఆరుణ వర్ణ శోభితములైన యతని యుడుపులును, శిరోశ్చేషనమును కూడ “ఇదిగో! ఇదేదే హజరత్ ప్రభువు — మొగల్ యోధాగ్రేసరుడని చెప్పక చెప్పుచుండెను. జాజికాయ రంగు గల

బెంగాలీ రచనలు మరింతగా మన రచయితలను ఆకర్షించినవి. వీటిలో చాలాభాగం పాశ్చాత్య నవలలతో పోల్చి చూసే ఉత్తమ తరగతికి చెందిన వనటానికికూడ వీలులేదు. ఈ మాత్రపు కథలను మనవాళ్ళు వ్రాయలే రనటము సమంజసం కాదు. అలాంటివ్వుడు ఎందు కింత శ్రమపడి వీటిని అనువదిస్తారో చెప్పలేము. ఈ ‘ధ్రువ జ్యోతి’ కథానా మకుడునిగీస్ బాబు. లోక మరమ్మతు తలపెట్టిన అమాయకుడు. ఒక పతితు రాలిని ఉద్ధరించే ప్రయత్నములో నిశ్చేపనంటి సంసారం పొడుచుకుంటాడు. అనవసరంగా అనుమానపడి భార్య పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయి, భర్తవర్తనము లాక్కని అతడికి నిలువ నీడ లేకుండా చేస్తుంది. ఆవిడ ఆదేవిడ సమాధానం కుదర్చటానికి ప్రయత్నించి విఫల అవుతుంది. ఈ నిశ్శిఖ మనీష్ అనే తమ్ముడుంటాడు. అతడు శుభ అనే కన్యకుక్రమిస్తాడు. ఈవిడ ఒక ప్రఖ్యాత డాక్టరు కుమార్తె. ఆయితే ఆ డాక్టరు ని మ్మరణం గా భార్యను, పిల్లలను విడిచి ఉంటాడు. నిశ్శిఖ గాయం తగులుతుంది. చివరకు అన్ని సంసారాలు కలుసుకుంటాయి. మనీష్ కు శుభకు వివాహం అవుతుంది. కాని నిశ్శిఖ రాజకీయనే రానికి అరెస్టుచేస్తారు. బంధువు లందరు కలిసి ఆతడిని విడుదలచేయటానికి పూనుకుంటారు. దానితో కథ అయిపోతుంది. అనువాదం రసవంతంగానే ఉన్నది. కాని పాత్రపాటలలోను, కథావస్తువులోను సహజత్వం తక్కువేమనవి స్తుంది. భూతద్వందో గాని చదువటానికి వీలు లేనట్లు ముద్రించారు. ఈ విషయంమనహా ప్రాద్దుపుచ్చటానికి వీలైన పుస్తకమే.

‘రవి’

అతని గుఱ్ఱము తూనిగవలె నెగురుచు పోవుట చూడజూడ అగుట్లు మతనికి తగినదే యనిపించుచు న్నది. ఇరు కత్తలవారునూ కొండకనుమ దిగి, సముతలమైన లోయ ప్రవేశించిరి. అప్పుడు మొగల్ ఖానుడు తన వెంట వచ్చుచున్న యనుచరులను మరలి పొమ్మనెను. అతడి ట్టనుటకు చాల కారణము లున్నవి. దొంగలు తనవద్దనున్న రత్న మాళిచి వెంబడించుచున్నారు. వాండ్రకి రాతులక్కరలేదు. వీర తెలువోయినను చోరులకు అభ్యంతరము లేదు. వీరు మామూలు దేశవాలీ గుఱ్ఱముల నెక్కినవచ్చుచున్నారు. ఇది ముకరాబ్ ఖానుని యరబ్బి జాడతో సాటిరావు. దాని యంతరడిగా నివిపోజాలవు. వీని జట్టుకొఱకు ఖానుడు తన జాజిగుఱ్ఱముయొక్క శీఘ్రగమనమును బలవంతముగా నిరోధించుచున్నాడు. ఈ పల్లె గుఱ్ఱములను వదిలించుకొనిన చోఖానుని జాజిహాయముయొక్క కల్లెము బిగించి పట్టనక్కరలేదు; యధేచ్ఛగా పోనీయవచ్చును. ఇంతదూరము బహువిధముల నాలోచించి ఖానుడు తన రాతులకు సెల విచ్చి యధేచ్ఛగా పొమ్మనెను. (నశేషము)

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్ర

కర్త: కళాప్రస్థార్ కీ॥ శే॥ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

సరికొత్తపద్ధతిని, సంగ్రహరూపంలో నడచిన సమగ్రసమాఖ్య. వెయ్యేండ్ల వాఙ్మయ చరిత్రకు విశుద్ధదర్శనం.

పాతచరిత్రల నన్నిటిని అవలోడనచేసి, సరిగా సమన్వయించి క్రోడీకరించిన సిసలయిన చరిత్ర.

కావాలలోనూ వాటిలోనూ అవ్యక్తస్వరూపంలో ఉండిఉండి, నన్నయ ధర్మమూ అని ఒక్క ఊపున దివ్యాకారంతో బైటబడి, నానాటికీ నవనవో జ్వలంగా వికసించిన మన వాఙ్మయం పోయిన పలుపాకడలను పోడిమితో చూపెట్టబాలిన ఉత్తమాత్మను గ్రంథము.

వెల రూపాయలు 2.

తపాలాఖర్చు 0-6-0.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, తపాలాపెట్టె 212, మద్రాసు.

రాష్ట్రవార్తలు

మదనపల్లి సానిటోరియంకు.

లేడీ మౌంటబాటను రాక

దక్షిణ జిల్లాలో ఆహారమంత్రి.

జయరాందాస్ దౌలత్‌రామ్ పర్యటన

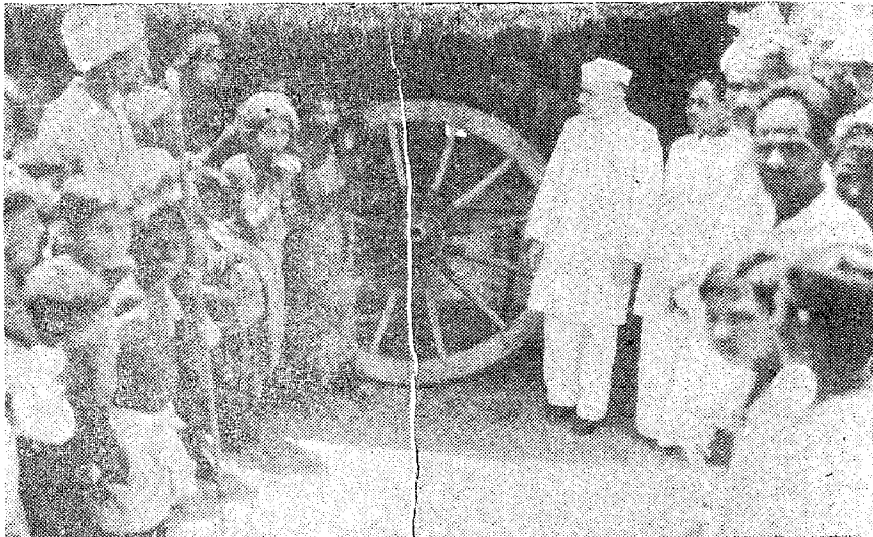
సానిటోరియం ప్రాథమిక పాఠశాల పిల్లలతో లేడీ మౌంటబాటకు.

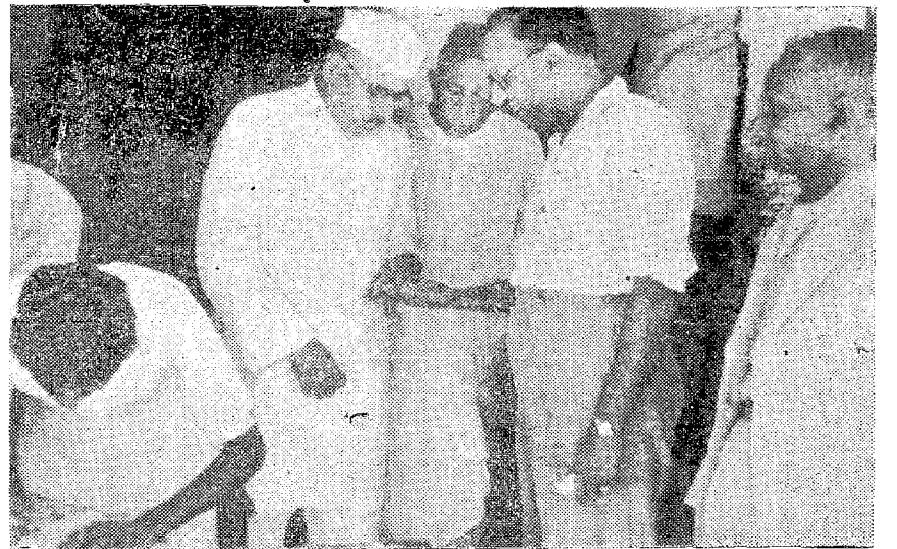
డాక్టర్ బెంజమిన్ గారు వైద్యం చేస్తున్న ఒక పసివాని ఆరోగ్యం విషయం, మౌంటబాటకు సతి విచారిస్తున్నది.

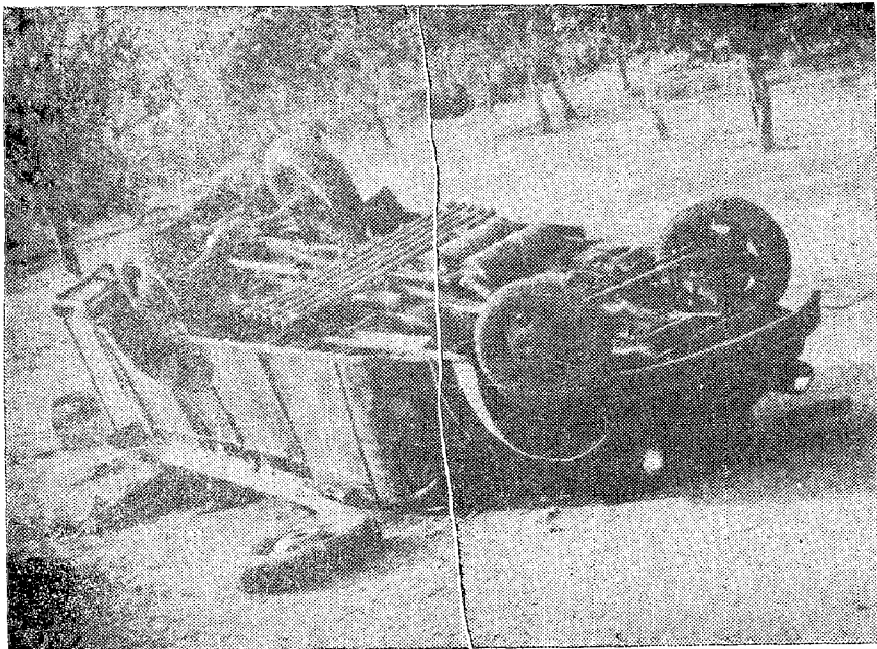
మౌంటబాటకు సతి క్షయగోసుల్తయోగక్షేమాలు కనుక్కంటున్నది.

కథీరాంపేట (దక్షిణ ఆర్కాటుజిల్లా)లో, భారతప్రభుత్వ ఆహారమంత్రి, తన పర్యటన సందర్భంలో, శవనింగ్ విధానంపై, జానపదశ్రీల ఆభిప్రాయాలను తెలుసు కొంటున్నారు.

భారతప్రభుత్వ ఆహారమంత్రి, జయరాందాస్ దౌలత్‌రామ్ గారు, మద్రాసు ఆహార మంత్రి రాజ్ గారితో కలిసి; అచ్చెరపాకం (చెంగల్పూట్ జిల్లా)లోని ధాన్యపుకొకీలను పరిశీలిస్తున్నారు.

నూజివీడు బస్సు ప్రమాదము, మే 19న తిరువూరునుండి నూజివీడుకు వస్తున్న బస్సు; నూజివీడుకు రెండు మైళ్లలో తలకిందలుగా పడిపోయింది కండక్టరు మరణించాడు, 14 మందికి తీవ్రంగా గాయాలు తగిలినై

కుడివాంచెరి (చెంగల్పూట్ జిల్లాలోని) కొన్ని ర్యాపుకొట్లలో రాన్యాన్ని మంత్రి గారు గాన్యాం చేస్తున్నారు